

HERMANNI SCHOLLINER
DE
GERBIRGE GEISENFELDAE SEPVLTA;
EIVSQVE
PARENTIBVS AC PROGENITORIBVS
DISQVISITIO.
PRÆCEDIT
STEMMATOGRAPHIA COMITVM
DE SEMTA ET EBERSBERG.

HERBERT SCHULTZ

1882

CARRIAGE GEORGETOWN DAVID SEYMOUR

1882

EXHIBITIVE AND PROCEEDINGS

DISCUSSION

1882

STEWART & ALMA CO.

1882

PRAEFATIO.

Problema historicum, verius ænigma, quod illustris Academia Scientiarum boica Antiquitatum Patriæ cultoribus enodandum pro anno corrente proposuit, etsi tantis difficultatibus involutum videatur, ut vix Oedipum inveniat, & Ariadne filio opus sit exitum e Labyrintho investiganti; tentare nihilominus aleam libuit, & nodo isti optare cuneum.

Quærere nimirum placuit, quinam fuerint Parentes & Progenitores *Gerbirgis*, quæ in Epitaphio Geisensfeldensi, a *Mabillonio*, quum anno 1683 iter per Bavariam faceret, sequentem in modum descripto:

„*Hac jacet in Tumba Gerbirgis filia Regis*

„*Græci Stertoris, Eberhardique fuit*

„*Neptis, hujus loci prima fertur Præolata fuisse.*“
filia Regis græci, Stertoris, Eberhardi neptis, & prima Abbatissa Geisensfeldensis adpellatur?

Desiderabatur insuper, ut Stemmatographia Comitum de Semta & Ebersberg ad normam CL. Ioan. David.

Koeh-

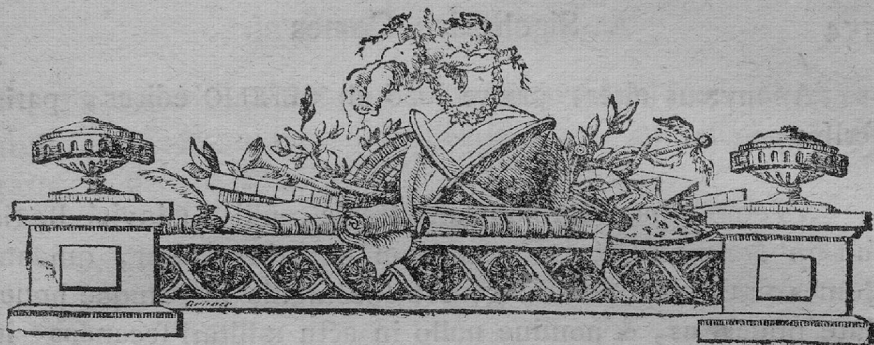
Koehler Professoris quondam Altdorfenſis adornetur, ſi quidem veritati conſtet, *Eberhardum* iſtum de ſtirpe dictorum Comitum fuiſſe oriundum.

His igitur votis pro tenui mea ſatiſfacturus, non modo præmiſi tabulam genealogicam extinctæ dudum, ſed illuſtriſſimæ inter Boios familiæ Sementanæ & Ebersbergenſis, cum probationibus ad ſingulas perſonas ſubiunctis, verum & alias quinque ſuperaddidi ſuis quasque documentis comprobatas, vnde prima maiorem adhuc lucem acciperet.

Charta chronologica eo ſerviet, ut in genealogica hypotheſi mea nullum occurrere anachroniſmum, facilius pateſcat.

Adieci inſuper exactam faxi huius ſepulcralis in templo ſanctimonialium Geiſenfeldæ exſtantis delineationem, quo rectius de genuina epitaphii lectione ſtatui queat.

Sequitur ad calcem divinationo verius, quam demonſtratio de genuino *Gerbirgis* Parente, quem inſcriptionis auctor Regem græcum **STCTOREM** adpellat.

PROBATIONES

*ad tabulam I. genealogicam Comitum de Semta
& Ebersberg.*

Num. I. SIGEHARDVS.

Anonymus Ebersbergensis in Chronico posteriore,
quod uti brevius, ita mihi antiquius videtur,
apud illustrem OEFELIVM *Scriptor rer. boic.*
Tom. II. pag. 11. sequentia de hoc Sigehar-
do tradit :

„Tempore Karolomanni Cæsaris in Norica regione qui-
dam Præses erat nomine SIGIHARDVS, qui fiscale forum ha-
buit secus emporia fluvii Semnaha (*Semta*) unde locus æqui-
vorum nomen sortitus est. - Arnulfus ergo Cæsar filius Karo-
lomanni, qui consanguineus erat *Sigehardi*, multis ditans præ-
diis - traditionem firmans testamento regale sigillum haben-
te. “

A a a a

Ano-

Anonymus alter, priore loco ab OEFELIO editus, paria scribit pag. 4.

„Temporibus Carolomanni Regis, filii Ludovici Regis fuit in Norica regione, quæ nunc Bavaria dicitur, quidam Comes præpotentissimus, genere spectabilis morumque honestate præclarus, & nomine nullo in actu militari secundus: in rebus bellicis, prout eventuum qualitas se obtulit, vir valde strenuus & famosus, nomen habens *Sigehardus*. Hic secus fluvium naturalem (*navalem*) qui vulgari voce dicitur *Sempta*, quoddam forum fiscale habuit negotiorum mercimoniis utpote aptissimum, per aliquot anni temporis spatium ibi manere cæpit. Qui comes *Sigehardus* de genere Regum supradictorum. Arnulfus igitur Cæsar eodem tempore, qui fuit Carolomanni prælibati filius, comitem *Sigehardum*, quia amicus & consanguineus erat, & rem suam sibi a Rege commissam strenue gubernabat, multis prædiis ditans ad novam sui castri in Ebersperg plantationem, quam nuper inchoaverat, in supplementum eandem traditionem firmans scripturæ testamento regale sigillum habente. “

Chronicon istud prolixius, recentioris ætatis, aut certe interpolatum esse arbitror; tum quod *Noricam* regionem nunc *Bavariam* dici notet, quæ utique recentior adpellatio est, tum quod pag. 7. a) prælii illius meminerit inter *Fridericum* Ducem Austriæ, & *Belam* Hungariæ Regem commissi, quod anno 1246 accidisse, extra controversiam est. Vid. *Sigismund. CALLES Annal. Austriæ Tom. II. p. 345.*

VITVS Prior Eberspergensis in *Chronica Bavarorum lib. III. cap. 19.* apud OEFELIVM *Tom. II. p. 711.*

„Sig-

„Sighardus igitur Comes & Nepos Arnulphi Imperatoris castrum Ebersperg in superiori Bavaria situm contra insultus Hungarorum primus construxit. “

Vitus ARENPECK in Chron. Baioarior. *lib. III. cap. 13* apud Bern. PEZIVM *Theſaur. Anecdotor. Tom. III. P. III. col. 133.*

„Temporibus siquidem Regis Bavariae Carolomanni genitoris huius Arnolphi Caesaris in Norica regione fuit quidam Comes potentissimus dictus *Sighardus Sempta* (de Semta, vel Semtanus) qui radicata nemoris parte castrum fundare cepit, cui nomen Ebersperg imposuit a quodam insolitae magnitudinis apro, qui in eodem loco aliquamdiu latitavit. Arnolfus igitur Caesar saepedictus, quia *consanguineus* dicti comitis erat “ &c. uti bini Anonymi Eberspergeneses allegati.

AVENTINVS *Annal. Boior. lib. V. cap. 7. n. 33.*

„*Sichardus*, quem Imperator Arnulphus Caesar Augustus dilectum suum *propinquum* appellat. - - Hæc ex fastis & diplomatibus Eberspergensium, Beurorumque accepta ex fide refero; ibidem huiusmodi publica instrumenta Caesarum Pontificumque servantur. “

HVNDIVS in *Stemmatographia Tom. I. pag. 139.*

„Graf Sighart von der Sempta, den nennt Kayser Arnolf seinen nächst gebohrnen Freund in einem brief, darinn er ihm Pergo gibt de dato Ratispona 1. Ianuar. an. 888. Anno primo Regis Arnulphi. Ita habet Epitome Aventini. “

Haftenus quidem conveniunt Chronographi, *Sigehardum* nostrum quodam propinquitatis gradu Bavariae Reges e stirpe Caroli M. attigisse; quoto autem, an agnationis, cognationis, vel affinitatis, nemo prodit. Audacior videtur Adamus WIDELIVS, qui & ipse ad chartas eberspergenes provocat, dum in *Divo Sebastiano Eberspergæ Boiorum propitio pag. 66.* illi sororem tribuit *Hemmam*, Ludovici Germanici uxorem. En eius verba!

„Ea tempestate, qua rerum in Boica potiebatur Carolomannus Bavariae & Italiae Rex, inter alios praecipui nominis proceres eundem ex Gallia in Germaniam secutus est *Sigehardus* quidam, uti antiquae tabulae tradunt, Regis ipsius Carolomanni nepos, vel certe pronepos, quippe *frater Hemmæ Vxoris Ludovici I.* Germaniae Regis, vir uti regio sanguine clarus, ita virtute Principe non indigna. Inspecta hinc inde Bavaria placuit alicubi stabilem sedem figere. Prae caeteris regio delecta est silvis frequens ad *Senonem*, hodie Semptam, ditiuncula, tunc Eberspergenssem etiam fundum complexa, quae cum pluribus aliis per Bavariam pagis & oppidis a Rege Carolomanno Sigehardo Comiti & posteris eius iure perpetuo collata est. Ab hoc fluviolo eiusque ditione Comites Semptenses primitus in Germania appellatos fuisse, antiqui fasti memorant. “
Hæc ille,

At quo pacto *Sigehardus* dici potuit nepos aut pronepos Carolomanni, si eiusdem *Avunculus* fuit? Et cur tam confidenter e Gallia vocatur, quando de patria & stemmate *Hemmæ*, eius, si placet, sororis, inter Scriptores non convenit? Vti videre est apud illustrem FALKENSTEINIVM *Histor. Bavar. P. II. pag. 156.*

Et

Et vnde constat de *regio* illius sanguine, dum *Regino* ad an. 886 de *nobili* solum, non de *regio* genere testatur his verbis :

„Habuit hic gloriosissimus Rex (*Ludovicus*) Reginam nomine *Hemmam* sibi in matrimonio iunctam, quæ *nobili* genere fuit, sed, quod magis laudandum; nobilitate mentis multo præstantior. “

Mellem ego natale utriusque solum in Baioaria quærere. De *Sigehardo* quidem istud conicere licet ex verbis Annalistæ fuldensis, qui eundem, si tamen noster est, eadem infidelitatis suspicione cum ERNESTO aliisque involutum, & a *Ludovico* Germanico exauctoratum scribit, *intra patriam tamen in proprietate sua remansisse* observat, Gallis ad *Carolus* Regem confugientibus. Quemadmodum igitur *Ernestus*, suis licet privatus honoribus, in patria sua Nordgovia ad Neccarum fluvium; ita & *Sigehardus* noster in suo Norico ad Semtam amnem remansit. Sed præstat ipsum Annalistam audire ad an. 861 apud FREHERUM *Script. rer. germ. Tom. I.*

„*Hludovicus* Rex conventum habuit in Reganesburg - - in quo *Ernestum* summam inter omnes optimates suos quasi infidelitatis reum publicis privavit honoribus, *Vtonem* quoque, & *Berengarium* fratrem eius atque SIGEHARDUM comites, *Waldonemque* Abbatem cum aliis non nullis, quasi complices infidelitatis eius similiter exauctoravit. E quibus *Vto* & *Berengarius* cum *Waldone* fratre suo in Gallias ad *Carolus* Regem secesserunt *ceteris intra patriam in proprietate sua remanentibus.* “

Reman-

Remansit certe *Sigehardus*, aut rediit Eberspergam, quum *Arnolfus* Imperator complacitationem quamdam *Waldonis* Episcopi cum Iacobo Vafallo suo factam in ipso Castro *Ebersburg* an. 893 ratam habuit apud MEICHELBECK *Histor. frising.* Tom. I. P. II. n. 903. pag. 403.

Susplicari quis forte non inepte posset, *Waldonem* abbatem, in Gallias profugum, post mitigatum Regis animum, aut eius obitum, aut detectam innocentiam, in Bavariam rediisse, & sedi frisingensi fuisse præpositum.

De *Hemmæ* autem Reginæ patria boica non aliam habeo coniecturam, quam quod chartæ frisingenses plures ad an. 828 notent, *Ludovicum* Germanicum, Pii filium, eodem anno in Bavariam cum coniuge sua rediisse: quod indicio esse posset, quod uxorem in Bavaria acceptam ex itinere secum in Bavariam reduxerit. Vid. MEICHELBECK *Histor. frising.* Tom. I. P. II. n. 514. 517. 520. 522. seqq. 529. 530. Sed ista intra limites coniecturæ consistent, cum ad scopum propositi problematis parum faciant.

Cæterum *Sigehardus* frequens in comitatu *Ludovici* infantis fuit, & cum Episcopis, aliisque Proceribus pro Waldone Episcopo frisingensi interventor exstitit, ut patet ex diplomate eiusdem Regis de dato II. Kal. Decemb. an. 903 apud MEICHELBECK *loc. cit.* P. I. p. 151:

„Intercessione fidelium nostrorum Diotmari Archiepiscopi, Zachariæ Episcopi, Tutionis Ep. Luitpoldi illustris comitis & cari propinqui nostri, *Sigehardi* etiam, Cundpaldi, Ifamgri-mi & Meginhardi comitum — Actum Regina civitate. “

Anno

Anno 905 XVI. Kal. Martii in *Monument. boic. vol. XI.*
p. 129. pro monasterio nideraltacensi :

„Per honorabiles Dei fervos Erchanboldum Zachariam
Tutonem videlicet & Burchardum Episcopos, Luitpoldum quo-
que, *Sigihardum* atque Iringum comites — Actum Regina
civitate. “

Anno 906 IX. Kal. Maii pro Waldone Epo. frisingensi apud
Meichelbeck loc. cit. p. 152 :

„Per interventum fidelium nostrorum Hattonis videlicet
& Dietmari Archiepiscoporum, nec non aliorum Episcoporum
Erchanboldi scilicet, Adalberonis, Zachariæ & Deotolohr, Co-
mitum vero Ottonis, Purchardi, Adalberti, Liupoldi, Pur-
chardi, *Sigihardi*, Cunpoldi, Iringi — Actum in loco Holz-
kiricha. “

An. 907 in celebri illa adversus Hunnos, sed nimium infau-
sta expeditione AVENTINO teste *Annal. Boior. lib. IV. cap. 21.*
n. 19:

„In Danubio navibus copias *Sigehardus* Sennonum Prin-
ceps, cognatus Regis, *Ratholdus*, *Hattochus*, *Meginwardus*,
& *Eysengrinus* Dynastæ Boiorum perducunt, “

Quem etiam in illa Boiorum internecione occubuisse, idem
lib. V. cap. 7. n. 33. sequentibus verbis tradit :

„*Sichardus* (quem Imperator Arnulfus Cæsar Augustus
dilectum suum propinquum appellat) periit in bello hungari-
co sub Ludovico Rege Boiorum, filio Arnulfi Augusti. Anno
ærae nostræ DCCCCVII. Ebersperg castellum condidit, cum
vxore Gothina Fruxini humatus est. “

At

At vereor, ut recte istud se habeat. Ipse enim AVENTINUS lib. IV. cap. 21. ubi hanc cladem copiose describit, & undeviginti Boiorum dynastas ibidem cæsos, n. 2. singillatim enumerat, nullam Sigehardi interemti mentionem facit. Immo cladi eundem fuisse superstitem, inde colligo, quod

Primo RADERUS in Bavaria sancta Tom. II. pag. 168 sequentia verba, tanquam aliunde, sed nescio vnde, desumpta, cursivis, quod aiunt, litteris expressa alleget: *Domini suæ defunctus Fruxini cum Gothina coniuge sua conditur*; quæ illum vitam non in acie, sed in pace in lectulo suo finisse insinuant;

Secundo, quod dies obitus eius cum die cladis non conveniat:

Tertio, quod ille adhuc anno 908 advocatum egerit Chorepiscopi frisingensis apud MEICHELBECK loc. cit. P. II. n. 982.

„Notum sit - - Remisit enim Chorepiscopus & Aduocatus suus comes Sigehardus propriam abbatiam suam. - Anno DCCCCVIII. Idibus Septembris - Isti sunt testes - Arbo Comes. Sigihard Comes. Wetti Comes. - - “

Nec putem de alio quopiam comite, quam nostro Sigehardo sermonem heic esse; patebit enim ex subsequentibus, comitatum circa Mosaburg Sigehardi huius successores rexisse, dum Sigehardus alius recentior, cuius fratres erant Nordpreht, & Engelpert, uxor autem Willa, comitatui præfuit in Pago Salzpurgoe, ut legere est in chartis salisburgensibus, illustri Autori originum dom. boicæ communicatis, & ab eodem in adpendice editis.

Diem

Diem obitus extra dubium ponit Necrologium ebersbergense apud OEFELIVM II. pag. 17:

„VI. Idus octobris Sigihard comes pater Ratoldi obiit.“

Frisingæ autem tumultum fuisse, concordant chronologi infra allegandi. Solertissimus *Meichelbeckius* H. F. Tom. I. P. I. d. 156. agens de tumultu *Vtonis* Episcopi anno 1701 in Ecclesia cathedrali reperto, testatur, ibidem & alia duo corpora fuisse detecta, quæ suspicatur esse *Sigehardi*, eiusque coniugis, indeque ulterius coniicit, *Vtonem* Semtensibus potius, quam Andecensibus comitibus quodam propinquitatis nexu fuisse coniunctum. Hinc mihi porro suspicio nascitur, *Waltonem* & *Vtonem* Episcopos Frisingæ sibi invicem succedentes, illos ipsos fuisse fratres, cum *Ernesto* Duce & *Sigehardo* nostro comite a Ludovico Rege exauctoratos, ac denuo in gratiam receptos, de quibus supra ex annalibus fuldensis actum fuit.

De anno vero obitus *Sigehardi* in diversa abeunt auctores. Annum decimi sæculi sextum signant Chronica ebersbergensia: *Brevius*:

„Anno dom. Incarn. nongentesimo sexto Sigihard comes obiit.“ *Prolixius*:

„Anno dom. Incarn. 906 *Sigehardus* comes, miles invictus (at quomodo invictus, si ab Hunnis in pugna victus occubuit?) moritur, & Frisingis cum honore debito sepelitur -- obiit Sigihardus Comes sequente die post Dionysii Martyris, hoc est nono die mensis octobris.“

Vitus ARENPECK Pezianus pag. 134. repetit priora verba Chronici ebersbergensis proluxioris.

Annum septimum, ut vidimus, statuit AVENTINVS. Malim autem opinari, eum ad annum usque 908, post quem nuspiam occurrit, vitam protraxisse, atque, ut RADERVS habet, domi suæ defunctum in pace fuisse.

Num. II. GOTHINA,
seu Gottherina Vxor Sigehardi.

Chron. ebersberg. proluxius pag. 5.

„Gothina etiam sua Vxor paucis diebus postea evolutis obiit, & cum suo Marito tumulatur. - - Gottina eius Vxor obiit in Vigilia S. Thomæ Apostoli.“

VITVS *Ebersbergenfis* apud Oesele p. 711:

„Sigehardus habuit Vxorem *Gottinam* nomine.“

Vitus ARENPECK Pezianus col. 134:

„Gottherina etiam sua Vxor paucis diebus postea evolutis obiit, & cum Marito suo Frisingæ sepelitur.

Necrologium ebersbergense p. 18:

„XIII. Kal. Ian. Gottini comitissa Vxor Sigehardi obiit.“

Quodsi igitur paucis post maritum diebus obiit; sequitur annum 908 eidem fuisse fatalem.

At vero quod genus, unde domo?

Non liquet, neque etiam in huiusmodi inquirendis operam ludere velim; condiuntur enim, ut recte censuit magnus LEIBNITIVS in Introduct. ad collection. scriptor. brunsvicens. Tom. I. p. 3. remotiora familiarum insignium capita intra nubes incompertæ vetustatis.

Num. III. *Ratoldus* IV. *Engelmuth* Vxor.

Chron. ebersberg. brevius pag. 12.

An.

„An. dom. Ianuarii 906. (vel 908.) Sighard obiens Eberspergensem locum *filio Ratoldo* dedit, qui in divinis sæcularibusque rebus erat nimis strenuus, ob quod ei Cæsar Karentinos terminos tuendos commisit. Hic Chuonradi prophetiæ memor castri suburbana ampliavit, omnibus sumptibus locum cumulavit. Hic gignit *Eberhardum, Adalberonem, Willibirgam*. Obiens vero Ebersberch dedit Eberhardo ac Iuvavio sepelitur in Ecclesia S. Amandi ad occidentem anguli, qui madescit ex corporibus Sanctorum.“

Chronicon prolixius pag. 5:

„Ratoldus igitur *Sighardi filius*, de patris sui voluntate, dum adhuc viveret, Ebersbergensis castri locum possedit, qui in divinis sæcularibusque rebus nimis erat strenuus, acer ingenio, in bello sævissimus, propter quod Cæsar *Arnolfus* Carentinorum terminos ab hostium insultu defendendos *recommisit*. (Igitur, ut notat OEFELIVS, antea Patri eius commiserat) Hic Ratholdus prophetiæ Conradi de Heuwach Viri bonæ conversationis & vitæ merito commendati non immemor, ac etiam Gebhardi inclusi de vrbe Argentina, gratia sanctitatis pleni, castri Ebersbergensis suburbana ampliare disponit, omnibusque sumptibus locum mirabiliter dilatavit. *Vxor* autem eius *Engelmuth* nomine genuit sibi duos filios, *Eberhardum & Adalberonem*, & unam filiam *Willibirgam*. Cum igitur Ratoldus comes sub habitu vitæ militaris velut Agonista fortis tempora sui cursus transivisset sine metu, *filio suo seniori Eberhardo* tradidit castrum in Ebersberg, & ipse Iuvavio in urbe, quæ nunc dicta est Salzburga, honorifice cum Vxore sepelitur in Ecclesia S. Amandi Episcopi & Confessoris ad occidentem anguli, qui crebro madescit ex sanctis corporibus

Sanctorum, qui inibi beate requiescunt. Obiit autem anno dom. incarn. nongentesimo decimo nono.

VITVS Ebersbergensis *loc. cit.* p. 711:

„Hic Sighardus habuit Vxorem *Gottinam* nomine, quæ sibi genuit filium, quem *Ratoldum* vocavit, & hic castrum Ebersperg ampliavit. Vxor eius fuit *Engelmudis*, quæ sibi genuit duos filios, & unam filiam *Williburgen* nomine. Primogenitus eius filius fuit *Eberhardus*, alter vero *Adalbero* vocabatur.

AVENTINVS *loc. cit.* v. 7. n. 33:

„Succedit filius horum *Ratholdus* ab Arnulfo regulo Boiorum (non igitur ab Imperatore) Charinorum limiti præfectus est. Migravit ex hac vita altero atque tricesimo post fata parentis anno (legendum altero & decimo). Ipse & Vxor eius Angilmunda sepulti sunt Salisburgi in templo divi Amandi.

Idem L. IV. 22. n. 6. de Arnolfo Boiorum Duce agens scribit.

„Charinis rectorem dat *Ratholdum* Senonum dynastam.“

Nescio quas tabulas sequutus fuerit Andreas BRVNNERVS, dum *Annal. Boior. Lib. III. n. 2. pag. 135. nov. edit.* scribit:

„Eundem *Ratholdum* ob res contra Vngaros fortiter feliciterque gestas *Conradus Rex* carentano limiti tuendo præfecisse, & in amicorum numero habuisse, tabulis eberspergensibus, quas bona fide sequor, traditur.“

Nec

Nec aliter Adamus WIDELIVS *loc. cit.* p. 83.

„ Et ob res quidem adversus hostes ope Boiorum & Suevorum præclare gestas *Conradus* Rex, Ludovici successor, *Ratholdum* Carinthiæ Marchionem dixit, qui honor victoriarum præmium fuit.“ Quum tamen ebersbergense Chronicon non *Conrado*, sed *Arnolfo Imperatori*, AVENTINVS autem *Arnolfo Boiorum Duci* istam promotionem tribuant.

Mirari subit, in serie Ducum & Marchionum Carinthiæ, quam satis exacte texuerunt viri celeberrimi, Bernardus M. de RVBEIS in Antiquitatibus aquileiensibus, Christoph. PESLERVS in serie Ducum Carinthiæ, Erasmus FROELICH in Archontologia Ducum Carinthiæ, nullam *Ratoldi* nostri mentionem occurrere.

Forte huic *Ratholdo* tribui posset Nummus rarissimus, *Offenhufii* in ditione Norinbergenfi an. 1760 repertus cum hac inscriptione: HRATOLDVSDVX. In postica REGINA CIVITAS & infra tectum templi VVO. Nec enim *Ratholdus Arnolfi* Imperatoris Nothus quemdam in Baioariæ regno Ducatum aut Marchiam obtinuit, sed Mediolano præfectus fuerat.

Obitus *Ratholdi* diem signat necrologium ebersberg. p. 15.

„ XIII. Kal. Febr. Ratolt comes obiit. “

Annum supra expressit Chronicon ebersbergense prolixius DCCCCXIX. Addit Adamus *Widelius* p. 86.

„Engil-

„Engilmundis Vxor anno vno prior vitam finiit videlicet 918 XIII. Kal. Ianuar.“ Quod unde hauserit, non indicat; nec enim in Chronicis aut Necrologio ebersberg. annum diemque legere me memini.

Num. V. *Eberhardus I.*

Filiorum natu maximum fuisse constat ex num. præced.

Codex traditionum ebersbergensium apud OEFELE II. p. 20.
n. XV:

„A generatione hac in æternum Domino credentibus sit in memoria, quod regnante primo Henrico Rege Francorum *Eberhardus* comes, eiusque frater *Adalpero* nomine ad exemplum Iacob Patriarchæ lapidibus in titulum erectis in Eberspergensî castro monasterium construxerit in honorem Dei & sanctæ Matris genitricis eius, sanctorumque Martyrum Sebastiani Cyriaci Viti & Martini confessoris Christi atque pontificis, ad quorum commemorationem inibi perpetualiter retinendam, adunatis Clericis aliqua de prædiis suis tradiderit anno ab Incarn. dom. 934 pro redemptione corporum animarumque suarum atque prosperitate parentum suorum & omnium successorum suorum. Post hæc autem ipsum monasterium dedicatum est a Friderico Iuvaviensi Archiepiscopo nongentesimo septuagesimo anno dom. Incarn. Indiët. VII. XIII. Kal. Febr. Vdalrico strenuissimo comite, prædicti Adalberonis filio licentiam in hac re obtinente ab Abraham frisingensi Antistite,“

VITVS Eberspergensis apud Oefele p. 711:

Eber-

„ Eberhardus igitur castrum contra Hungaros multum fortificavit. Nam Hunni his diebus sæpius Alamannos vexabant, & Eberhardus constructo castro obiit nullum post se relinquens hæredem. “

Vitus ARENPECK Pezianus *col.* 134:

„ Huius igitur *Sighardi Nepos Eberhardus* in castro suo Ebersberg per visionem quamdam edoctus iuxta dicta Presbyteri *Hunfridi* capellam ecclesiam in modum crucis ædificavit in nomine S. Sebastiani ann. dom. Incarn. 928. & in divinum servitium plures mansos & prædia dedit, Clericisque regulæ de ordine S. Augustini ibi adunatis Hunfridum virum prudentem multæque elegantiae in Præpositum ipsis præfecit. “

Visionem istam, seu somnium, ædificium quoque, Hunnorum adventum, clademque fusius prosequitur utrumque Chronicon ebersbergense, quæ hæc non pertinent.

AVENTINVS *lib. V. cap. 7. n. 34:*

„ Excipit (Ratoldum) soboles Eberhardus & Adalbero primi. Bello hungarico ab orbe servato 955. interfuere. - Eberhardus absque liberis, nempe cælebs decessit. “

Idem *L. cit. cap. I. n. 25. seq.*

Hainricus Boiorum rector, æger quod prælio adesse nequibat, *Eberhardo* Senonum dynastæ exercitum Boiorum permittit. “ Post narratam Hungarorum cædem IV. Id. Aug. pergit:

Post.

„ Postridie direpta sunt castra hostium, captivorum numerus liberatus, honor superis habitus, vota pro victoria suscepta, reddita sunt. Bulcho Rex, eius quatuor Reguli Schaba, Lelcis, Sura, Toxus, una cum paucis capti, traditi sunt *Eberhardo* Boiorum dynastæ. Is Regem & quatuor Principes *Hainrico* Duci Boiorum Reginoburgum misit. - - Cæteros *Eberhardus* vivos in fossam apud Ebersberg abiecit, terraque & luto obruit. Tintinnabula signaque ex eorum spoliis fudit.“

Chronicon ebersbergenſe proluxius p. 7:

„ Post hæc Comes *Eberhardus*, genere clarus & nomine, decidit in lectum. - Se moriturum esse præſentit, fratrem suum *Adalberonem* ad se vocari fecit. Vxorem non habuit, & gratia caruit filiorum. - - Et fratre suo tarde veniente mortuus est, & in ecclesia frisingensi honore debito ſepelitur anno nongentesimo quadragesimo nono. “

Heic omnino legendum *quingageſimo nono*. Interfuit enim memorabili apud Auguſtam prælio ann. 955. cladique ſuperſtes fuit, domi ſuæ in lecto deſunctus.

Necrologium ebersbergenſe:

„ XVI. Kal. Decemb. obiit Eberhardus comes, filius Ratoldi. “

Adamus WIDELIVS *loc. cit.* p. 87. Eberhardum undecennem adoleſcentem ſcribit, cum Patri Ratoldo ſucceſſit, & ætatis ſuæ attigiffe annum quingageſimum primum (pag. 113.) natum adeo anno 908.

Num.

Num. VI. ADALBERO I. Num. VII. LUTGARDIS uxor.

Chronicon ebersbergense prolixius p. 7:

„Adalbero moras faciens aliquamdiu tempus veniendi ad ipsum (*cum*) protractum & prolixius differret, veniens tamen tarde dixit: frater meus liberis carens, cum prædia sua Clericis vult dare, petit me ad se festinare, non cogitans esse melius, prædiis, quæ mihi hæreditario iure contingunt, filios meos ditari, quam alios iniuste prædari - Adalbero autem ebersbergensis castri mœnia consummavit.“

Paria fere refert Chronicon brevius.

VITUS Ebersberg. *loc. cit.* pag. 711:

„Adalbero autem frater eius (*Eberhardi*) successit in comitatum, habuitque uxorem *Lutgarden* nomine.“ De cuius profapia non habeo, quæ dicam.

Chronicon ebersberg. prolixius p. 8:

„Adalbero obiit pater Vdalrici in die Prothi & Hiacinti Martyrum. - *Lutgardis* autem, mater Vdalrici sequenti die post Simonis & Iudæ Apostolorum.“

Frisingæ sepultos fuisse, utrumque Chronicon & Aventinus testantur. Necrologium ebersbergense:

„III. dus Septemb. Adalbero comes pater Vdalrici obiit.“

„III. Kal. Novemb. Luitkard comitissa, uxor Adalberonis prioris obiit.“

Annum emortualem utriusque coniugis RADERUS in Bay. sancta Tom. II. p. 172. & WIDELIUS p. 128. notant DCCCCCLXIX.

Num. VIII. WILLBURGIS I.

Eberhardi & Adalberonis sororem filiamque fuisse Ratholdi, ex n. 3. constat; hinc merito Vdalrici, Adalberone geniti, Amita adpellatur in Chronico ebersberg. breviori p. 13.

„Frater autem eius (*Eberhardi Adalbero*) mœnia consummavit, qui septem filios habuit elegantes, & octavum, quem S. Vdalricus (Episcopus Augustanus) baptizans æquivocum sibi fecit, occultavit hospitibus propter ignaviam & deformitatem. Ob quam rem *Amita* eius (Vdalrici ebersberg. comitis) *Willibirc* ait: indubitanter nostris peccatis exigentibus iste privatus est hospitale, cum omnes a filiolo meo Oudalrico (*augustano Episcopo, quem filiolum suum adpellat, quod eum e sacro fonte levasset, aut in confirmatione tenuisset*) aliqua benedictione sacrati gaudeant integro sensu & corporis sanitate. Nam ut de cæteris (non fratribus suis, ut legit Chronicon prolixius, sed de cæteris eius miris beneficiis) taceam, cum ego eum adhuc adolescentulum in monasterio S. Galli, quo nutritus est, visitans orarem, ut edentulæ matrinæ suæ, quia mortem præ inedia timerem, misereretur; ille aliqua veluti iocularia ad hæc respondens: tandem ad tua, ait, remea; petitio tua felicem efficaciam assequetur. Iuxta cuius dicta etiam repatrianti dentes contra naturam veteranem (*veteranæ*) succrescunt, & maior quam ante capitis sanitas inde perseverat. Vnde scio, quod episcopale baptismum non parvam conferret prosperitatem, si delicti nostri non obstaret enormitas. Procura ergo placare Dominum ac S. Sebastianum, cui frater noster (*Eberhardus*) prædium *Aheim* dare promisit,“

Discre-

Discrepat ab hac narratione tantisper Chronicon ebersberg. prolixius, quod hunc Adalberonis filium non baptizatum sed e S. fonte levatum ab *Vdalrico* Episcopo afferat pag. 7.

Discrepat autem multo magis *Widelius*, qui *Willbirgen* nostram putavit esse Amitam S. *Vdalrici*, eamque ideo cognatam ac consanguineam eius adpellat pag. 122. seq.

Aetate plenam fuisse *Willbirgen* testatur Chronicon prolixius pag. 7. Indeque colligitur, quod S. *Vdalrici Matrigna* exstiterit, haut dubie primogenita *Ratoldi* filia, ante *Vdalricum* nepotem ex fratre defuncta.

De anno obitus non constat ex membranis; hinc nescio unde *WIDELIUS* pag. 129. tam confidenter afferat, eam obiisse an. 968, & quidem ipsis Kalendis Ianuariis, cum tamen Chronicon prolixius pag. 8. dicat:

„Post hæc fratribus suis *successive* decedentibus, solus ipse *Vdalricus* superstes remansit, *Williperga* Anica (*Amita*) sua iam defuncta in die Othmari Abbatis. “

Necrologium ebersbergense:

„XVI. Kal. Decemb. obiit Eberhardus comes filius *Ratoldi*. *Willipir* soror eius. “

In codice tradit. emmeramens. apud *PEZIUM Thesaur. Anecd. Tom. I. P. III. col. 97.* legitur traditio XXVIII. ab ebersbergensi comite *VDALRICO* pro remedio huius matronæ facta: „Sapienti usi consilio *VDALRICH* comes videlicet, & uxor illius *RIHKART*, post obitum & sepulturam bonæ memoriæ *Willi-*

pirigæ, venientes ante altare S. Emmerami, una cum ceteris sibi comitantibus, tradiderunt ad supra dictum altare ad servitium Dei famulorum, inibi conversantium, pro remedio & requie eiusdem matronæ quasdam suæ proprietatis res in loco *Ertinga* dicto . . . - nec non & vineam prope urbem regiam in septendrionali parte Danubii optime vineis eorum accomodatam in manum sc. Episcopi *Wolfgangi* & Abbatis *Ramuoldi* & Aduocati sui *Magononis* - Testes - *Marachuart* *) - *Eparhart*:- forte filius *Vdalrici*.

*) Forte *Richardis* frater.

Num. IX. ADALBERO II.

Plures *Adalberoni* primo fuisse liberos, in comperto est, etsi in numero non convenient chartæ ebersbergenses, easque sequuti.

Vtrumque Chronicon p. 7. & 13. octo ei masculos tribuit, solo *Vdalrici* nomine expresso (vid. n. 8.) Nec aliter VITUS ebersbergensis p. 711:

„*Adalpero* autem frater eius successit in comitatu, habuitque uxorem *Luitgardin* nomine, quæ sibi genuit octo filios, septem ex his in florida ætate mortui sunt, octavus autem *Vdalricus* nomine, quem S. *Vdalricus* Episcopus augustanus e sacro fonte levans (baptizans) suo nomine *Vdalricum* vocavit. “

At vero Codex tradition. ebersberg. p. 21. n. XVII. tres solum filios, totidemque filias assignare videtur sequentibus verbis:

„Idem (*Eberhardus*) ab exordio construendi Monasterii dare promisit in ministerium domus donaria thuris, vini, ac olei.

olei. - Et ob hoc *Aheim* prædium suum, ex cuius pensione tria hæc infimul exsolverentur, Domino sibi que dilecto Sebastiano devovit donare, sed ad voti expletionem fratris sui *Adalberonis*, qui multos filios habuit, assensum nec in hora suæ mortis impetravit. Quo defuncto cum idem *Adalbero* (I.) ipsum prædium possideret, ut opinabatur, licenter iure hæreditario, per hoc expertus est in se extendi manum domini in retribuendo. Nam in brevi temporis spatio tres filiæ, & duo filii, qui ei elegantissimi erant, vitam finierunt. Et cum ei durum & inpenitens cor necdum defineret thesaurizare sibi iram in die vindictæ, non est in his aversus ab eo domini furor, sed adhuc manus eius extenta tetigit os & carnem *Oudalrici*, qui ei solus erat superstes de plebe mascula, ita ut succrescente per dies langueret invidia (*inedia*). Cuius caput Pater super altare ponens, eum Domino, sanctoque Sebastiano commendavit, & per eius manum triginta argenteos offerens devovit pro eius sospitate. “

Sit igitur, filiorum aliquos in ætate florida fuisse raptos; at aliquos tamen supervixisse, & non tam cito evanuisse, insinuare videtur *Chronicon* prolixius verbis paullo ante n. 8. ad finem allegatis:

„Post hæc fratribus suis omnibus *successive* decedentibus, solus ipse (*Vdalricus*) superstes remansit. “ (generis sui propagator.)

AVENTINVS, qui genealogiam *Semtensum Comitum* ex fastis & diplomatibus bona fide collegisse testatur, præter *Vdalricum* duos *Adalberoni* primo filios assignat *lib. V. cap. 7.*

„Adalbero (*Ratoldi filius*) ex *Luitgarda Adalberonem*, *Vdalschalcum*, & *Vlricum* tulit, quem D. *Vdalricus* Augustæ Episcopus aqua lustrica expiavit, ipseque suum nomen fecit.“

Vtrumque fundatorem dicit Parthenonei Kuepacensis non procul a Barrio amne *lib. V. cap. 4. n. 12* :

„Adalbero & Vdalschaleus fratres Boiariæ primorum clarissimi.“ Nec multum ab eo HVNDIVS discedit in Metropoli salisburg. *Tom. II. pag. 171. Edit. nov.*

„Kuebach cœnobium in eiusdem nominis vico bavarico medio fere itinere inter Schrobenausen & Aicha constructum, fundatum & dotatum est anno 1011. ab Adalberone de Semt & Ebersberg in honorem S. Magni confessoris, cumque paulo post incendio perisset, ab Vdalschalco comite, fratre fundatoris, eiusque coniuge Willbirgi (verius filia Adalberonis) denuo instauratum esse, ibidem legitur.“

Addit GEWOLDVS :

Fundatorem huius cœnobii (quod a præterfluente rivo vaccarum, & in flumen Parrum influente nomen traxit) Moniales ex suis vetustis monumentis agnoscunt comitem Witelspacensem (legendum *Ebersbergensem* : nec enim inter Witelspacenses comites, hoc nomine tunc ignotos, aliquis *Adalbero* occurrit) *Adalberonem*, qui post recuperatam e Saracenorum manibus terram sanctam (anno 1099) ex voto eo peregrinationem suscepit, relicta domi uxore gravida. Ipse in reditu fatis cessit. Nuntio flebili accepto, Vidua *Alberadis*, partus doloribus circumdata, cum foetu interiit, relicta unica

ex præmortuo coniuge filia *Wilburgi* (*Willbirge*) quæ spre-
tis mundi vanitatibus se suaque omnia Deo contradidit, suo-
rumque cognatorum ope cœnobium condidit, atque in hoc
ipso prima Abbatissa Christi miles strenua ad cæleste bravium
pervenit. “

Repetit hæc fere omnia, qui Monumentis Kubbacensi-
bus *vol. XI.* ad finem additis præfatus est, ubi tamen *pag.*
§22. gravis irrepsit error, dum loco *Adalberonis* legitur nes-
cio quis *Boso*, inter Ebersbergenses æque ac Witelshacen-
ses peregrinus.

Ex AVENTINI itaque, BRVSCHII, HVNDII & GEWOLDI fide
recte statuitur ADALBERO II. Cœnobii huius fundator, quod
maxime firmatur e diplomate HENRICI II. Imperatoris anno MXI.
dato in hunc modum apud HVNDIVM Gewoldi, & *vol. XI.*
Mon. boic. p. §29:

„ In Nomine -- Henricus divina favente clementia Rex. --
Notum sit -- qualiter quidam fidelium nostrorum comes officio
nomine *Adalbero* -- quoddam Monasterium Puellarum ad re-
gulam S. Benedicti in honorem vero S. Magni confessoris in lo-
co nomine *Chuebach* in comitatu Herteshusa de prædio & col-
laboratu suo fundavit. -- Data sexto Kal. Iulii IX. ann. dom.
Incarn. millesimo undecimo. Anno vero Domini Heinrici se-
cundi regnantis X. actum in *Regensburch* feliciter amen. “

De anno & die obitus, nihil certo constat. Obiit autem
paullo post foundationem in flore ætatis, ut ex dictis facile
colligitur.

Vxorem ei fuisse *Alberadam*, ex Francia, orientali nescio, an occidentali, oriundam, ex eaque suscepisse prolem *Willbirgen*, primam loci a se fundati Antistitem BRVSCHIO & GEWOLDO id asserentibus eo lubentius credo, quod ex utriusque & monumentorum boicorum fide, in hodiernum usque diem sub choro Monialium in crypta conspiciatur sepulcrum cum hoc epitaphio lapidi inscripto:

„ Continet iste locus comitis laudabile corpus,

Albrat enim fertur flebile quod moritur.

Francia quam dederat, gaudens hæc terra fovebat,

Dum vixit, statuit optima quæ potuit. “

Equidem HVNDIVS, huncque præ GEWOLDO incaute sequutus Auctor *originum dom. boic. Tom. II. p. 74. Adalberonæ* secundo uxorem tribuit *Willbirgen* Ebersbergensem, manifesto errore. Prima enim *Willbirgis*, *Adalberonis* I. soror innupta, Nepotis ex fratre coniux esse non potuit. Neque etiam secunda *Willbirgis*, *Vdaltrici* filia, & *Adalberonis* tertii, quem BVATVS cum secundo confundit, soror, fratris germani thorum incestu maculare voluit, cui alii duo mariti suo loco assignantur.

Nihil ergo obstat, quo minus credatur *Kuhbacensium* traditioni, *Alberadam*, *Adalberonis* II. uxorem, & utriusque filiam *Willbirgen* statuenti.

Num. X. VDALSCHALCVS I. & II.

Non modicam *Vdalschalcus* iste, quem chartæ ebersbergenses c. iino prætereunt, mihi crucem figit. Facile AVENTINO, eiusque sequacibus, HVNDIO præsertim adstipulor, qui

non

non modo in Metropoli, sed etiam in Stemmatographia Tom. I. p. 140. *Adalberoni* I. duos filios assignant, *Adalberonem* II. & istum *Vdalschalcum*, eosque cœnobii Kuhbacensis fundatores asserunt. Perlibenter etiam dicerem *Vdalschalcum*, fraternæ foundationis restauratorem, ad annum usque 1048, quo *Adalberoni* cœvus occurrit *Vdalschalcus*, dies suos protraxisse, nisi vehementer obstaret Chronicon ebersbergense utrumque, diserte affirmans, *Vdaltricum* ad fratres suos successive præmortuos anno 1029 abiisse.

Quoniam vero in texendis veterum genealogiis, ubi synchrona monumenta deficiunt, coniecturis probabilibus non raro indulgent eruditi, & cordati quoque scriptores, fas erit & mihi suspicari, *Vdalschalco* primo ex coniuge incomperta natum fuisse filium *Vdalschalcum* II. in eodem comitatu, quo patruus *Adalbero* II. rerum potitum, cui restauratio Kuhbacensis adtribui rectius queat. Cælebs enim vixisse, aut liberis caruisse, ideoque facile adduci potuit, ut cœnobium a patruo *Adalberone* II. exstructum, & nuper in cineres reductum, suo ære repararet, quod hæredibus necessariis cedere iam non poterat.

Sane *Vdalschalcus* sub Goteschalco Episcopo frisingensi, qui sedem illam ab anno 994 usque ad an. 1006 occupavit, alius ab illo videtur, qui adhuc anno 1048 *Adalberoni* III. convixit, cum *Vdalschalcus* primus ante annum 1029 diem clauferit. Quumque uterque *Vdalschalcus* in illo terrarum tractu, ubi *Herethusu* *Adalberonis* II. comitatus situs erat, bona prædique possederit, hinc non inepte mihi conicere videor, alterum *Vdalschalcum*, prioris filium, in bona patris avita successisse.

Priori *Vdalschalco* congruit commutatio, quam is cum *Goteschalco* Episcopo frisingensi iniit apud MEICHELBECK *H. F. Tom. I. P. II. n. 1139*:

„Noverint - dedit namque prædictus comes (*Vdalschalco*) quidquid proprietatis habuit - in manus Episcopi & Advocati sui Helmperti ad altare S. Mariæ - æternaliter existendum. Econtra vero Episcopus cum consilio fidelium suorum - ac per manum Advocati sui supra assignati eidem nobili viro *Vdalschalco* de rebus ecclesiæ suæ in loco *Satanasnga* dicto atque in proximo iacentibus locis ad *Helidgereshusun* (*Hilkershausen* in hodierna præfectura *Aicha*) pertingentibus, sub eiusdem comitis potestate tunc temporis in beneficium detentis æquam mensuram in proprium retradidit.“

Porro *Vdalschalco* iuniorem eundem comitatum possedisse, evincit diploma *Conradi II.* Imperatoris de anno 1033, quo prior iam defunctus erat, apud eundem MEICHELBECK loc. cit. *P. I. pag. 229*;

„Chunradus - dedi ad altare - in civitate Frisinga - curtem *Enilingun* (*Ainling*) sitam in comitatu *Vdalschalci* comitis.“

Singula loca prædicta sita sunt in hodierna præfectura *Aicha* circum cœnobium *Kuhbach*, hoc est, in veteri comitatu *Herteshusen*, qui adeo ab *Vdalschalco I.* ad secundum transit, ut videre est in Mappa topographica *finkiana* tab. XVII. aut quavis obvia.

Vdalscalco I. Advocatus erat Episcopi frisingensis *Goteschalci*, & eius filius cum *Adalberone II.* comite testem agebat.

agebat in commutatione dicti Episcopi, & eius servi Luitberti apud MEICHELBECK *loc. cit.* P. II. n. 1151.

„Tradidit namque idem servus - in manum Episcopi & eius Advocati *Vodalschalci* - Testes Adalpero comes. *Vodalschalch* comes.“ Ipse enim Advocatus testem simul agere nequibat.

Vdalschalcus autem junior, *Adalberoni* III. coævus, ut Episcopi *Egilberti* Advocatus omni fere pagina occurrit apud MEICHELBECK, ut infra in *Adalberone* III. adparebit.

Quum omnes *Adalberonis* I. filii ante *Vdaltricum* successive obiverint, hic autem fratres suos anno 1029 sequutus fuerit; hinc *Vdalschalcum* priorem ante istum etiam annum vitam cum morte mutasse, consequitur.

Vdalschalcus H. post annum 1048 nuspiam mihi visus est; iste ergo eidem fatalis fuisse potuit. Hoc ipso autem anno una cum *Adalberone* III. patruele occurrit in diplomate apud MEICHELBECK in Chronico benedictoburano *Tom. I. p. 39.*

„Henricus - Imp. aug. Noverit universitas, qualiter nos divini amoris instinctu ac pro remedio animæ nostræ, five interventu atque petitione *Adalperonis comitis*, nec non *Gotelmi Abbatis* tale prædium, quale in illis quatuor villis *Buron*, *Chochalon*, *Puhila*, *Orta* nominatis Monasterio in honore S. Benedicti Conf. Chr. in eadem villa *Buron* constructo prius pertinere videbatur, situm in comitatu *Oudalschalci* comitis, in pago vero *Huofon*, & postea in beneficium multis datum fuit. XI. Kal. Novb. an. dom. Incarn. 1048 Ratisbone.“

Num. XI. *Quinque ADALBERONIS I. filii anonymi.*

Chronicon ebersbergense prolixius p. 7 :

„Adalbero autem (*primus*) ebersbergensis castri mœnia consummavit, qui septem filios habuit elegantes ex uxore sua dicta Leutgardis, & insuper octavum.“ Id quod etiam ex n. 8. & n. 9. patet. Demtis igitur *Adalberone II. Vdalschalco I. & Vdalrico*, quinque supersunt, de quibus plus non constat, quam natos fuisse atque denatos.

Num. XII. VDALRICUS.

Pergit Chronicon mox citatum:

„Et insuper octavum, quem S. Vdalricus augustensis Episcopus de sacro baptismatis fonte levavit (Chronicon breve ait: *quem S. Vdalricus baptizans*) æquivocum fecit. Quem etiam puerum pater hospitibus præsentare noluit, occultabat eum alienis, quia natura plus aliis infirmior videbatur; dissimilis enim fuit septem fratribus quoad elegantiam pulchritudinis sui vultus, ac etiam infirmior, sed credo ipsum quoad augmentum meritorum & virtutum plus omnibus fuisse formatum.“

Narrat deinceps auctor mirabilem eiusdem sanationem voto obtentam supra n. 8. & prosequitur pag. 8 :

„Igitur post hæc Vdalricus idem viribus & virtute proficiens ab omnibus honore prævenitur: pollet ingenio, ac inter multa quæ gessit prælia invulnerabilis semper exstitit.“

Refert porro dedicationem ecclesiæ a Friderico Archiep. salisburgensi anno 970 factam, & introductionem Benedictinorum

rum ann. 990, reliquam vivendi rationem, ac tandem obitum
pag. 10:

„Idem venerabilis Comes oculum finistrum in senecta doluit, quem non curare valuit. Igitur *Guntherus* heremiticam vitam ducens, multæ contemplationi deditus, post secretam confabulationem cum eo prædixit, eum ante se moriturum, & prædia eius de multis aggregata, non in suos cognatos, sed ea prænuntiat ad manus transire alienas. Deinde post paucos dies senex ipse feliciter in Christo requievit quarto Idus Martii an. dom. incarn. Millesimo vigesimo nono, & digno cum honore sepultus est iuxta coniugem suam in Ebersberg.“

Chronicon brevius habet III. Kal. Martii.

Necrologium vero „V. Idus Martii Oudalricus comes obiit.“

Num. XIII. RICHARDIS VXOR VDALRICI.

Chronicon ebersberg. prolixius pag. 8:

„Igitur Comes *Vdalricus* postea duxit uxorem *Richardem*, sororem *Marquardi Marchionis* de Carinthia (Chronicon brevius *Præsidem* adpellat) quæ fuit nobilissima genere.“

Post narratam visionem mortis præambulam pergit p. 9. b:

„Quæ statim infirmata & die obiit Nonas Kalendas Maii & in eodem castro sepulta est an. dom. incarn. Millesimo tertio decimo a filiis suis.“

Necrologium pag. 16:

„VIII. Kal. Maii Rikkart comitissa vxor Vdalrici obiit.“

Num.

Num. XIV. *Concubina Vdalrici anonyma.*

Chronicon prolixius pag. 9. a:

„Anno igitur dom. incarn. nongentesimo nonagesimo Reginboldus augustensis abbas adunatis Monachis præficitur, cui quidam miles *Eberhardus* nomine filium suum *Altmannum* vocabulo monastice educandum dedit, quem genuit de *Ruthra. de*, quæ fuit Vdalrici filia ex concubina. “

Num. XI. XVI. HADEMUDA, *uxor Marquardi II. Marchionis Carinthiæ.*

Chronicon prolixius pag. 8. a:

„Ipse Vdalricus suam sororem *Hademudem* (Marquardo H.) in coniugium tradidit, quæ post obitum mariti cuncta sua pro Dei nomine derelinquens, in Palæstinæ partibus mortua pluribus signis coruscavit. “ Vide probationes ad tabulam secundam n. 3.

Num. XVII. ADALBERONIS I. *tres filiæ.*

Harum meminit Codex traditionum ebersbergenfium supra n. 9. allegatus.

Num. XVIII. ADALBERO III.

Chronicon brevius:

„Post hæc Ondalricus genuit *Adalperonem* (tertium) *Eberhardum* (secundum) *Willipurgam* (secundam) & alias tres filias. „Addit Chronicon prolixius p. 8. b. „qui fuerunt de regio femine Henrici Cæsaris, & Caroli M. Regis invictissimi. “

In celebri illa disceptatione inter Chounradum Imperatorem & Egilbertum Episcopum frisingensem de Abbazia Mosburgensi, præcipuo loco occurrit Adalbero noster cum *Vodalschalco* secundo fratruele apud *Meichelbeck* H. F. Tom. I. P. I. pag. 221. seq.

„Anno dom. incarn. MXXVII. indict. XI. præfatus dominus Chuonradus Imp. aug. anno regni sui III. imperii vero I. cum accepta imperiali benedictione de Italia cum exercitu reverteretur, in urbe ratisponensi confedit, ubi inter cætera placuit omnes Baviaræ provinciæ comites & electos iudices per Sacramentus regale admonere, ut possessiones & prædia intra eandem provinciam sita, quæ novissent ad solium sui imperii iure pertinere, eodem Sacramento publice interrogati manifeste pronuntiarent.

Imperator ergo hanc Iudicii translationem & cætera nimis curiose animo perpendens, tandem ob amorem ac iustam petitionem supradicti venerandi Præsulis Egilberti cum consilio optimatum suorum tam Francorum quam istius Provinciæ Principum ADALBERONI comiti, in cuius comitatu ipse locus *Mosaburg* situs est, imperiali præcepto iniunxit, ut in placito suo per legitimas inducias indicto huius rei veritatem iuxta legem baioaricam diligenter apud Iudices inquireret. - - Tunc domino Episcopo Egilberto pariter cum comite *Adalperone* residente & præsentibus etiam comitibus Arnulfo, Poppone, Eparhardo, Chadalhoho & multis aliis viris illustribus inter defensores utriusque partis *Vodalschalcum* scilicet frisingensis ecclesiæ advocatum - - lis & disceptatio legitima causæ ipsius tandiu ventilata est, donec lite finita Iudices omnes per ordinem propriis sedentes in sedibus iuramento confecti

stricti sæpe dictum prædium *Mosaburg* cum sua vestitura in ius atque dominium frisingensis ecclesiæ iure perpetuo pertinere affirmabant, nec unquam pro libera abbazia vel esse, vel haberi debere testati sunt. His ita peractis comes *Adalbero* per Advocatum venerabilis (Episcopi *Vodalschalum*, ut mos est, rogatus, banno consueto prædium idem frisingensi stabilivit ecclesiæ.“

Exstat apud eundem MEICHELBECK *loc. cit.* pag. 230. & apud OEFELIVM II. p. 44. n. 5. sed paullo immutata complacitatio *Adalperonis* nostri cum dicto Episcopo frisingensi anno MXXXIII. in hunc modum:

„Notum sit - - concambium quod effectum est ab Egilberto frisingensis cathedræ Episcopo cum *Adalperone filio Oudalrici strenuissimi Comitis, regula iustitiæ noricæ provinciam gubernante.* Tradidit namque idem Antistes prædicto *Præsidi* per manum *Vodalschalci* advocati. - - Nec mora præfatus Præses conferta ac superaffluenti recompensatione universa Præfuli retribuit. His igitur transactis præfatus comes prædium a præfato Pontifice acceptum, veluti moris est, triduana possessione in proprium ius vendicavit. Pactum namque huius traditionis anno MXXXIII. ab Incarn. Indict. II. excellentia clericali nobilitateque militari, ac familia utriusque partis id adprobantibus peractum, ad notitiam Cæsaris CHVNRA-DI II. Rom. Imp. aug. ipsiusque filii HENRICI Noricorum Ducis cum esset delatum, regia eorundem auctoritate, seu iussu stabili tenore roboratum est. - - Postmodum vero *idem comes* ipsius prædii proprietatem - - dedit ad altare S. Sebastiani in cœnobio Eperespergenfi.“

Chronicon ebersbergense prolixius pag. 10:

„Anno

„Anno MXXXVII. *Adalpero* cum fratre suo *Eberhardo* accepto familiarium suorum consilio - - indeficientis devotionis ad ecclesias construendas animum gerentes, commoda & honores earum desiderant salubriter dilatare. Anno eodem *Adalpero* diviso cum fratre suo *Eberhardo* æquali forte patrimonio, ebersbergensis castri ædificia quæque destruens, ipsum monasterium, quod ad ipsum castrum suus Patruus (Propatruus) *Eberhardus* cum fratre eius *Adalberone*, & post Pater eius *Oudalricus*, bonæ in Christo memoriæ, extruxerat ampliare disposuit, solummodo ibi claustrum novum ædificans ad austrum Basilicæ, tempore *Altmanni* Abbatis. “

Annum obitus *Adalberonis* huius utrumque *Chronicon* ebersbergense ponit ad MXLV. Et brevius quidem pag. 14. his verbis:

„Anno MXLV. obiit in castro *Persenpeuga* omnia committens coniugi recte tractanda, quæ pro anima eius S. Sebastiano dedit comitiam in *Persenpeuga* cum omnibus attinentiis suis. “

Prolixius vero pag. 11. hæc habet.

„Anno igitur Incarn. dom. quadragesimo quinto obiit *Adalpero* in castro *Posenpeug*, omnia committens *Reuchlin* di suæ coniugi recte tractanda, & quod omnia sua prædia post eiusdem suæ Vxoris obitum, quæ in terminis haberet circa *Inchofen* sita, pro suæ remedio animæ Deo & S. Sebastiano donaret, ut eius interventu Christum haberet propitiabilem & placatum: quæ omnia, sicut dixit, adimplevit, insuper comitiam in *Posenpeug* cum omnibus suis adhærentiis, quam *Adal-*

bero adhuc vivens de consilio sui fratris *Eberhardi* S. sebastiano legaverat, *Richlind* sua coniux liberaliter & absolute Ecclesiae ebersbergenfi resignavit.

At vero *Adalberonem* anno 1048 adhuc fuisse superstitem, constat ex diplomate Benedictoburano, supra n. 10.) allegato, quem idcirco etiam eidem fatalem supponere licet, quum postea nusquam occurrat eius memoria.

Diem obitus Necrologia ebersbergense & benedictoburanum signaverunt :

„ V. Kalend. April. *Adalbero* comes filius *Oudalrici* obiit. „

Num. XIX. RICHLINDIS VXOR ADALBERONIS III.

Genuinum hoc esse Matronæ nomen, non autem *Richardis*, ut Monachus Weingartenensis de Guelfis Principibus, eumque sequuti CHONRADVS Urspergensis apud *Pfessingerum* ad VITRIARIVM Tom. II. p. m. 407. VITVS Ebersberg. p. 710. & ARENPECKIVS Pezianus Tom. III. P. III. col. 210. neque *Richilda*, ut traditio frisingensis apud MEICHELBECK H. F. Tom. I. P. H. n. 1165. aut *Richildis*, ut AVENTINVS Annal. Boior. V. 7. n. 34. adpellant, ex chartis ebersbergenfibus abunde claret.

Chronicon utrumque pag. 13. b. & 8. b :

„ *Adalbero* duxit Vxorem *Richlindem*, filiam *Rudolfi* Suevi sororem *Welfardi* comitis, qui rebellavit *Henrico* Regi secundo. Hæc sterilis fuit.

Diplo-

Diploma HENRICI III. Imp. de anno 1040, apud HVNDIVM
Gewoldi Tom. II. p. 191. edit. nov.

„ Henricus - - quapropter omnes - - noscant, qualiter quidam nobilis comes nomine *Adalbero*, consentiente Vxore sua *Richlinda* quoddam monasterium nomine Ebersberg in comitatu Steinheringa de prædio & collaboratu suo fundavit. “

Præterea *Richlindis* nomen frequens occurrit in traditionibus ebersbergenfibus. Stemma illius Guelfico - Saxonicum exhibet tabula III. cum fuis probationibus. Tragicum vero obitum refert Chronicon ebersbergenfe prolixius pag. 11. b;

„ Abbas Altmannus ut hanc comitiam (*Pofenpeug* in Austria inferiore) fufciperet, ivit cum *Richlinde*, quæ fpreto confilio quondam *Vdalrici* invitat Cæfarem in castrum *Pofenpeug*, ut beneficia cum comitia *Adalberonis* committeret conferret abbas Altmannus præfente Cæfare Wellardo Duci filio fratris fui (*clarius id exprimitur in Chronico breviori hunc in modum* : ut beneficia comitatumque *Adalberonis* committeret Wellardo Duci filio fratris fui. Quod ad explendum dum Cæfar ferulam Abbatis Wellardo porrigeret, de loco cedente columna lignei cænaculi, in quo federunt, ceciderunt in locum balnei -) ex qua ruina, pergit Chronicon prolixius, *Richlindis* deinceps & Altmannus graviter ægrotantes in brevi tempore ambo moriuntur. “

Refertur hic cafus ad ann. 1045. in codice traditionum ebersbergenfium pag. 26. n. 57 :

„ Defuncta igitur *Richlinde* anno MXLV. II. Id. Iunii quo & *Adalbero* Maritus eius mortuus est, id est ab Incarn. dom. millesimo quadragesimo quinto *Welfardus* Dux, qui erat filius *Welfardi* fratris eius, dedit Domino & S. Sebastiano. -- “

Quia vero *Adalbero*, post cuius obitum hic casus accidit, anno 1048 adhuc superstes fuit; (n. præc.) ideo hunc ipsum annum substituendum duxi.

Diem emortualem eundem, ut supra, notat *Necrologium eberspergense*:

„ II. Idus Iun. *Richlind* comitissa obiit, Vxor *Adalberonis* (*tertii*) “

Num. XX. EBERHARDVS II.

Germanum fuisse *Adalberonis* fratrem, & filium *Vdalrici* secundo genitum, indubium est ex N. 18.) Quum tribus, quos genuerat, filiis fuisset orbatus, animum induxit ad fundandum monasterium in *Geysenfeld*, quod patet ex sequentibus *Chronici ebersberg.* prolixioris verbis *pag. 10*:

„ Eodem tempore & anno MXXXVII. *Eberhardus* frater *Adalberonis* de bona voluntate suæ coniugis *Alheidis* ad laudem & gloriam nominis Dei & S. Dei genitricis *Mariæ* & Sanctorum cæpit de novo fundare monasterium sanctimonialium super *Ilmam* fluvium dictum *Geysenfeld* ord. S. Benedicti in diocesi *Ratisponensi*, & laudabiliter domino concedente consummavit, ditans illud claustrum multis divitiis & honore. “

In diplomate foundationis, cuius originale non amplius, sed vernacula eius translatio exstat apud *Hundium* GEWOLDI in Metropoli Tom. II. p. m. 247. adpellat se comitem de *Mourach*, cuius etiam familiae insigniis hodie utitur monasterium istud; facileque largitur *Hundius*, comitatum illum in Nordgovia, hodierno Palatinatu superiore Bavariae, *Eberhardi* fuisse patrimonium, illumque nomen inde traxisse.

At ego vehementer suspicor, in hanc versionem errorem irrepisse, & *Eberhardum* in originali dictum fuisse comitem de *Murau*, vel *Mureck* in Carinthia. Nuspiam enim hoc ævo comites de *Mourach* occurrunt. Nec etiam vero videtur simile, Semtenses comites bona quædam in Nordgovia possedisse, cum prædia a fundatore donata pleraque non ibidem, sed in Bavaria & Oriente, hoc est, Austria & adiacentibus provinciis sita fuerint. Facilius mihi persuadeo, locum *Murau*, vel *Mureck* in Carinthia, vnde & comites *Murzthalenses*, Ebersbergenfibus propinquitate iuncti, nomen traxerunt, a matre *Richarde*, *Marquardi* II. Murzthalensis Carinthiae Marchionis sore, ad *Eberhardum* II. pervenisse, indeque Comitem de *Murau* vel *Mureck* (facile confundendo cum *Murach*) se scripsisse.

Quid? quod præcipui post Babonem Schyrensem testes in diplomate foundationis subscripti, non Nordgovia, sed Carinthia acciti fuerint, nim. sequentes: *Vdalricus* Marchio. *Adalbero* Marchio. *Otacher* frater suus - - ambo amitæ fundatoris filii. (tab. II.) De Ebersbergenfium vero comitum cum Mourachenfibus in Nordgovia quapiam affinitate nullum omnino vestigium reperire est.

Quo

Quo tempore sanctimoniales trabes transversas (*Sparren*) Mourachenſi familiæ proprias, & Witelspacenſibus non diſſimiles inſigniis ſuis adiecerint, certo definire non auſim, crediderim tamen, id non niſi poſt editam HVNDII ſtematographiam contigiffe. Quum enim in vernacula diplomatis Eberhardini verſione fundatorem legerent comitem de *Mourach*, in HVNDIO autem Muracenſium ſcutum conſpicerent; hoc ipſum ſigillo ſuo addidiſſe, vero admodum ſimile redditur.

Vtut autem hæc ſe habeant, foundationis compendium exhibet codex tradition. geiſenfeld. apud HVNDIUM *loc. cit.*

„Omnes ſanctæ Dei eccleſie fideles tam preſentes quam futuri noſcant, quod celebris memorie *Heberhardus* comes villam nomine Geiſenvelt tradidit ad altare ſanctæ ſemperque Virginis Marie beatique Zenonis ſtructurum in eadem villa. Tradidit etiam - - quidquid - - hæreditario iure poſſedit, ea nimirum lege, ut poſt ſuum fratrisque ſui *Adalberonis* eiusque coniugis *Richlinde* obitum prædia cum familia & cum ad ea pertinentibus ſororibus ibi ſervientibus Deo perpetuo ſuffragari debeant. - - “

In traditionibus geiſenfeldenſibus mentio huius comitis poſtrema vice occurrit ad annum 1065. unde ſuſpicari fas eſt, illum circa hunc annum obiſſe.

„Notum ſit - - qualiter quædam mulier Engilrait nomine tradidit ſe & filios filiasque propria voluntate ad monaſterium ſancti Zenonis in loco, qui vocatur *Giſenvelt* in poteſtatem comitis *Eberhardi* ad unum cenſum denariorum reddere monaſterio & S. Zenoni, & dato cenſu vivere liberam ſe omnesque

que affines eorum. Facta sunt hec anno millesimo sexagesimo quinto regnante Rege Heinricho & presente comite *Heberhardo*.“
Ita anecdotum.

Diem obitus discimus ex Necrologio ebersbergenfi.

„VIII. Kal. Aug. Eberhardus comes filius Oudalrici obiit.“

Num. XXI. ADELHEIDIS, VXOR EBERHARDI II.

Ex austriaca Babenbergensium profapia illustrem hanc Matronam ortam fuisse, sanctimonialibus in Geisenfeld olim persuasum erat, haut dubie deceptis epitaphio, quod in Ecclesia monastica ibidem e regione alterius, *Gerbirgi* Abbatissæ positi, cum hac inscriptione hodie visitur :

Heus Viator. Hoc saxo tegitur filius & filia nobilis comitis Eberhardi in *Murach* atque domine Adelheidis ex Archiducibus Austriæ præstantissimæ feminæ, qui cenobium in Geisenfeld ab ipsis fundamentis & præcipua fide & summis dotibus exornarunt. Heic latere volui. Vale quisquis es, & manibus suam tranquillitatem precare.“

Λ 86.

Numerus Λ saxo inscriptus, qui illo ævo Septenarium denotabat, hoc loco significare videtur vocalem A. & exprimere Annum octogesimum sextum supra millesimum quingentesimum subpressum, sed tamen subpositum, & tempore positi monumenti omnibus notum.

Porro titulus *Archiducis*, qui decreto *FridERICI III.* Imp. Principibus Austriæ demum an. 1455 tributus fuit apud PFEF-

FINGE-

FINGERUM ad VITRIARIUM *Tom. II. pag. 24. seq.* & a temporibus *Maximiliani I.* Imp. perpetuus esse cæpit, ætatem huius inscriptionis demonstrat.

Idem error quoad Originem Austriacam irrepfit in diploma anecdotum *Maximiliani I.* Imp. quo privilegia & iura huius Parthenonis confirmat in hæc verba:

„Wir MAXIMILIAN — bekennen - das vns die Ersamen vnser lieben Andechtigen *Katherinn* Ebbtiffin vnd Convent des Gotzhaufs zu Geissenfeld diemuttiglich haben angerueffen vnd pitten lassen, das wir Innen vnd Irem Gotzhaus ire Gnaden, Freyhaiten, Rechtbrief, privilegien, Salbuecher, vnd hanndtvesten, die Inen von weiland iren Stiftheren vnd Frowen *Graf Eberharden von Maurach*, vnd *Adelheiden* gepornen *Hertzogin zu Osterreich* Gemahel — gegeben - Linntz 30 Aug. 1517.“

Vbi tamen observo, Imperatorem, etsi istam *Adelheidem* ex sua prosapia oriundam fuisse existimaverit, eam tamen *Archiducis* titulo non salutasse, quippe quod sciret, illi ævo, quo non nisi Marchiones erant, eum minime competiisse.

Ex erronea hac persuasione in sigillo Parthenonis istius hodieque conspicitur clypeus austriacus, nempe fascia alba, rubrum interfecans. Deceptioni isti ansam forte præbuit sigillum quoddam, aut marmor sepulchrale Comitum Semtensium, quorum scutum exhibet HUNDIUS album cum fascia tessellata rubri & nivei coloris, quod cum colores non satis erant discreti, facile confundi poterat cum Austriaco, quemadmodum Muracense cum Witelspacensi.

Sed præterquam quod tempore fundati cœnobii insignia gentilitia vixdum in usu fuerint, certum est, hodiernum scutum austriacum demum sub *Friderico II.* Austriaco — Babenbergensi circa an. 1232 obtinuisse, ut compendio videre est apud Sigismundum CALLES *Annal. Austr. Tom. II. p. 275. not. C. D.*

Iam vero *Adelheiden* istam e Saxonia esse repetendam, satis constat ex gemino Chronico ebersberg. Et brevius quidem *p. 13 :*

„Eberhardus vero duxit Adelheidem Saxonem. “

Prolixius *p. 8 :*

„Eberhardus vero duxit Adelheidem de Saxonia. “

AVENTINUS *V. 7. n. 34 :*

„Eberhardus coniugio sibi iunxit Adelheidem in Saxonia ortam. Hi Geisenfeld contubernium sacrarum fœminarum dicarunt anno a Christo nato MXXXVII. Gerpyrgam virginum maximam ceperunt — “

Quo autem genere orta fuerit, quo anno dieque obierit, nullibi consignatum inveni.

Num. XXII. WILLPIRGIS II.

Propius paullo ad propositi problematis discussionem hac semita perductum me sentio. Hæc *Willpirgis*, indubia *Adalberonis III. & Eberhardi II.* soror, *Vdalrici* filia (n. 18.), mater etiam certissime existit *Gerbirgis*, primæ a fratre fundati Parthenonis geisenfeldensis Abbatissæ, cuius ibidem cernitur Cenotaphium, ænigmatis præsentis occasio, in cuius patrem modo inquirendum est; quum recentior quidam Chronistes

forte

F f f f

apud

apud RADERUM Bavariae sanctae Tom. II. pag. 179. dicat: Cui-
nam mortalium nupserit Willpirgis nuspian facile licet re-
perire.

Num. XXIII. WERIGANDUS,
prior Willpirgis maritus.

Istum prodit Codex traditionum geisenfeldensium in hæc
verba:

„Eadem Comitissa Wilibirch ex petitione filie sue Liut-
karde tradidit ad altare S. Marie sanctique Zenonis predium
quod vocatur *Solari* cum fundis ecclesie & mancipiis VIII.
molendino & pratis ac omnibus, que ipsa ibi hereditario iure
possedit, ea lege, ne cuiquam in beneficium detur, nec quo-
quam modo domui Dei auferatur, sed in prebendam prefate
filie sue L. & in memoriam sue anime defunctique mariti *We-
rigandi*, omniumque parentum suorum, sororibus ibi Deo
servientibus perpetuo suffragetur.“

HUNDIUS in Stemmatographia Tom. I. pag. 141. *Weri-
gandum* istum *Lutgardi* maritum tribuit, cuius pater erat,
eumque comitem de *Mospach* adpellat.

At vereor, ne illum cum altero *Werigando* confundat, qui
diplomati *Henrici III.* Imp. quo fundationes monasteriorum in
Ebersberg & Geisenfeld confirmantur, testis interfuisse dicitur.

„Dieser Fraw Luikart Mann, verba sunt HUNDII, war
Werigand Graf zu *Mospach*, welcher neben andern ein Zeug
war Keyser Hainrichen des dritten confirmation der beyden
Stift Ebersberg und Geisenfeld an 1040.“

Porro

Porro testes huius diplomatis mihi non visi hos recenseret
idem HUNDIUS in Metropoli II. p. m. 245. Edit. ratisbon.

„Ulricus Marchio, vnser Oheim, scil. Imperatoris, *Werigandus de Mospach.*“

In diplomate de eodem anno 1040, quo Henricus III. Imp.
foundationem monasterii Ebersbergensis confirmat, nullus omni-
no testis comparet, & alterum pro Geisenfeldensi non super-
est. Vnde ergo hos testes HUNDIUS deprompsit?

Quis autem non videt, *Willpirgen* non de filia, quæ
nullum forte unquam habuit, sed de *suo marito*, de *sua ani-*
ma propria, de *suis parentibus* loqui; utpote cum ipsa, non
autem filia, licet interveniens, donationem de rebus suis hæ-
reditariis fecerit.

UM Vero præterea videtur simillimum, WILLPIRGIS maritum
eo tempore, scil. anno 1037, quo EBERHARDUS frater Geisen-
feld fundare cœpit, iam defunctum, ideoque diversum a Co-
mite *Mospacensi* fuisse: secus hæc matrona non utique per ma-
num *Adalrici* Marchionis, sui ex filia nepotis, sed pro sæculi
illius more per manum *Senioris* sui, h. e. mariti, traditionem
(n. 31.) aut mariti saltem consentientis mentionem fecisset.

Eccur inter bene multos foundationis Eberhardinæ testes,
ubi plures Carentani leguntur, nullus WERIGANDUS comparet,
cum tamen in favorem filia eius *Gerbirgis* illa facta fuerit,
in eo adhuc tempore, hoc est, anno 1040 existisset?

De *Lutgardis* coniugio quocunque incerta, dubiaque omnia. At vero WILLPIRGEN filias aliquot peperisse, ideoque & maritum habuisse, ambigi nequit, nisi fornicariam quis criminari auit.

Sit igitur WERIGANDUS alius ab illo, si quis unquam vixit, *Mospacensi* comite, non *Liutgardæ*, sed *Willpirgæ* huius maritus.

Vbinam autem locorum illum invenire erit? Ego in Carinthia investigandum censeo; in hac enim provincia frequens, extra illam vix raro, nomen *Werigandi* illo ævo occurrit. Ipse *Vlricus* Marchio, WILLPIRGIS nostræ ex filia nepos, uni filiorum suorum *Werigandi* nomen imposuit. Vid. n. 13. ad tab. V. & tab. IV.

Iam supra n. 20. suspicio mihi oborta fuit, EBERHARDUM, WILLPIRGIS nostræ germanum, non de *Murach*, in hodierno Palatinatu superiore Bavariæ, sed de MURAU, vel MURECK, locis ad *Muram* fluvium in Carinthia hodieum sitis, Comitem se scripsisse. Late siquidem in Oriente per Austriam & adiacentes regiones dispersæ erant Semtensium Comitum possessiones, aut avitæ a progenitoribus *Sigehardo* & *Ratholdo*, Carinthiæ olim præfectis, seu Marchionibus, aut connubio *Vdalrici* cum *Richarde* e Murzthalensium Comitum stirpe inito ad eos devolutæ.

Quid igitur mirum, si, quemadmodum *Vdalricus* uxorem inde accepit, & sororem suam Murzthalensi Comiti iunxit, ita & WILLPIRGIS in eodem Carinthiæ ducatu olim amplissimo parisi nobilitatis viro iuncta fuerit? Certe alter eius maritus Istriensium Comes erat, ut ad Num. seq. conabor evincere.

Ad scopum istum peropportune in tabulis parentinis apud VGHELLUM Italiae sacrae Tom. X. in addendis pag. 313. relatis ad annum DCCCCXC. occurrit. „Dominus *Huerient* (seu *Werihent*) Histriensium Comes pro tribunali sedens.

Apud Bernard. M. de RUBEIS in Monument. Aquileiens. eccl. pag. 490. exstat diploma OTTONIS III. Imp. de anno 1001, quo medietatem villae, quae slavonica lingua dicitur *Gorizia*, Patriarchae Aquileiensi, alteram vero medietatem *Variento* Comiti Foroiulensi largitur. Vtriusque Patriarchae, & Comitum, iura confirmant iudices cum *Ottone* Duce Marchiae Veronensi praefecto, sententiam in hunc modum ferentes:

„Datum in Dei nomine civitate Verona in dom. Episcopi S. Zenonis solarii. . . dom. Oberti Episcop. resideret dominus Hotto Dux istius Marchiae ad singulorum hominum iustitias faciendas & deliberandas, residentibus cum eo predictus dominus Hotbertus (*recensentur nomina comitum*) inque eorum veniens presentia VUERICHEN Comes comitatus Foroiulii, & ostendit sibi praeeptum unum - - sicut hic subter legitur:

In nom. S. & individ. Trinit. Ho . . . (*Otto III. Imp.*) tam presentium quam futurorum noverit universitas, quod nos interventu Hottonis nostri (*Ducis*) - - *hen* (*Werihen*) comiti dedimus medietatem predii quod Iohanni venerabili Patriarchae Aquileiensi contulimus, Silkano, *Gorizia* - - donamus quidem memorato VUERICHEN medietatem - - agrorum, camporum, pascuorum, sylvarum, venacionum - viarum & inviarum, & situum & redituum, tam questitorum, quam inquirendorum - - violare vel corrumpere voluerit, pæna centum libras auri medietatem nostrae - - medietatem supradicto VUE-

RIHEN.

RIHEN, Quod ut verius credatur & firmitus observetur, hanc paginam — roborando sigillari iussimus. Signum domini Hottonis — toris Romanorum Augusti, data sexto - an. dom. incarn. - - quinta decima, anno tertii Hottonis regn. XVII. imperii sui - - Actum Papiæ - Interrogatus est ipse VUERIHEN comes, per quod præceptum ipsum ostendere condixit. Vere ideo præceptum - - vestris ostensi præfenti - - “

Istum *Vuerihen* clarissimus editor eundem arbitratur cum *Variato*, qui in diplomate *Conradi II. Imp.* an. 1029 legitur ibidem pag. 503:

„Concedimus (inquit Imperator) & perpetuo damus Popponi Patriarchæ & Aquileiensi ecclesie quamdam sylvam in Pago Foroiulii in comitatu *Varianti* Comititis. “

Item in apographo eiusdem diplomatis:

„Conradus divina favente clementia Rom. Imp. Aug. Noverit omnium nostri fidelium universitas, qualiter nos ob interventum & petitionem dilectissimæ coniugis nostræ Gislæ Imperatricis Augustæ, ac amantissimæ nostræ prolis Henrici Regis, nec non aquileiense sedis venerabilis Archipræfule fidelis nostri Popponis Patriarchæ, cui ipse Deo dante præfidet, quamdam sylvam in pago Foroiulii in comitatu *Goritiensis* Comititis (supradicti *Varianti*) incipientem a flumine Yfontio usque ad mare & sub stratam, quæ vulgo dicitur Vassetta Hungarorum usque ad illum locum ubi flumen nascitur, & ita deorsum per flumen usque ad terminum, qui est inter prædium sanctæ Sextensis Abbatiæ & usque ad flumen Lipientiæ situm, usque Lipientiæ introitum in mare, cum consensu & laudatione dieteburgensis Episcopi (autor legendum existimat: Diet-

marz

mari salisburgenfis Episcop) & eius fratris *Pezelini*, nec non comitis Friderici. Ioannis comitis, & eius fratris Iohannis. Iohannis filii Valerii Ragulafidi, Vdonis, Adalgarii & cæterorum, qui amodo per eius voluntatem suorumque successorum id ipsum collaudare voluerint, potestati concessimus. Datum VI. Idus Octob. Indict. XI. an. dom. Incarn. Mill. vigesimo nono. Anno autem domini Conradi II. regni quinto, “

Ego autem suspicari malim, *Varientum* isto anno occurrentem, prioris esse filium, qui & ipse genuerit *Axonem* Marchionem anno 1077 superstitem, uti infra ad Tabulam IV. probabitur, quam cum præsentem numero conferendam velim.

Facile ex dictis colligitur, *WERIGANDVM*, *Weriantum*, *Uverihentum*, ynum idemque nomen esse, illustri in Carinthia generi proprium, quod medietatem *Goritiæ* possedit, & Marchiam Foroiulii aliquamdiu administravit.

Porro *Werigandum* nostrum post annum 1001 diem suum obiisse, probabili coniectura *Num. seq.* conabor ostendere.

In Necrologio salisburgenfi anecdoto legitur: II. Kal. Novemb. *Werngandus comes*, qui noster *Werigandus* esse posset. Alter enim *Werigandus*, *Thiemonis* Archiepiscopi persecutor tab. V. n. 13. sui memoriam in Dyptichis huius Ecclesiæ haut fuerat promeritus, quibus non nisi bene merentium nomina inferi solebant.

Num.

Num. XXIV. WEZELINUS,
Comes Histriensis, alter Willbirgis Maritus.

Cur Semtanæ nostræ comiti alterum Maritum tribuam e Carinthia denuo petitur, ex sequentibus patebit. Interea *Wezelini* huius meminit *Conradus II.* Imp. in diplomate anno 1029 Popponi Patriarchæ aquileiensi dato supra N. 23.) allegato, ubi ex coniectura Editoris frater audit *Dietmari* Archiepiscopi salisburg. cuius genus hæctenus nesciebatur.

Idem Bernard. M. de RVBEIS *loc. cit.* pag. 536. A. vetus quoddam Instrumentum protulit, quod, ut notæ chronicae non satis cohaereant, dignissimum tamen est, quod heic legatur:

“ In nomine S. & individuae Trinitatis anno dom. Incarn. MXL. Regni Domini Henrici felicissimi Regis anno VI mensis Maii die 12. Indict. X. . . . Qualiter illustris *Azzica* totius nobilitatis compos, Patre VECCELLINO & VILPURGA nobilissima matre, Istriensium quondam comite & comitissa procreata. . . Dat igitur prædicta *Azzica* consensu d. *Vilpurgæ* adhuc viventis, & consensu d. *Ulderici* filii sui. . . “

Iam igitur ante hunc annum satis concesserat *Wezelinus*, cum solius matris superstitis mentio fiat, & consensus accedat. Quoniam vero Willpirgæ Nepos *Vdaltricus* traditioni suæ matris consentire poterat, annum numerare tunc debuit saltem decimum septimum; natus ideo anno 1023 quo & ipsa *Azzica* annum attigerat decimum septimum, nata anno 1003. Unde ulterius sequitur, intra annos 1001 & 1003 defunctum fuisse *Werigandum* priorem Willbirgis coniugem.

Quem-

Quemadmodum vero Itali *Werigandum* dicunt *Veriant*, aut *Verientum*; ita & *Willbirgen* nostram *Vilpurgam*, & *Wexelinum*, *Vexelinum* adpellant.

Cur autem Matronam istam non aliam a nostra *Willbirge* Semtana esse credam, sequentibus inducor momentis.

Primo. Reciproca Ebersbergenſium cum Carentanis coniugia, quæ in tabula I. & II. comparent, facilem pariunt coniecturam, hanc quoque *Willbirgen* Semtanam Hiſtrienſium comiti ſecundis nuptiis iunctam fuiſſe, quemadmodum & filiam ſuam *Hadmoudam Marquardo III.* Carinthiæ Duci, & alteram *Azzicam Popponi* Marchioni ibidem in matrimonium elocavit. *Tab. II. n. 11. tab. V. n. 7.*

Secundo. Aetas *Willbirgis* poſt mortem utriusque coniugis anno 1040 & tempore ſui ex filia Nepotis *Vdalrici* adhuc ſuperſtitis, immo quæ annos ſuos adhuc ulterius uſque ad ann. 1064 circa produxit, omnino congruit.

Tertio, & quod rei caput eſt, in Traditionibus ebersberg & geiſenfeldenſibus ſæpius occurrit *Vdalricus* Marchio Chreienſis, hoc eſt, Carinthiæ vel Carniolæ, & quod obſervatu digniſſimum eſt, ut *Nepos Adalberonis III.* Comitis Ebersbergenſis, germani *Willbirgis* noſtræ fratris; quod aliter intelligi nequit, quam ut editus ſit ex filia ſororis *Azzica*, quam ideo uxorem tribuo *Popponi* Marchioni, hætenus ignotam omnibus, eoquod *Vdalricus* Marchio certiffime filius fuerit *Popponis*, hinc & *Azzica* huius Vxor. *Tab. V.*

Igitur libellus concambiorum ebersberg. apud OEFELE II. pag. 45. Num. 10. hæc habet:

„Cum VDALRICVS Marchio Chreinenfis Nepos *Adalberonis* comitis per traditionem *Richlindis* (Vxoris *Adalberonis*) prædia *Peringen* & *Wizzinvelt* possideret, antequam nupisset, ea tertio *Henrico* Cæsari petenti tradidit, quæ cum venerabilis *Williramus* Abbas (intra ann. 1048 - 1085.) secundum ius ab eo polceret, ipse in hora sui obitus (ann. 1070.) Imperatrici *Agneti* commisit ea reddere. - - “

In Charta foundationis Cœnobii Geisenfeld secundo loco testis subscribit *Vdalricus Marchio*.

In Codice traditionum eiusdem Parthenonis hoc legitur:

„Noverit plebs universa, quod gloriosa comitissa *Wilibirch* soror præscripti *Heberhardi* comitis per manum *Vdalrici* Marchionis tradit ad altare S. Mariæ. . . “

Ista si invicem conferantur, nemo non probabit coniecturam meam. Quid enim Marchioni Carinthiæ cum Ebersbergensium Bonis in Bavaria sitis? Cur per manum eiusdem fit traditio, nisi admodum propinquus & consanguineus fuisset?

Quid? quod *Wezelinus* iste, *Willbirgæ* nostræ Maritus, advocatum egerit *Adalberonis* Carinthiæ Ducis, matre *Hadmouda* Semtana nati, & Geisenfeldæ sepulti apud Bernard. M. de RVBEIS loc. cit. p. 500.

„ In nomine domini. In veronensi comitatu in laubia S. Zenonis solarii & (cum) in iudicio federet dominus *Chonradus* gratia Dei Imperator Augustus una cum filio suo *Henrico* ad faciendas singulis hominibus iustitias. . . Ibique in eorum veniens præsentia D. Poppo Patriarcha aquileiensis ecclesiæ cum Walperto suo eiusdemque advocato & ex alia parte d. *Adalbero dux de Carinthia* una cum comite VIZELINO advocato suo, qui & Walperto vocatur.

Ibi cum coniuncti essent, & altercationes inter se haberent, dicebat *Adalberto* dux cum eodem *Vizelino* advocato suo, quod de curtis & castellis, seu villis, & de omnibus tam servis quam liberis ipsi S. aquileiensi ecclesiæ pertinentibus ex parte ipsius ducatus fodrum & angarias, seu publicum servitium in panem & vinum, carnes & annonam, & alias angarias & functiones publicas sibi dare deberent.

Ad hæc respondit D. Poppo Patriarcha & advocatus eius Walpertus, hoc verum non esse. . . Tunc veniens supra dictus Walpertus advocatus, ibique per iudicium cum quatuor sacramentalibus, quorum nomina VARIENTVS, *Ubertus*, & *Tubertus*, nec non & *Bono*, ipsius sanctæ ecclesiæ milites, qui ita iuraverunt. - -

Et quod plus est, quærimus, dicat D. *Adalberto* Dux, una cum comite VEZELINO advocato suo, si de Cortis, sive castellis, vel de villis, aut de aliis S. aquileiensis ecclesiæ viris aut per fodrum, aut per vallum supra dictum Gasorium, ulterius dicere, vel inquietare vult aut non?

Ad hæc responderunt *Adalberto* Dux & comes VEZELINVS eius advocatus: Quod dignum & iustum est dicimus, & firmiter laudamus, quod de Cortis - - nec nobis nec aliis Ducibus, nec Marchionibus, nec Comitibus, nec Sculdasiis, neque Saldariis per legem pertinet quidquam, sed omnia in omnibus aquilegiensis ecclesiæ sunt propria. Insuper hoc in loco & in eodem iudicio obligavit se ipse *Adalberto* Dux cum VEZELINO advocato suo contra d. Popponem Patriarcham, & Walpertum advocatum suum vel aquilegiensis ecclesiæ, esse compositurum centum libras optimi auri: & collaudavit, ut totidem componerent hæredes & prohæredes, & posterius eius, si unquam contra Popponem Patriarcham vel contra quemquam alium aliquid dicere vel inquietare præsumserint. Cum hoc ita definitum est, iustum fore omnibus supra scriptis auditoribus visum est. Iudicaverunt quoque, ut iuxta eiusdem D. Poponis Patriarchæ & Walperti aquilegiensis ecclesiæ advocati, nec non *Adalbertonis* Ducis, & VIZELLINI comitis eius ducatus advocati professionem & manifestationem amodo in antea d. Patriarcha cum Walperto advocato suo ipsas cortes - - & cum omni præscripto de parte *Adalbertonis* Ducis & comitis VIZELLINI advocati sui, sine omni inquisitione habere & detinere debeat. Et ipse *Adalberto* Dux cum WECELLINO comite advocato suo promiserit, se omni tempore exinde tacitos & contentos permanere. Taliter hæc causa finita est: & qualiter acta est, supra notitia optime demonstrat. - - Anno eiusdem Domini CONRADI gratia Dei Imperatoris Augusti in Italia primo XIII. Kal. Iunii Indict. X. — id est, ann. 1027.

Quis dubitet, *Vizelinum*, *Vezellinum*, *Wezellinum*, ut diversimode scribitur, eundem esse cum VEZELINO Histriensium comite, WILLBIRGIS nostræ Marito, quando tempus, & locus adprime in illum conspirant?

De

De anno mortis non habeo, quod certi statuam. Illum tamen ante annum MXL. obiisse, Vxore superstiti, clarum est ex instrumento eiusdem anni, initio huius numeri allegato.

Diem obitus quod attinet, in Necrologio salisburgensi N. præc. citato legitur VIII. Kal. Martii. *Wecil palatinus comes*: credo, Carinthiæ, de cuius palatinis comitibus erudite differit Erasmus *Frelichius in Archontologia Carinthiæ P. II. p. 118. seq.*

Susplicari fas sit, hunc esse nostrum *Wecelinum*, vel ideo Salisburgensibus memorandum, quod frater fuerit *Dietmari Archiepiscopi*.

In eodem Necrologio II. Kal. Septemb. occurrit *Wecil comes*. Alteruter aut neuter an noster fuerit, quis divinaverit?

Num. XXV. WILLBIRGIS,
Vidua, Abbatisa secunda in Geisenfeld.

Chronicon ebersbergense prolixius pag. 10:

„ In eodem etiam monasterio sanctimonialium (*Geisenfeld*) Willbirgis soror eorum (*Adalberonis & Eberhardi*) pro æterna vita terrena despiciens monasticæ religioni sanctæque conversationi se ibidem pro amore Christi subdidit, ac beatissimam vitam ducens usquequo de laborioso certamine presentis seculi ad emeritæ remunerationis mercedem a Domino fuisset evocata. “

Filiæ suæ *Gerbirgi* in regenda Abbatia ibidem eam successisse, colligo ex traditione quadam Codicis geisenfeldensis:

„ Quidam nobilis vir *Wolstregil* nomine dedit ad altare S. Mariæ duas molendinas cum omnibus ad ea pertinentibus, & mancipia VII. in manus *Heberhardi comitis sororisque eius Wichperge Abbatissæ* (legendum haut dubie: *Willperge*) pro nutricula filiarum suarum. “

Diem obitus notat *Necrologium ebersberg.*

„ VII. Kal. Decemb. *Willipirc comitissa filia Oudalrici* obiit. “

Annum suspicor fuisse MLXIV. Nam anno sequente, qui germano suo *Eberhardo* fatalis fuit, in traditione supra n. 20.) ubi *Eberhardi* postrema fit mentio, illa non amplius comparet.

Num. XXVI. RICHARDIS.

Hanc quoque *Vdalrici* filiam, *Willbirgis* sororem, servavit nobis codex tradition. ebersberg. pag. 36. n. 172.

„ *Richart Oudalrici comitis filia* dedit manu potestativa super altare S. *Sebastiani* tria mancipia.

Cæterum nuptane fuerit, & cui, an cælebs permanserit, quo anno dieque obierit, nullibi consignatum reperio.

Num. XXVII.

Num. XXVII. & XXVIII. RVHTRUDIS.

De hac iam actum fuit supra n. 14.) Præter istas tres filias superest alia anonyma, de qua nihil constat, nisi natam fuisse; idque ex Chronico breviori ebersbergensi;

Posthæc Oudalricus genuit - - - *Willburgen* & alias tres filias.

Num. XXIX. EBERHARDI II. FILII TRES.

Chronicon proluxius ebersberg. pag. 8 b :

„ Eberhardus vero duxit Adelheidem de Saxonia, quæ tres genuit filios. “

Quum vero, ut idem refert Chronicon pag. 9. a.) Vdalricus nullam ex filiis suis prolem videret, illeque anno 1029 defunctus fuerit, sequitur, & istos ante hunc annum ad plures abiisse.

Si Epitaphio geisenfeldensi (supra n. 21. adducto) fides adhibenda foret, addi his filiis deberet & filia, ibidem cum fratre sepulta.

Num. XXX. LIUKARDIS, FILIA WILLPIRGIS II.

Hanc novimus e Codice traditionum geisenfeldensium supra n. 23.) An autem monialem & illa induerit, aut solum præbendam a Parthenone acceperit, non divinaverim. Plura de ea non liquent.

Num. XXXI.

Num. XXXI. *Gerbirgis prima Geisenfeldæ Abbatissa.*

Istam *Willpirgis* filiam, & *Eberhardi* neptem extra omne dubium ponit Codex tradition. geisenfeldens.

„Noverit plebs universa, quod gloriosa comitissa *Willpirch*, soror prescripti *Heberhardi* Comititis per manum *Vodalrici* Marchionis tradidit ad altare S. Mariæ locum qui dicitur *Elfesbach* cum tribus vineis XX. & II. mancipiis filvis & omnibus ad ea pertinentibus in manum *filie sue GERBIRGE Abbatisse* & eius advocati *Haertwici*, ut in cottidiana oratione sanctimonialium sui, parentumque suorum frequens memoria esset apud Deum. “

In eodem traditionum Codice frequens huius Abbatissæ occurrit mentio. Diem obitus servavit Necrologium weltenburgense *Vol. XIII. Monum. boic. pag. 478.* — VI. Kal. April. Gerbire Abbatissa de Gisinvelt. — Annum vero certum assignare non valeo. Crediderim tamen, circa ann. MLXIII. eum contigisse, superstita matre, Matrona longæva, quæ filiæ etiam in munere successit. (N. 25.)

Num. XXXII. HADMOUDA II.

Huius diserte meminit Codex tradition. geisenfeld.

„Eiusdem *Wilipirge* filia *Hadmout* comitissa tradidit ad altare S. Mariæ predium quod dicitur *Hadprechtsdorf* eo iure, quo ipsa possidebat. “

Chronicon ebersberg. brevius p. 13. b ;

„Oudal-

„Oudalricus ergo cum nullam ex filiis prolem videret, præter unam Virginem *Hadamouden* vocabulo (Chronicon prolixius pag. 9. *Hadewigam* adpellat) Neptem suam de filia Willipirga.

Hæc autem Virgo non permanfit; iam enim ante obitum *Richlindis*, uxoris *Adalberonis III.*, quem anno 1048 contigisse patet ex. N. 18. & 19. filium habuit *Vdalricum*, ut constet ex Codice tradition. ebersbergenf. pag. 26. n. 54.

„Hæc eadem (*Richlindis*) *Oudalrico*, qui filius erat *Hadmoudæ*, filiæ *Willipirgæ* sororis *Adalperonis* dedit prædium *Peringen* & maius *Wizzinvelt* cum attinentiis omnibus, & partem nemoris quæ sita est ad occidentem viæ, quæ dicitur *Ekillimpurganwec* cum venatione totius nemoris, excepto eo usu, quem antea dedit S. Sebastiano, ea pactione, ut si idem *Oudalricus* vita decedat absque prole de legali nobilique matrimonio procreata, quæ illi superstes fiat, omnia perpetuo Eberspergenfi Sancto deserviant.“

Duos iam novimus *Vdalricos*, utrumque *Adalberonis III.* Nepotem, hunc quidem ex *Hadmoude*, seu *Hedwige*, qui matrimonium nunquam iniit, sed Abbatiam S. Galli & Patriarchatum aquileiensem obtinuit, alterum ex *Azzica*. V. n. 35.

Num. XXXIII. HADMOUDA II.

Vxor prima *Marquardi III. Ducis Carinth.*

Chronographus quispiam ebersbergenfis recentior apud *RADERVM* Bav. sanctæ Tom. II. p. 179. nescit, cui comitum iuncta *Hadmoudis* connubio ex eo conceptum filium in hanc lucis auram enixa est *Vdalricum*. “

Hhhh

Ignor-

Ignorarunt illam quoque Carinthiae scriptores ad unum omnes, solam *Luitpirgen Marquardo III.* uxorem tribuentes. Vt autem ex collectis undique monumentis antehac reconditis nova lux quotidie oritur; ita & ex istis Chartis prima *Marquardi* huius coniux *Hadmouda II.* innotescit. Istius enim *Marquardi* filius certissime fuit *Vdalricus* Patriarcha tab. II. n. 11. & 15. Quoniam vero & matrem illius novimus *Hadwigam* seu *Hadmodam II.* Semtanam; sequitur, eam *Marquardo III.* nuptam fuisse. Nesciebatur olim *Popponis* Comitis *Wimmariensis* uxor, quæ ei peperit *Vdalricum* Marchionem. At modo scimus *Azzicam*, *Wezelini* & *Willbirgis* Semtanæ filiam (n. 24.).

Num. XXXIV. AZZICA. Num. XXXV. Vxor POPPONIS
Comitis Wimmariensis.

Huius parentes indicavi supra n. 24.) Coniugium illius cum *Poppone* comprobatum legitur n. 7. ad tab. V.

Num. XXXVI. ALTMANNVS
Abbas in Ebersberg.

De genere & dignitate eius abbatiali hæc tradit Chron. brev. ebersberg. pag. 13:

„Anno dom. Incarn. DCCCCXC. *Reginpold* Augustensis Abbas adunatis monachis præficitur, cui quidam miles *Eberhardus* suum filium *Altmannum* vocabulo monastice educandum dedit, quem genuit de *Ruotrude*, quæ fuit *Oudalrici* filia ex concubina. *Reginpoldus* vero cum XI. annis *Ebersbergensi* Ecclesiæ præfuiſſet, ab *Henrico* Rege II. Francorum ad *Lorsam* abbatiam regendam sustollitur, & *Altmannus* ab eo Monachis
Ebers-

Ebersbergensibus præficitur, aliquantisper *Oudalrico* renuente propter florem iuventutis; annorum scilicet XX. erat, sed incredibili ingenii astutia morumque maturitate pollebat. - Consentit etiam *Chronicon* prolixius pag. 9. a):

Possit ex ista relatione colligi ætas *Altmanni*, annusque natalis, nisi errorem heic cubare observasset R. R. D. Abbas *Gottwicensis* in notis ad Codicem diplomaticum laurisheimensem pag. 162. Nota b.) Edita tegernseens. Ostendit enim *Popponem*, *Reginbaldi* in Abbatia laurisheimensi antecessorem, ante ann. MXIX. non obiisse, adeoque nec *Reginbaldum* illi, nec *Altmannum* huic Ebersbergæ succedere potuisse. Accedit, quod anno 1001 *Reginbaldi* undecimo, *Henricus* nondum Imperator exsisterit, nec *Laurisheimensibus* Abbatem præficere potuerit, anno sequente demum electus.

His ita comparatis, cum *Altmannus* 20 annorum adolescens anno 1019 abbatiam regendam susceperit; sequitur, anno 999 natum, & anno 1048 denatum, ætatem suam ad annos 49. protraxisse.

Num. XXXVII. VDALRICVS ABBAS S. GALLI.

Num. XXXVIII. HERMANNVS EPISCOPVS PATAV.

Vtrumque comprobatum dedi tab. II. num. 15. & 16.

Num. XXXIX. VDALRICVS MARCHIO CARINTH.

Num. XXXX. Vxor SOPHIA, GEYSÆ II. REGIS

Hung. filia.

De his copiose agitur ad tabulam V. n. 8. & 9.).

Probationes ad Tabulam II.

Num. I. MARQUARDVS I.

Quod RADERVS *Bavar. sanctæ Tom. II. pag. 173.* & PESSLERVS in *Serie Ducum Carinth. §. 10. pag. 38.* recte divinando scripserunt, *Marquardi III. Carinthiæ Ducis proavum, & Richardis Vdalrico ebersbergenfi Comiti nuptæ Parentem, pariter Marquardi nomine insignitum fuisse, id iam confidentius adferere ausim.* Opportuno enim tempore & loco anno 970 in Carinthia occurrit *Marquardus Marchio, utique non alius a nostro; quod discimus ex fragmento Diplomatis Ottonis M. Imp. quod ex Archivo salisburgensi transcripsit Autor der unpartheyischen Abhandlung von dem Staate des hohen Erzstiftes Salzburg. pag. 175:*

„Quædam Iuris sui prædia in comitatu Marchwardi Marchionis in plaga orientali (h. e. Carinthia vetere) dat. Non. Mart. ann. 970. Indict. XIII. actum Papia civitate infra Palatium.“

Vellet forte quispiam *Marquardum* istum pro secundo accipere; cum non repugnet, hoc anno illum vixisse.

Equidem largior, id non repugnare. Quia tamen LAZIUS de *migrat. gent. lib. VII. pag. 404.* MEGISERVS in *Annal. Carinthiæ* Erasmo FROELICHIO celebratis, *lib. VII. cap. 30. pag. 936.* SCHOENLEBEN in *Carniola antiqua & nova P. III. p. 515.* Albertus REICHARDVS in *Breviario historiæ Carinth. ad ann. 969 pag. 106.* affirmant, *Richardem Marquardi secundi sororem, & Vdalrici Ebersberg. coniugem, filiam fuisse Senioris Marquardi, & credibile est LAZIUM atque MEGISERVM antiquas tabulas inspexisse, nobis iam non pervias; ideo probabilius existimo,*

ſtimo, *Marquardum* ann. 970 pro ſecundi genitore habendum, eundemque eſſe, qui in complacitatione *Gotaberti* Chorepiſcopi cum *Odalberto* Archiepiſcopo ſaliſb. ann. 927 inter teſtes occurrit. Vide 1. ad tab. IV.

Plura de hoc *Marquardo* I. eiusque, quam haut dubie habuit, uxore haſtenus non conſtant.

Num. II. MARQUARDVS II. MARCHIO CARINTHIÆ.

Nobiliffimum genere fuiſſe, ex teſtimoniis num. 13. ad tab. I. adductis patet, ubi *Marchio* & *Præſes* Carinthiæ audit.

AVENTINVS, qui, quæ de Ebersbergensibus Comitibus memorat, ex faſtis & diplomatibus accepta, ex fide ſe referre teſtatur, de *Marquardo* iſta habet *Annal. Boior. lib. V. cap. 7. n. 34* :

„*Vlricus* comes de Ebersberg uxorem duxit *Richardam*, ſororem *Marquardi* Carini, cui *Hadmudam* ſororem viciffim nuptum dedit.“

LAZIVS num. præc. allegatus, dum *Richardem* prædictam *Marquardi Ducis* Carinthiæ filiam adpellat, *Marquardum* III. *Adalperonis* filium cum proavo *Marquardo* I. qui nunquam Dux fuerat, incaute confundit, atque in eundem errorem *Schænbienium* n. præc. citatum adducit, ut paria ſcriberet :

„Eodem anno (969) Carinthia, cuius pars erat adhuc *Carniola*, illuſtre ornamentum tranſmiſit in Bavariam beatam *Richardam*, *Marquardi* Carinthiæ Marchionis, qui poſtea ad Ducatum

Ducatum assumptus, filiam Vdalrico ebersbergensi comiti nuptam. “

Rectius utroque AVENTINVS, qui Marquardum istum a-sb- que *Ducis* elogio *Carinum* tantum adpellat.

Iam isti scriptiunculæ finem imposueram; cum ecce obtineo illustrissimi D. CORONINI Comitissæ de Cronberg *Tentamen genealogico-chronologicum promovendæ Seriei Comitum & rerum Goritiæ*, iam ab altero anno undique conquistum, ubi pag. 175. Edit. secundæ ex Patris *Bauzeri S. I. Historia Mspta rerum Noricarum & Foroiulienſum. lib. V. N. 45.* sequentia referuntur:

„Otto III. Imp. Marquardum *Goritiæ* Comitem, & Aquileiensis Urbis Præsidentem novo edito diplomate stabilivit in feudis, & ditionibus imperialibus. “ Hæc ad ann. 1000. quæ MARQVARDO congruere videntur.

Hactenus quidem ignorabam, Murzthalenses comites dictos etiam fuisse de *Gorizia*, cuius villæ medietatem possedit VERIENTVS seu WERIGANDVS, Willpirgis Maritus prior (N. 23. ad tab. I.).

Num. III. HADEMVDA SEMTANA MARQVARDI II. VXOR.

Illis, quæ ad tabulam I. n. 15. notata fuerunt, sequentia nunc addere lubet.

Chron. ebersberg. brevius pag. 13. a.) ;

„Post

„Post hæc (Vdalricus) duxit uxorem Richardem sororem Marquardi Præsidis de Carinthia, cui ipse suam vocabulo *Hademudem* in coniugium dedit, quæ pro obitu Mariti cuncta sua prædii (pro Dei) nomine derelinquens in Palæstinæ partibus mortua pluribus signis declaratur. “

RADERVS Bavar. sanctæ Tom. II. p. 183 :

„Hademuda, Vdalrici soror, Adalberonis I. filia, nupta fuit Marquardo Carinthiæ Regulo, Marquardi I. filio, qui in primo ætatis flore raptus Hademudam destituit. “

Vnde autem constat, tam cito raptum fuisse MARQVARDVM II. qui tamen quatuor, quos novimus, filiorum Pater exstitit? Longævum haut fuisse, lubens crediderim, quia præter dicta num. præced. nulla de eo occurrit memoria, & *Adalbero* filius iam ann. 1000, Marchio exstitit.

Num. IV. RICHARDIS SOROR MARQVARDI II.

Actum de ea fuit N. 13. ad Tab. I. Quæ mortem illius antecessere, lubet dare verbis Chronici ebersberg. brevioris pag. 14 :

„Cum sequenti tempore (Vdalricus comes) Intinchove moraretur, coniux eius *Richart* Deo devota quadam die petiit eum, ut secum ebersbergense castrum pro sibi necessaria causa visitaret. Quam causam dum ille requireret, dixit ei, actu potius quam verbis illam se intimaturam : cuius petitioni cum annuens castrum adiret, alia die fortuito accidit, eam solam sedere in Ceta (fors cella) qua pedissequæ solitæ fuerant

fuerant operari. Vbi pulcherrima Virgo niveis, induta fulguroso vultu apparuit ei dicens : O Richari ! Domina carissima, quomodo te sedere solam contigit, quod antea nunquam vidimus; hoc tuam disciplinam, hoc tuam reverentiam non deceret. Ego autem ut tui custos sim, veni. Quo dicto disparuit. Quam visionem uni presbytero duabusque pedisequis sibi familiaribus dixit, & quod discessum suum portenderet, intimavit. Quæ statim infirmata ac die obiit IX. Kal. Mart. & in eodem castro sepulta est ann. dom. incarn. MXIII. “

Num. V. ADALBERO I. MARCHIO ET DVX CARINTH.

Defuncto circa ann. 1000. Marquardo II. parente, eodem anno successit *Adalbero I.* haud dubie primogenitus, quoniam eodem anno iam Marchio adpellatur in diplomate Ottonis III. apud *Erasmum FROELICHUM Archontolog. Carinth. P. II. pag. 199 :*

„ Otto III. -- notum esse volumus, qualiter nos interventu Henrici Ducis nostrique consanguinei dilecti, & Vdalrici nostri amabilis Capellani, *Adalberoni Marchioni* centum Mansos donavimus in provincia Karinthia, ac in Marchia comitatuque memorati Marchionis sitos, ubicunque locorum terris eidem *Adalberoni* placuerit assumendos -- An. dom. incarn. millesimo Indict. XIII. anno tertii Ottonis Regis XVI. imperii IV. acta Quitilenburg.

Anno 1007 occurrit idem in diplomate Henrici Sancti apud *MEICHELBECK H. F. Tom. I. P. I. pag. 206.*

“ Quædam

„ Quædam iuris nostri prædia in provincia Carinthia & in comitatu *Alberonis* sita - - donantes proprietavimus.

Anno 1012. Ducatum Carinthiæ accepit, teste HERMANNO Contracto ad hunc annum :

„ An. MXII. Conradus Dux Carentani, filius Ottonis Ducis (vid. tab. III.) frater Brunonis dudum Papæ (Gregorii V. ann. 996. electi) obiit, & privato filio eius puero Conrado, *Adalbero* ducatum accepit. “

MVRATORIVS in antiquitatibus Estensibus *cap. XI.* latam Veronæ ann. 1013. sententiam profert, in qua primas partes agit *Adalperio Dux istius Marchiæ* (Veronensis).

Idem *Antiquit. Ital. med. ævi Tom. I. pag. 169.* exhibet placitum in Agro Tarvisino habitum :

„ Anno MXVII. dum in iudicio resideret Dominus *Adalbero* Dux istius Marchiæ Carentanorum - - anno dom. Henrici gracia Dei Imp. Aug. tertio XV. Kal. Febr. Indict. XV. “

Ad ann. 1019. hæc notat HERMANNVS Contractus :

„ Cuonradus, filius Cuonradi quondam Ducis Carentinorum, auxiliante patruele suo Conrado, postea Imperatore, *Adalberonem* tunc Ducem Carentani apud Vlmam pugna victum fugavit. “

Qualiter anno 1027 controversia ADALBERONIS Ducis cum POPPONE Patriarcha Aquileiensi composita fuerit, dictum est supra num. 24. ad tabulam I.

Ad eundem annum Adalberonis exauktionem refert WIPPO in vita Conradi Salici apud PISTORIUM *Scriptor. rer. germ. Tom. III. pag. 474. Edit. Struvianæ*:

„Imperator vero descendens per Rhenum in Franciam venit, ibique Dux Chuono patruelis eius, prius rebellis, se reddidit. Quem Imperator in liberis custodiis aliquantulum castigavit, destructisque munitionibus suis, quas optimas habuit, in gratiam illum recepit, totumque honorem suum sibi restituit. Paulo post (an. 1035.) ADALPERO Dux Histrianorum sive Carintanorum, reus Maiestatis, victus ab Imperatore cum filiis suis exulatus est, & ducatum eius iste Chuono ab Imperatore suscepit, quem ducatum pater eiusdem Chuononis dudum habuisse perhibetur. “

At vero istud anno demum 1035 accidisse narrat Hermannus Contractus:

„An. MXXXV. *Adalbero* Dux Carentani & Histriae amissa Imperatoris gratia, ducatu quoque privatus est. “ Et

„An. MXXXVI. Conradus patruelis Imperatoris, patris sui ducatum in Carentano & in Histria, quem *Adalbero* habuerat, ab Imperatore suscepit. “

Causam exauktionis insinuat Annalista Saxo ad an. 1036:

„Imperator purificationem sanctae Mariae Augustae peregit, ubi & publicum conventum habuit, in quo Conrado patrueli suo ducatum Carentinorum commisit, a quo superiori anno *Adalberonem* Maiestatis reum dimoverat. Hisdem diebus *Adalbero* Wilhelmum Comitem interfecit, & postea in castrum

castrum Eresberch (*Ebersberch*) latendi causa confugit. "Hæc fere repetit Annalista Hildesheimensis ad eundem an. apud LEIBNITIIUM *Scriptor. rerum brunsvicens.* Tom. I. pag. 728:

Igitur ad consanguineos suos confugit, matre *Hademuda* Semtana natus, ubi & an. 1039 obiit, teste HERMANNO Contracto:

„An. MXXXVIII. Chunradus Dux Carentani & *Adalbero* æmulus eius, qui ante eum ducatum eundem habuerat ipso anno obiit. “

Geisensfeldæ sepultum fuisse testatur Codex traditionum eiusdem cœnobii, ubi inter alia legitur:

„Noverint fideles Ecclesiæ filii, quod nobilissimi Ducis *Adalberonis* filii, *Marchwart* & *Adalbero*, interiecta temporis *Babenbergensis* Ecclesiæ factus Episcopus, ad altare sancte *Mariæ*, sanctique *Zenonis* in loco *Geisenvelt* constructo tradiderunt predium *Bernchoven* dictum cum silvis & pratis & vineis III. cum omnibus ad hec pertinentibus, pro anima patris sui præfati Ducis ADALBERONIS in eodem monasterio sepulti, in manus *HEBERHARDI* comitis, eiusdem *Geisenveldensis* Ecclesiæ constructoris. Adhibiti vero sunt testes *Eberhardus* & *Ernestus* fratres eiusdem Ducis. “

Num. VI. BRIGIDA ADALBERONIS VXOR.

Hermannî II. Alemanniæ Ducis filiam, & *Adalberoni* nuptam fuisse, cui *Brigida* nomen *Erasmus FROELICHUS* imposuit, ad tab. VI. comprobatur.

Eraſmus FROELICHIUS in *Archontologia Carinthiae P. I.* p. 27. provocat ad Apographum Tabularii San - Lambertini cœnobii intra annos 1060 & 1073 exaratum, in quo *Marquardus Adalberonis filius*, ſine Ducis titulo, & *Vxor eius Liutpirch* decimas & alia in manus Gebhardi Archiepiſcopi ſalisburg. tradunt.

Ad an. 1060 refertur fundatio Monafterii *Rofacenſis*, quam Autores in ſupra n. 2. citato tentamine Comitum CORONINI Murzthalenſibus Comitibus, *Marquardo*, & filio *Vdalrico*, de *Goritia* dictis, adtribuunt. pag. 49. ſeq. & 179.

Porro ad an. 1070 apud eundem Comitem ex Repertorio aſtriaco *Parte II.* p. 88. memorantur duæ tabulæ, quibus iſthoc anno Domini ac Dominae *Goritienſes* (h. e.) Murzthalenſes Comites Monafterio roſacenſi varia prædia donant, pag. 179.

Porro *Marquardum* noſtrum iam anno 1073 ducatum Carinthiae adminiſtraſſe, aut ab Imperatore collatum, vel, ut hic ſimulabat, propria vi arreptum, ſcimus ex LAMBERTO Schafnaburgenſi ad eundem annum apud PISTORIUM *Struvii* p. 358:

„Caſu quoque nuper advenerat, nescio quid privatae cauſae acturus in palatio, *Bertholdus Dux quondam Carentinorum*. Huic Rex quam ſanctis obteſtationibus ſe purgabat, quod ducatum eius nulli alii tradidiſſet, ſed *Marcwardus* privata præſumptione fines alienos invaſiſſet, nec ei quicquam de iure ſuo imminutum eſſe, ſi ſuo iniuſſu, ſine conſultu Principum honores publicos homo ineptiſſimus temeraſſet. Ille licet hæc ficta eſſe ſciret &c. “

Advo-

Advocatiam quoque Ecclesiae aquileiensis, ducatus tunc innexam, Marquardum gessisse, constat ex conventionem inter Ellenhardum Episc. frisingensem & Sigehardum Patriarcham aquileiensem apud MEICHELBECK H. F. Tom. I. P. II. pag. 521. n. 1248 :

„Notum sit, qualiter Ellenhardus Episcopus recognovit omnem decimam de universis bonis, quae ecclesia sua tunc temporis habuit in comitatu *Carniolae*, aquileiensi ecclesiae per manum Advocati sui Ekkihardi ad altare S. Mariae in manum Sigehardi Patriarchae suique Advocati *Marquardi* - - actum in civitate Aquilegia XVII. Kal. Iul. an. dom. Incarn. MVII. III. indict. XI. “ Vbi Editor legendum autumat MLXXIII.

Anno 1077 nostrum fuisse superflitem, eodem tamen anno post mensem Maium decessisse, inde colligitur, quod filius *Liutoldus* eodem anno iam *Dux* nominetur a BURCHARDO de casibus S. Galli apud GOLDASTUM Senkenbergii Scriptor rer. aleman. p. 70:

„Rex vero *Henricus*, mox ut Ducem *Rudolf de Rinselden* suum regnum sibi usurpasse audivit, Pasca Veronae moratus per Carintiam, domino *Marquardo* & filio suo *Liutoldo* Duce ducatum praebentibus ad theutonicas partes rediit, *Rudolfum* Regem in castro *Sigmaringen* obsessum turpiter fugavit. Eodem anno quemdam iuvenem sibi cognatum domini *Marquardi Carnotensis* filium (*Vdalricum*) in Abbatem hic promovit. “

Cognitionis istius ratio ex tabula VI. elucescit.

Eundem

Eundem etiam annum emortualem assignat MEGISERUS
lib. VII. cap. 32. pag. 741.

Num. XI. HADMOUDIS II. EBERSBERGENSIS,
Marquardi III. coniux prima.

Quoniam certo constat, Hademouden istam matrem existisse Vdalrici Abbatis primum S. Galli, dehinc Patriarchæ aquileiensis, ex Marquardo III. geniti (num. præced.) hinc recte mihi conclusisse videor, illam in huius thorum transisse. IV. 32. & 33. ad Tab. I.

Apud citatum CORONINUM Monasterii rosacensis fundator nunc audit *Marquardus III.* Comes in Muerzthal & Goritiæ pag. 179. nunc eiusdem filius *Vdalricus* Patriarcha aquileiensis pag. 49. Demum eadem fundatio a nonnullis adtribuitur *Diomundæ Comitissæ Goritiæ* pag. 179. cuius cineres in conditorium marmoreum ab Abbate IV. *Gaudentio* constructum an. 1120 translato fuisse, idem testatur Comes CORONINUS pag. 183. eamque huius monasterii *fautricem* appellat. Hanc ego *Diomundam*, diversam non arbitror a nostra *Hadmuda*, *Vdalrici* Patriarchæ aquileiensis matre indubie & *Marquardi III.* uxore; quum utrumque nomen parum inter se differat, & alia matrona, his temporum, locorum, & personarum circumstantiis magis adcommoda, vix explorari valeat.

Num. XII. LIUTPIRGIS MARQUARDI III.
uxor secunda.

Hanc nobis indubiam reddit eius *filius Henricus* Carinthiæ Dux in Charta donationis monasterio S. Lamberti factæ, quam post

post Bernardum PEZIVM in codice diplomatico epistolari *P. I.* col. 283. sinit Erasmus FROELICH *Diplomatar. sacra Styricæ P. II.* pag. 271.

„ Omnibus innotescat, quod Carinthiæ Dux *Henricus* pro animæ suæ remedio & dilectæ coniugis suæ *Liutkardæ*, & pro anima Patris sui & Matris suæ *Marchwardi* & *Liutpirgæ* fratrumque suorum - tradidit. . . Scripta est notitia ann. incarn. dom. millesimo CIII. Indict. X. VII. Idus Ian. “

Hæc eadem traditio Moguntiae anno 1104. ab Henrico IV. Imperatore confirmata fuit loc. cit. pag. 274 :

„ Prædictam igitur Abbatiam Pater meus *Marquardus* pro remedio animæ suæ, nec non & dilectæ coniugis matris meæ videlicet *Liutpurgæ*. “

Illustrissimam Matronæ huius prosapiam indicat LAZIVS de *Migrat. gent. lib. VI.* pag. 200. filiam *Henrici* IV. Imperatoris, & quinti sororem, ex *Bertha Othonis* Italiæ Marchionis filia natam asserens, cui etiam suffragatur PFEFFINGERVS in *VITRIARIO illustrato Tom. I. p. 532.* provocans ad *MATHIÆ Theatrum historicum pag. 902.* Porro autores istos nihil ex ingenio finxisse, inde mihi verosimillimum redditur, quod *Henricus* quintus Imperator *Henricum* Carinthiæ Ducem, *Marquardo* III. ex *Liutpirga* genitum, dilectissimum suum Nepotem adpellet, quippe sororis suæ filium. Vide infra N. 18.) & tab. VI.

Num. XIII. ADALBERO II.

Episcopus Babenbergensis, Marquardi III. germanus.

In Traditionibus geisenfeldensibus supra n. 5. ad fin. & n. 10. ad hanc tabulam allegatis, *Adalbero* iste, *illustris prosapiae Clericus*, & germanus eius *Marchwart Ducis Adalberonis filii* nuncupantur, & *idem Adalpero interiectu temporis babenbergensis ecclesiae factus Episcopus* memoratur, ad quam cathedram anno 1054 ab *Heurico III. Imperatore* promotus fuit, ut testatur HERMANNVS Contractus.

„Anno 1054 Imperator Bambergensis Ecclesiae praesulatum consobрино suo Adalberoni donavit. “ Apud PISTORIVM Tom. I. BERTHOLDVS quoque Constantiensis ad eundem annum apud VRSTISIVM Tom. I. pag. 340:

„Imperator Adalberonem consobrinum suum in villa Ottingen, ubi nativitatem Domini egit, Bambergensi Ecclesiae praefecit. “

LAMBERTVS item Schafnaburg. ad eundem annum :

„Hezecken (Hezelinus) Babenbergensis Episcopus obiit, cui Adalbero successit. “

Tribus annis illum sedi isti praefuisse, & ann. 1057 obiisse testatur Annalista Hildesimensis apud LEIBNITIVM *rerum brunsvic. script.* Tom. I. pag. 731:

„Item obierunt Adalbero Babenbergensis Episcopus & Otto Dux Suinfurti. “

Diem

Diem notat Necrologium Hildesimense apud eundem LEIB-
NITIVM loc. cit. pag. 753 :

„XVI. Kal. Martii Albero IV. Babenbergensis Episcopus. “
Cui consonat Necrologium metropolitani capituli salisburgensis
anecdolum.

Facile est ex his geminum errorem corrigere, quem erra-
vit autor nescio quis Catalogi Episcoporum bambergensium
sub titulo : *Gloria imperialis Ecclesie Bambergensis* cum iconisimis
in folio editi, ubi Episcopum quartum adpellat *Albertum I.*
comitem de Bogen, scutum gentilitium Rhombis caruleo - albis
depictum, quo hodie utitur monasterium Windbergense, ab
Alberto I. comite de Bogen fundatum, eidem affingit, eum-
que anno 1060 decessisse asserit.

Constat enimvero ex *Codice probationum diplomatico* Ar-
chivi bambergensis anno 1774 cum auctoritate vulgato Num.
25. *Guntherum Adalberonis*, non Bogenensis, sed Murzthalensis
comitis, successorem iam anno 1058. fedi illi praeuisse.

In eundem errorem quoad annum obitus 1060 incidit
autor opusculorum sub titulo *Histoire ecclesiastique d' Allemagne*
Tom. I. pag. 197. ubi ait :

„IV. Adalberon Duc de Carinthie, Neveu de l' Empe-
reur Conrad II. mourut l' ann. 1060. “

Nepos Imperatoris dici omnino potuit, quia natus ex
Brigida, sorore *Gisela*, uxore *Conradi Salici* & matre *Henrici*
III. Imp., ut patet ex tabula VI. n. 5. & 7.

Num. XIV. RICHWARA, seu RICHARDIS,
Adalberonis I. Filia.

PISTORIUS *Tom. III. Scriptor. Germ. p. m. 742.* in tabula genealogica comitum Zaringensium Bertholdo I. Vxorem tribuit *Richwaram* Carinthiacam, cui etiam apud PFEFFINGERVM *Tom. II. pag. 333. (43.)* genealogi plures adstipulantur, dicentes, eam fuisse filiam *Adalberonis* Carinthiæ Ducis, in eo solum decepti, quod istam *Richwaram* seu *Richardam*, matrem huius *Bertholdi* faciant, cuius uxor fuerat; nisi forte *Bertholdum II.* filium cum genitore *Bertholdo* confuderint. Huius enim Vxorem *Richwaram* extra dubium ponit notitia donationis insignis monasterii S. Petri ex silva nigra factæ a *Bertholdo & Conrado*, *Bertholdi II.* Ducis Zaringæ filiis, *Bertholdi I.* Nepotibus apud SCHOEPLINVM in *Historia Zaringo-Badenfi Tom. V. Cod. diplomat. N. XXII. pag. 43.*

„ Omnibus - - notum esse cupimus, qualiter Dominus *Bertholdus* & frater eius *Conradus*, filii bone memorie *Bertholdi* Ducis cœnobii huius fundatoris. —

Præterea in omnibus allodiis in Burgundia seu Brisgaugia, aut in Nekergaugia, vel ubicunque locorum sitis, que Parentes sui, gloriosus scilicet Dux *Bertholdus II.* cum uxore sua domina *Agnete*, illorumque Patre, id est Katholicæ virtutis sectator eximius *Rudolfus* Rex & honorabilis Dux *Bertholdus I.* cum Thori sui consorte domina *Richwara* tradiderunt Ecclesie - -
Ann. MCXII. VI. Kal. Ianuar. Indiēt. V. Feria IV. “

Etli vero idem SCHOEPLINVS *Tom. I. §. XIV. pag. 58.* istam *Richwaram* ut primam *Bertholdi* uxorem recognoscat, nihilo-
minus

minus PISTORIVM sugillat, quod eam sine idoneo teste Carinthiae marchionissam adpellet.

At vero mitius de eodem iudicium fert celeberrimus SCHELDIVS in præfat. ad Tom. II. Origin. Dom. Guelf. pag. 23. quod propriis eiusdem verbis heic transferibere non piget:

„Iam vero Iacobus *Manlius*, vir in historia patria non infimi nominis, qui Chronicon Episcopatus Constantiensis confarcinavit, a Pistorio loc. cit. editum, conservavit nobis tabulam genealogicam Maiorum S. Conradi Episcopi. . . . Multas procul dubio chartas, multaue alia monumenta *Manlius* scriptor sub Maximiliano I. celebris vidit hodie vel deperdita plane, vel si exstant, sive ob ignorantiam, sive ob invidiam possessorum tuncis & blatis potius, quam usui publico concessa. Quod si igitur de reliquis Episcoporum familiis in *Manlii* opere obviis credimus, conscriptas eas esse ex monumentis, ut haberi ex litteris potuerunt non prorsus contemnendis; cur solam Conradinam Genealogiam - - pro fictitia & erronea habeamus?“

Quum igitur *Richwaræ* nomen *Manlio* perspectum fuerit, cur originis quoque eiusdem notitiam ei adfuisse dubitemus?

Altera *Bertholdi* I. Zaringensis uxor *Mathildis* huc non pertinet.

Num. XV. VDALRICVS, MARQVARDI III. FILIVS.

Nolim heic repetere, quæ de isto VDALRICO *Hadamoudæ* Ebersbergensis filio N. 32. & 33. ad Tabulam I. adnotavi. Neque etiam certo definire ausim, ad istum, an ad alterum *Vdalricum*, Carinthiae Marchionem, utrumque *Adalberonis* ex

Willbir-

Willbirga sorore nepotem, referenda sit Traditio in Codice ebersbergenſi Oefelii pag. 27. N. 62.

„Oudalricus Comes (alter ſemper adpellatur *Marchio*) Nepos *Adalberonis* ſancto *Sebaſtiano* dedit dimidium Manſum in *Vcingin* ſitum & oppidum quoddam cum adiacenti ſilvula pro Miſſalibus rebus noſtræ Baſilicæ, quas perdiderunt ſervi eiusdem *Oudalrici*. Iſtam donationem fecit per manus *Ezzonis* de *Ietinfſetin*. “

Opinor tamen, *res Miſſales* Baſilicæ ebersbergenſis propius ſpectare iſtum *Vdalricum*, iam tunc ad ſtatum monaſtico-clericalem adſpirantem.

Certiora de eo diſcimus ex *BVRCHARDO* de Caſibus monaſterii *S. Galli* apud *GOLDASTVM* cit. pag. 71:

„Eodem anno (1076 vel 1077) quemdam Iuvenem ſui cognatum, Domini *Marquardi* Carnotenſis filium in abbatem hic promovit (*Henricus IV.* Imperator). Ille, *Vdalricus* nomine, tandem poſt aliquot annorum curricula etiam *Aquileienſis* Patriarcha efficitur. “

IDEM pag. 73. Inter hæc ex inſperato Abbas noſter *Vodalricus* laborum ſuorum alleviationem cæpit accipere. Nam Patriarcha *Aquileienſis*, genere *ſclavus* a ſuis aliſque profanis occiſus eſt, cui *Vodalricus* Abbas huius loci ſuccellit. Façtum eſt autem hoc anno *MLXXXVI*. tranſaço decimo Abbatiaſ ſuæ anno.

Propinquitatem illius cum *Henrico IV.* Imperatore prodiſt ipſius diploma datum *Papia IV.* Id. Maii apud *VGHELLVM*.

Italiae

Italiae sacrae Tom. V. col. 59. & apud LVRIG in Codice Italiae diplomatico Tom. V. col. 1534.

„Nunc igitur recognoscimus iustitiam . . . pro dilectione & fideli servitio *Vdalrici* patriarchae fidelis nostri & dilectissimi consanguinei.“ Ipsum vero cognationis gradum exhibet *Tabula VI.*

In utroque Abbatis, & Patriarchae munere multa tulit, fecitque, uti legere est apud eundem *Eckardum*, & *Bernardum DE RVBEIS* in Monumentis aquileiens. cap. 59.

De obitu eius prior hunc in modum prosequitur pag. 74:

„Cum autem hanc Ecclesiam (*S. Galli*) & illam (*Aquileiensem*) per XLVI. annos & tres menses rexisset, plenus di-
erum viam universae carnis & ipse ingreditur.“

Qui anni totius regiminis si adduntur ad annum 1076 quo abbatiam adiit, consequitur, eum anno 1122 aut certe 1121 finiente defunctum fuisse.

Mense enim Maio XII. Kal. Iunii anni 1122 patriarchalem sedem iam tenuisse *Gerardum Vdalrici* immediatum successorem, demonstrat *Bern. de RVBEIS loc. cit. pag. 557. seq.* ex copia instrumenti authentici in archivo Capituli foroiulienensis asservati :

„Quapropter nos Gerardus Patriarcha D. g. Aquileiensis -
Actum est in eadem Ecclesia ann. Dom. incarn. MCXXII. Indi-
dict. XV. duodecimo Kal. Iun. regnante Henrico V. Augusto
Imp. feliciter.“

Toti-

Totidem Regiminis annos, videlicet 46. cum mensibus tribus Vdalrico pariter assignant CONRADVS de *Faburia* in Catalogo Abbatum S. Galli apud eundem GOLDASTVM *Tom. I. pag. 91*:

„Vdalricus Patriarcha ann. XLVI. & mensi III. “ Et Ioachimus VADIANVS in chronologia abbatum S. Galli *loc. cit. pag. 93*:

„MLXXVI. Vlricus III. Patriarcha aquilegiensis anno XLVI. & mens. III. III. Non. April. Alii scribunt Idibus Decembris. “

Ephemerides monasterii S. Galli *loc. cit. pag. 100*:

„Idus Decemb. Wolrici Patriarchæ. “

Inde recte infert laudatus *Bern. de RVBEIS*, illum aut III. Non. April anno 1122 aut Idibus Decembris anno 1121 obiisse.

Num. XVI. HERMANNVS,
Episcopus Pataviensis.

Iungo Patriarchæ Episcopum, fratri fratrem, etsi nesciam, germanus fuerit, an consanguineus, certe tamen *Marquardi III.* filius, ex alterutra coniuge natus. De hoc sequentia tradit Autor vitæ B. *Altmanni* Ep. Patav. apud Hieronymum PEZIVM *Scriptor Austr. Tom. I. col. 122. n. 15.*

„O facinus ! Ecclesiæ electi Pastores de sedibus suis perturbantur, Lupi rapaces subrogantur, quorum factione Præsul Altmannus sede sua privatur, Hermannus frater Ducis Liutoldi pontificali Insula sublimatur. . . Hermannus autem vixit per bien-

biennium & sic iudicio Dei vitam cum Insula amisit, qui tamen dicitur in extremis poenituisse, & induvias suas Altmanno Episcopo pro absolutione anathematis misisse. “

Biographus alter *loc. cit. col. 148. n. 10* :

„ Horum (Schismaticorum) etiam factione Præsul Altmanus a grege suo fugatur, & Hermannus quidam frater Ducis Liutoldi substituitur. . . Vix biennio oves alienas totondit & mulsit, & Pastoris nomen, quod falso gerebat, cum vita finivit. Dicitur tamen in extremis poenituisse, & episcopalia quæque Altmanno reddidisse, & absolutionem anathematis ab eo suppliciter requisisse. “

In Catalogis Episcoporum Pataviensium ab eodem PEZIO vulgatis nomen istius Hermanni desideratur. Solus ille apud Raymundum DVELLIVM *Miscell. lib. II. pag. 301.* eius meminit in hæc verba:

„ Hermannus Dux Carionum autore Henrico IV. exule Altmanno, invasit sedem Pataviensem, & intra biennium divina vindicta vitam cum mitra amisit. Fertur in extenuis poenitentia ductum impii facti veniam ab Altmanno demum petiisse atque impetrasse. Obiit anno 1000. “

At vero obitus eius rectius refertur ad ann. 1087. quem etiam notat BERTHOLDVS Constant. in appendice ad HERMANNVM Contractum VRSTISH *Tom. I. pag. 360* :

„ Ann. MLXXXVII. quidam Schismaticus, qui pataviensem Episcopatum vivente adhuc legitimo Pastore iam dudum (hoc est ante biennium) invasit de hac vita discedens. . . “

Igitur anno 1085 eundem occupavit. In hanc Chronotaxin consentit quoque HANSIZIVS *Germ. sacræ Tom. I. pag. 275. seq. num. 32. & 34.*

Num. XVII. LIVTOLDVS CARINTHIÆ DVX.

Istum quoque Marquardi III. fuisse filium, ex ECKEHARDO supra *n. 10.* ad hanc tabulam in fine allegato, idque præterea constat, iam anno 1077 Ducis titulo fuisse ornatum, Patre adhuc vivente, tanquam proxime eidem, anno hoc demortuo, successurum. Et re ipsa hoc anno solus Liutoldus, absque Patris mentione, *Dux* occurrit in diplomate, quo Henricus IV. Imperator Patriarchæ aquileiensi confert comitatum Foroiulii. *Vide N. 8. ad tabulam IV.*

Item in alio eiusdem diplomate de eodem anno apud *Bern.* de RVBEIS sæpe allegatum *pag. 534.* ubi Marchia Carniolæ Sigehardo Patriarchæ traditur:

„Subveniente dilecta Bertha nostra Regina, nec non aliis nostris fidelibus ad hoc nitentibus. . . Episcopis . . . Ducibus quoque Writzlao Boemiæ & Liutolfo Carentiæ.“

Eandem donationem etiam refert *Anonymus Leobienfis* ad ann. MLXX. apud Hieron. PEZIVM *Scriptor Austr. Tom. I. col. 772.*

„Rex vero interveniente etiam Regina Marchiam Carniolæ præsentem Duce Ludolfo Carinthiæ obtulit Sigehardo Patriarchæ & Ecclesiæ Aquileiensi.“

Hademudam, aut *Liutpirgam* Matrem salutaverit, verum nemo, quod sciam, prodidit, uti neque nomen, neque genus uxoris, quam tamen habuisse, aliamque superinduxisse, testatur BERTHOLDVS Constant. ad ann. 1090:

„ Ex parte autem excommunicatorum *Lutoldus* Dux Carinthiorum inopinata morte praeipitur, cum nuperrime contra ius & fas repudiata propria Vxore aliam superinduxerit, *Gerberto* quidem Hæresiarcha (Antipapa) hoc ei concedente. “

Consentiunt in anno mortis *Annalista Saxo* *Eccardinus*, & *Hildesensis Leibnitianus*.

Num. XVIII. HENRICVS,

Marchio Istriae & Dux Carinthiae.

Marquardi III. ex *Liutpirga* filius (N. 12.) *Vdalrici* & *Hermani* frater, ut mox patebit, vivente tertio fratre *Liutoldo* (num. præc.) Marchiam Istriae administravit, teste BVRCHARDO de *Casibus monasterii S. Galli* loc. cit. pag. 73.

Ob hoc etiam in eundem Abbatem *Vdalricum* (*S. Galli*) *Marchio* (*Bertholdus de Zaringen*) maxima invidia exarsit, quia suus frater *Luitoldus* aliqua sui iuris, ut sibi visum est, scilicet ducatum Carinthiae concessione regia obtinuit, & alter eius frater (*Henricus*) Marchiam Istriam sub eadem concessione possedit. “

Fratri suo *Liutoldo* anno 1090 in Ducatu Carentano eum successisse, probat *Erasmus FROELICHIUS Archontol. Carinth. P. I. p. 32.* ex diplomate *Henrici IV.* Imperatoris dato Veronæ ann.

1096, ubi multa privilegia conferuntur Abbatiæ S. Lamberti, quam *Henricus Dux Carinthie* a Patre suo *Marquardo* coeptam consummavit, & præsentem Imperatorem in tutelam Romani Principis Petro Apostolorum Principi tradidit.

Idem FROELICHIVS in *Diplomatar. sacr. Styriae P. II. pag. 274.* ex tabulario S. Lamberti aliam chartam exhibet huius tenoris :

„Ego *Henricus Dux* divina cooperante gratia *Carinthiae Dux* per præsentia scripta ad communem successorum memoriam transmittere curavi, qualiter abbatiæ S. Lamberti, quæ sita est in Episcopatu salisburgensi in comitatu frisacensi ultra aquam theodosiam ex paterna hæreditate præditam ordinavi. Prædictam igitur Abbatiæ *Pater meus Marquardus* pro remedio animæ suæ, nec non & dilectæ coniugis *Matris meæ Liutpirgæ* - ædificare cepit. - Ego *Henricus Dux filius eius* - - confirmata est hæc traditio apud Magunciam in universali curia, præsentia, nutu, & auctoritate *Henrici Imperatoris quarti Augusti* - - actum Maguntiae in Christo feliciter. Scriptum XVI. Kal. Febr. Ind. VII. ann. incarn. Dom. MCIII. “ Vbi tamen FROELICHIVS legendum arbitratur MCXIV.

Idem *Henricus V.* inter Imperatores hoc nomine *quartus* Privilegia confirmat eiusdem Abbatiæ, idque, ut ait, petitione *Henricis Ducis Karinthie dilectissimi Nepotis nostri*, videlicet filii ex sorore sua *Liutpirga*. (*Vid. N. 12. ad hanc tabulam*) data XVI. Kal. Febr. Indict. VII. ann. Dom. Incarn. MCXIV. regnante *Henrico IV. Rege Romanorum* anno VII. imperante II. actum est Moguntiae in Christo feliciter Amen. “

Integrum diplomatis huius apographum anecdotum, cum Autographo collatum, ex archivo celeberrimi huius monasterii benevole mihi communicatum ad calcem subiicere placuit.

Advocatiam Ecclesiae aquileiensis, quam gesserat, ante mortem sponte dimisit, eiusque rei monumentum lapidi incisum Aquileiae adhuc existare, testatur Bern. de RVBEIS *loc. cit. pag. 556*:

„Notum sit omnibus fidelibus Christi qualiter ego *Henricus* Dux totum Placitum advocariae Canoniae huius Ecclesiae pro mea anima, & *Luicardae Vxoris meae* sanctae Mariae & fratribus his coram clericis & laicis collaudante & confirman- te Domino *Vodalrico* Patriarcha fratre meo dederim, videlicet eo tenore, ut semper in festivitate omnium Sanctorum optimum servitium Canonicis hic in vita mea a Praeposito eorum fideliter administretur & C. pauperes pascantur: post mortem vero meam in meo Anniversario totum istud praedictum adimpleatur.“

Henrici Ducis obitum ad ann. 1127 consignat LAZIVS *de migrat. gent. Lib. VI. pag. 210*:

„Liber vetus Annalium, ubi ita scribitur: *Henricus consobrinus Henrici IV. Caesaris Marchio Carinthiae obiit anno 1127.*“

Circa annum 1129 illum fuisse defunctum scribit Bern. de RVBEIS *pag. 556.* & quidem quarta Decemb. ex Necrologio aquileiensi:

„II. Nonas Decembris Henricus Dux & Advocatus obiit, qui placitum Advocatiæ fratribus dedit. Notum sit. . .“

At quomodo *Consobrinus Henrici IV.* nisi quod horum Avia *Gisela & Brigida*, sorores fuerint? Vide *Tab. VI.*

Num. XIX. LIVTKARDIS,
prima Henrici Vxor.

LAZIVS num. præc. citatus de Henrici Ducis coniugibus scribit:

„Fertur tres ordine duxisse Vxores, *Liutgarden*, *Beatricem*, & *Sophiam*.“

Quoniam igitur prima & tertia certissimæ sunt; etiam de secunda dubitare nolin.

Primam *Luitkarden*, Dux ipse prodit in charta donationis Lambertinae (supra N. 12.) & in cessione Advocatiæ (N. 18, ad hanc tab.). Verum qua Patria? Vnde Domo?

In Monumentis boicis *Vol. XII.* inter Oberaltacensia pag. 25. legitur Traditio incerti anni, sed ante medium sæculi XII. ponenda, ubi *Ductrix Luitgart soror Alberti* comitis (de Bogen) tradit ad Altare S. Petri quamdam mulierem.

Suspiciatur Editor, hanc *Luitgarden* alibi incognitam, quæ in gemino Codice membraneo eiusdem Monasterii *Ductrix & soror Alberti I.* adpellatur, *Henrico* nostro Carinthiæ Duci nuptam fuisse.

Nolim

Nolim refragari, quoniam ætas utriusque coniugum, titulus *Ductricis*, ipsumque matrimonium *Alberti* fratris germani cum *Hadwige* Carentana, quam nonnulli comitem de *Cileia* adpellant, huic coniecturæ subsidium ferunt non spernendum.

Equidem *Comitum Cileiæ* nomen ante sæculum XIV. inauditum erat, quum primus omnium *Ludovicus* Bavarus Imperator anno 1341 *Fridericum liberum de Sewenegk*, eiusque hæredes, titulo & privilegiis *Comitis de Cily* ornaverit diplomate dato Monachii die Lunæ post septimanam Paschæ, quod ex Tabulario græcenti Ladula 43. N 4. a PVSCHIO descriptum fuisse testatur illius socius FROELICHVS in *Specimine genealogiæ sounekiorum comitum Celeiæ & comitum de Heunburg* pag. 54.

Eandem tamen *Hadwigen Alberti I. com. de Bogen* Vxorem Bona in Carinthia possedisse, adeoque inde ortam, & forte de stemmate *Heunburgico*, postea *Cileiensi* dicto, prognatam fuisse, facile auguror ex charta quadam anecdota Victorienfis (*Vitring*) monasterii in Carinthia ab amico communicata, ubi hæc leguntur :

„Comitissa *Hadwich*, Mater comitis *Bertholdi de Bogen* donavit per manus Dni *Henrici Bris* (nomen familiæ carinthiacæ) ad eundem locum novem hubas cum omnibus pertinentiis suis. Illustris etiam comitissa *Hadwich de Bogen* dedit ad predictum locum quinque mansus apud *Wippach*, cum omnibus ad se pertinentibus. Donatio autem hæc facta est apud *Luse*, & huic donationi interfuit *Dietricus prepositus* eius, *Vicelinus de Wippach*. *Weriandus de guernotia* & alii complures, quorum infinitus erat numerus. . . Huius rei testes sunt *Witigo de Lilienburg*, *Gerlohus senior de Stæin*, *dns Vvili-*
linus

linus (*Wicilinus*) de *Wippach*. *dns Bernardus* & *fratres eius*.
Girebertus de Gurerch. *dns Gebhardus de Coeker* & alii plures
 tam nobiles quam ignobiles. Facta sunt anno ab Incarn. dom.
 MCLVI. in Castro apud *Heunburg*. “

Ab hoc castro *Heunburg*, seu *Hunenburg* nomen credo
 haussisse Comites ita adpellatos, & est vero admodum simile,
Hadwigam, *Alberti I.* uxorem post eius obitum, qui ad an.
 1147 refertur, ad hoc castrum suum gentilitium divertisse.

HUNDIUS in *Stemmatographia de Comitibus Bogenfibus*
 agens, istam *Hadwigen* Comitem de *Neuburg* adpellat, de-
 ceptus forte similitudine nominis *Heunburg*. FALKENSTENIUS
 autem in *Antiquitat. Nordgav. Tom. II. pag. 281.* filiam fuisse
 fingit *Popponis Carinthiae Ducis*, quo nomine nullus in hac
 serie reperitur.

Eidem amico debeo excerptum alterius chartæ *anecdote*
 de anno 1155, in qua *Romanus* Episcopus *Gurcensis* narrat, emis-
 se se allodium *Dobern*, quod *Comitis Hartuici de Bogen* esse
videbatur, pro CXLV. marcis, qui venditor cum an. 1147 *Hie-*
rosolymam profectus fuisset, frater eius *Bertholdus* impetiit,
 sed pro traditis C. Marcis per Comitem *Rapotonem* reddidit.
 Vbi sequentia notanda veniunt:

„ Qui (*Hartuicus Hadwigis supra dictæ filius*) cum pro-
 fectus esset in expeditionem *Iherosolymitanam*, que anno
 MCXLVII. sub Rege *Conrado* facta est, frater eius *Berthol-*
dus Comes factum fratris validis assertionibus in irritum ducere,
 atque ecclesiam adepta possessione nudare cupiens, affirmabat,
 eadem bona legitima traditione *Amite sue*, ad quam indubi-
 tanter

tanter ea pertinuisse, fidei cuiusdam nobilis *Kadoldi de Sonnenbrechtesdorf* delegata, singulariter sibi, excluso fratre reservanda ac donanda &c. “

Hæc Bertholdi *Amita*, alia esse nequit, quam nostra, de qua agitur, *Liutkardis Dußtrix*, soror *Alberti I. Com. de Bogen*, qui ex Hadwige memorata genuit *Hartuicum & Bertholdum* fratres, ex Monumentis oberaltacensibus, & utraque charta præmissa notos. Quod ut in oculos lectoris facilius incurrat, breve schema subiicio.

Ascuinus.
Vxor Lutgardis.

Albertus I. Com.
de Bogen.

Vxor
Hadwigis de
Heunburg.

Lutgardis

Vxor

I. Bracislai Duc. Bohemiae.

II. Henrici Ducis
Carinthiae.

Hartuicus,
† post an.
1180.

Bertholdus,
† 1168.

Vxor

Lutgardis, filia
Popponis II. Marchionis
Carinthiae.

Vid. tab. V.

Conveniunt fere Scriptores Bohemi, eodem circiter tempore *Liutkardam* quamdam, seu *Lucretiam*, *Brecislao* Bohemiae Duci nuptam fuisse, etsi in eiusdem profapia discrepent.

Anonymus in Chronico Bohem. apud MENKEN *Scriptor. rer. germ. Tom. III. pag. 1681.* & apud LUDEWIG *Reliq. manuscript. Tom. XI. p. 234:*

M m m m

„ Eo-

„Eodem anno (1094) præfatus Brzeceslaus filiam Alberti Comitis palatini Rheni *Lucardam* nomine duxit in uxorem mense Septembri. “

Repetit hæc eadem verba PULKAWA apud *Gelasium* DOBNER *Monument. Tom. III, pag. 138. & addit :*

„Ex qua genuit Wdlaſilaum ſecundum. “

DUBRAVIUS *Lib. IX, pag. m. 238 :*

„Lucretiam Principis Rhenani filiam duxit uxorem. “

BALBINUS *Miscell. Hiſtor. bohem. Lib. VII. cap. 23 :*

„Brecislaus Lucretiam Palatini Rheni filiam, quam viduam acceperat, viduam reliquit, defunctam poſtea an. 1141. “

Erronea hæc omnia! Neque enim illo ævo inter Comites Palatinos Rheni *Albertus* quiſpiam, aut *Lucretia* invenitur.

Propius ad verum acceſſit COSMAS Pragenſis *Lib. III, apud MENKEN Tom. I, pag. 2075 :*

„Eodem anno (1094) Dux Bohem, *Brzceslaus* in mense Septembri quamdam matronam de Bavaria, nomine *Lucardam* Alberti comitis (matrem, ſororem, an filiam?) duxit uxorem. “

Solus Ioannes MARIGNOLA in Chron. Bohem. apud DOBNERUM *loc. cit. Tom. II, pag. 182.* rem acu tetigit ad an. 1094 ſcribens :

„Eodem anno Dux *Wratislans* mense Septembri duxit uxorem de Bavaria nomine *Lucardam*, *Alberti comitis sororem*.“ Quod cum Monumentis oberaltacenſibus omnino congruit.

Verum matrimonio iſto per obitum *Wratislai* anno 1000 ſoluto, vidua Ductrix iuvenis ad alteras cum *Henrico Duce Carinthiæ* nuptias convolavit.

Diem obitus *Lukardis* vetus Necrologium San - Lambertinum notat ad XII. Kal. Aug. *Liukart Duciffa*.

Aliud Necrologium apud *Gelaſium DOBNER Mon. hiſtor. Bohem. Tom. III. p. 16.* ponit: II. Kal. Jan. ☉ LUKARTH DUCTRIX; quam ille *Brzetslai II.* uxorem, adeoque noſtram opinatur.

Annum vero 1141, nescio unde, prodit *BALBINUS* citatus.

Num. XX. BEATRIX.

Secundæ uxoris ſolum nomen ex *LAZIO* (n. præc.) conſtat, quod ei credi poteſt, cæteras duas aſſequuto.

Num. XXI. SOPHIA *tertia Henrici uxor*.

Hoc ipſo nomine exprimitur in diplomate *Friderici I. Imp.* fundationem & privilegia monaſterii S. Lamberti in Styria confirmantis, inter *Diplomataria ſacra Ducatus Styriæ P. II. p. 279*:

„Auctoritate noſtra confirmantes, quæcunque comes *Marchuardus* & filius eius feliciſ memorię Dux *Carinthiæ Henricus* eidem eccleſiæ contulerunt. Adhæc etiam ſibi confirman-

tes, quæcunque post obitum prænominati *Ducis SOPHIA uxor ipsius Ducis tertia* conata est ab ecclesia usurpatione violenta subtrahere; ea enim ipsa ecclesia solemnè iudicio regalis curiæ obtinuit. Acta sunt hæc an. dom. Incarn. MCLXX. regnante D. Friderico Rom. Imp. glorioso, anno regni eius XVII. imperii autem XV. datum apud *Friesach* V. Non. Martii. “

Hæc *Sophia* post mortem Henrici alteri nupta est viro *Sigehardo* comiti de *Scala* & *Burghausen*, ut patet ex Codice tradition. farmbacens. *Mon. boic. vol. IV. p. 56. n. 74*:

„*Sirus*, qui & *Sigehardus Comes de Scala*, & eius confors gloriæ Domina *Sophia* una cum filio suo *Henrico* delegaverunt - pro remedio tam animæ suæ, quam etiam prioris mariti sui *Karinthiorum* quondam *Ducis Heinrichi*, qui hoc in proprietatis iure dedit . . . Cui rei testificantur *Gebehardus comes de Purchusen frater eius, Henricus filius ipsius Sigehardi comitis*. “

Inde autem & genus discimus huius *Sophiæ*. ARENPECKIUS enim in *Chron. Austr.* apud Hieron. PEZ Tom. I. col. 1186. de liberis Léopoldi Pulcri scribit;

„Item aliam filiam N. (*Sophiam*) *Sigehardo* comiti, dicto *Scharsach* copulavit, & dedit ei comitatum *Schala* (hodie *Schalaburg*, haut procul Mellicio) cum omnibus attinentiis, & habuerunt liberos & nepotes, quibus defunctis comitatus provinciæ adiicitur. “

Nomen, quod aut ignoravit, aut subpreffit ARENPECKIUS, innotescit cum ex dictis, tum ex Chronico mellicensi apud eundem PEZIUM:

„Anno

„Anno 1154 Sophia Ducissa Austriæ (*Carinthiæ*, nata de *Austria*) de Scala soror nostra obiit. “

In Necrologio eiusdem monasterii:

„VI. Nonas Maii Sophia Ducissa de Scala. “

Item in Necrologio campililiensi apud HANTHALER in *Fa-
stis campiliens.* Tom. I. pag. 137:

„VI. Nonas Maii Sophia Ducissa de Schalach soror funda-
toris S. † (*sanctæ Crucis*). “

Sigehardus iam ante decesserat, iuxta Chron. mellicense:

„An. 1142 Sigehardus comes de Scala frater noster obiit. “
XIII. Kal. Maii teste Necrologio.

Iteratum *Sophiæ* huius coniugium non latuit AVENTINUM,
qui *Annal. Boior.* VI. cap. 5. n. 31. Burghusianorum Comitum
schema texens scribit:

„Sigehardus ex *Sophia*, quæ prius nupta fuit Henrico Du-
ci Charinorum, Henricum tulit. “

Probationes ad tabulam III.

Num. I. OTTO I. IMPERATOR.

WITICHINDUS *Lib. II. pag. 642.* apud *Meibomium*:

„Defuncto itaque patre patriæ, & Regum optimo maxi-
mo Henrico, omnis populus Francorum atque Saxonum iam
olim designatum Regem a patre filium eius Oddonem elegit
sibi in Principem. “

Num.

Num. II. EGDID Vxor I. OTTONIS.

Chronicon quedlinburgense ad an. 929. apud LEIBNITIVM
Script. rer. brunsvic. Tom. II. p. 279 :

„Otto Rex Editham filiam Regis Anglorum matrimonio
 sibi iungendam Saxoniae adduxit. “

Num. III. LUTGARDIS FILIA OTTONIS I.

WITICHINDUS *loc. cit. pag. 640.*

„Nam Rex (Henricus) dedit filio suo Oddoni coniugem
 filiam Ethmundi (Eduardi) Regis Anglorum, sororem Adel-
 stani, quæ genuit ei filium Luidolfam . . . filiam quoque no-
 mine *Luidgardam*, quæ nupserat Conrado Francorum Duci. “

Num. IV. CONRADUS Dux, LUTGARDÆ maritus.

REGINO continuatus ad an. 955.

„Conradus Dux Regi tunc temporis pene præ omnibus
 charus *Luidgardam* filiam Regis in matrimonium sumsit. “

Num. V. OTTO Dux Carinthiæ, CONRADI
 & LUITGARDÆ filius.

DITMARUS restitutus *Lib. V. pag. 370. apud LEIBNITIVM*
loc. cit. Tom. I.

„Horum necessitati ad succurrendum Otto Carentanorum
 Dux & Veronensium Comes - - a Rege dirigitur. Quis au-
 tem ille Dux Otto fuerit, quia superius retinui breviter inti-
 mabo. Hic igitur a Conrado Duce & *Luitgarda* filia Ottonis
 primi Cæsaris maximæ procreatus - - . “

Num.

Num. VI. IUDITH, VXOR OTTONIS.

Documentum foundationis Monasterii Grævenhufen in diœcesi Spirensi apud GUILLMANNUM in Syntagmate de vera origine & stemmate Conradi II. Imp. Salici pag. 12.

„Noverit - - qualiter ego Otto Dei gratia Dux animæ meæ, parentumque meorum saluti prospiciens suadente IUDITHA conthorali mea, cum assensu trium filiorum meorum Henrici, Brunonis, Cunonis - - facta est autem chartula huius traditionis an. Incarn. dom. 977. Indict. VI imperante Ottone II.“

Num. VII. ITHA filia CONRADI Ducis & LUTGARDÆ.

„Anonymus *Weingartenfis* de guelfis Principibus apud CANISIUM BASNAGII Tom. III. P. II. p. 581. & apud LEIBNITIIUM Tom. I. pag. 783 :

„Rudolfus (II.) frater superiorum accepit uxorem de Oeninge *Itham* nomine, cuius pater *Cuono* nobilissimus Comes, mater vero eius filia Ottonis magni Imperatoris *Richlint* nomine.“

Nomen istud *Richlint* pro *Lutgarda* positum clarissimum ECCARDUM *Originum Domus Guelf.* Tom. II. pag. 215. §. 3. induxit, ut istam *Richlindam* tribueret alteri *Ottoni* Saxoniae & Bavariae Duci anno 982 defuncti. Nec felicior in divinando fuit ECCARDI emendator cl. SCHEIDIUS loc. cit. nota 5. *Richlinden* istam, naturalem Ottonis M. filiam suspicatus. At vero si conferantur testimonia Num. 3. & 4. adducta, evidens est, veram Ottonis filiam fuisse *Lutgardam* praedicti Chunonis uxorem.

Obiit

Obiit *Itha* teste CRUSIO apud eundem SCHEIDIUM pag. 217. anno 1020. Ex voto suo sepulta in monasterio S. Altonis. Ex Biographo eiusdem loc. cit.

Num. VIII. RUDOLFUS II. Comes Altorfensis,
ITHÆ maritus.

Sequor heic ECCARDUM pag. 205. ut ille CRUSIUM, & hic AVENTINUM.

„Anno 1020, verba sunt CRUSII, mortua est *Itha*, quæ fuit generosa Comes ex Oeninga lacus bodamici (hodie pagus & præfectura est) quæ fuerat nupta Comiti Altorfensi *Rudolfo*, qui nepos fuit illius *Rudolfi*, qui habuit fratrem S. Conradum.“

AVENTINUS *Annal. lib. VI. pag. 482. n. 12.*

„*Rudolfo* (fratre S. *Conradi*) *Welfo* secundus progenitus; hoc alter quoque *Rudolfus*. - *Rudolfus* II. (*Welfi* I. filius) uxorem habuit *Itham*, Suevam genere, haud longe a Brigantino lacu ortam, filiam *Conradi* Oeningensis, neptem Imperatoris *Otonis* M. ex filia *Richolita* (*Luitgarde*), sororem *Chunegunde* coniugis *Friderici* in *Diefen* & *Andechs* Principis.“

Apparet itaque, concludit ECCARDUS, consentiente SCHEIDIO, a *Weingarten*sibus duos *Rudolfos* in unum confusos, & intermedium *Welfum*, cum ille ob beneficia in Monachos collata non celebratus esset, plane fuisse omissum.

Num. IX. X. XI. ITHÆ sorores tres.

Weingartenfis num. 7. allegatus pergit:

„Habuit quoque idem Couno (Luitgardæ Maritus) quatuor filias, quarum una (*Itha*) Rudolfo isti (*secundo*), alia cuidam de Rinselden (*Bertholdo*) Parenti Zaringorum, tertia Regi Rugiorum (*Rufforum*) quarta comiti de *Dychon* nupsit. “

Hanc recte AVENTINVS *Chunegundam de Dieffen* adpellat, & Friderico Vxorem assignat.

Num. XII. HENRICVS Dux Francorum.

ALBERICVS trium fontium in Chron. ad ann. 1024:

„Hic inferendum est, quod filia primi Ottonis Imperatoris, soror vero secundi nomine Iuditha (*Lutgardis N. 3.*) Duci WORMATIÆ Conrado - - peperit ducem Ottonem, de quo Ottone nati sunt Conradus dux memoratus, & Henricus Pater huius Conradi (*Salici*) “

WIPPO de vita Chunradi Salici pag. 425:

„Erant duo Chunones, quorum unus, cum maioris ætatis esset, *maior* Chuno vocabatur: alter autem *iunior* Chuno dicebatur, ambo in Francia teutonica nobilissimi ex duobus fratribus nati, quorum alter Hetzel (*Henricus*) & alter Chuno dictus est: ipsos vero ab Ottone Duce Francorum natos accepimus, cum duobus aliis Brunone & Willhelmo. “

Num. XIII. ADELHEIDIS VXOR HENRICI.

WIPPO *loc. cit.*

„ Prædicti duo Chunones cum essent, ut dictum est, ex parte genitorum nobilissimi, haud secus ex materno genere claruerunt. . . Maioris Chunonis mater (Henrici Patris Vxor) Adalberta, vel Adalbera, vel Adelheyda, ex nobilissimagine Lotharingorum oriunda fuerat, quæ Adelheyda soror erat comitum Gerhardi & Adalberti, “

Num. XIV. BRVNO PAPA SVB NOMINE GREGORII V.

WIPPO N. 12. allegatus, pergit:

„ Ex quibus Bruno apostolicæ sedis Romanæ Ecclesiæ Papa effectus, mutato nomine Gregorius appellatus est. “

Annales Hildesimenses apud LEIBNITIVM *Tom. I. pag. 721:*

„ Ann. DCCCCXCVI. Indict. IX. Ioannes Papa obiit. Unde Imperator (Otto III.) in Italia positus rumore incitatus, præmissis quibusdam Principibus publico consensu & electione fecit in apostolicam sedem ordinari suum Nepotem, Dominum Brunonem Ottonis filium, qui Marcham Veronensem servabat, imposito nomine Gregorii, a quo & ipse proximo solenni Pentecoste Imperator & Patricius consecratur. “

Num. XV. CHVNO DVX CARINTHIÆ.

HERMANNVS Contractus ad ann. 1012:

„ Chuonradus Dux carentani moriens Adalberoni ducatum reliquit. “ Vid. N. 12.

Num.

Num. XVI. RICHLINDIS, VXOR ADALBERONIS III.

Comitis Ebersbergensis.

Huius fere unius gratia quum præsentem Tabulam adornaverim, paullo operosius de ea agendum. Omisissis, quæ de eadem Num 19.) ad Tabulam I. adnotavi, heic relegenda, de eius prosapia conveniunt autores, eam fuisse filiam *Ithæ* (N. 6.) & *Rudolfi II* comitis, etli plerisque nomen Mariti huius *Richlindæ* ignotum fuerit. CONRADVS *Vrspergensis* apud PFEFFINGERVM ad VITRIARIVM Tom. II. pag. 407 :

„Tertium quoque filium, videlicet Rudolfum habuit sæpe dictus Henricus, qui Rudolfus (II.) accepit Vxorem de *Wingin* (*Oeningen*) *Itham* nomine, cuius Pater Cuno nobilissimus comes fuit, mater eius exstitit filia Ottonis M. Imp. *Richlint* (*Lutgart*) nomine. . . Rudolfus de præfata *Ithæ* Vxore sua duos filios progenuit, videlicet *Welphonem*, qui primus hoc nomen accepit, & *Henricum*. . . Genuit & filiam *Richardam* (*Richlinden*) nomine quæ postmodum moriens in Monasterio *Ebersperck* sepulta est. Maritus namque eius (*Adalbero III.*) ditissimus comes *Bawariorum*, cum non haberet hæredem, tres abbatias construxit, videlicet *Ebersberck*, *Gifenvelt*, & *Chubach*. “

Repetit fere postrema hæc verba *Vitus Arenpeck Pezianus* Tom. III. P. III. col. 210. in Tabula genealogica *Guelforum*, ubi tamen *Adalberonem* nominat, quem *Vrspergensis* nesciebat.

Ita quoque *PISTORIUS Script. Rer. germ.* Tom. III. p. 710. in Tabula genealog. S. *Conradi Episcopi Constant.*

VITVS Ebersberg. Oefelianus II. p. 711. cap. 20. de genealogia Richardis Vxoris comitis Vdalrici (verius Adalberoni);

„Richardis autem (*Richlindis*) nobilissima Coniux Vdalrici (*Adalberonis III.*) genealogiam sive originem habuit ex parte Matris de sanguine Ottonis M. Rom. Imp. Otto primus sive magnus habuit filiam Richlindis nomine (*Lutgard*) & hæc habuit Maritum Chunonem comitem potentissimum, ex quo genuit filiam Itham nomine, & hæc fuit Vxor Ducis Rudolfi, de quo genuit filiam Richardis (*Richlindis*) nomine, quam dedit sæpe dicto Vdalrico (*Adalberoni*) comiti.

Confundit hic Autor *Richardem* Carinthiacam *Vdalrici* coniugem cum *Richlinde* Welfica, Vxore *Adalberonis III.* Quæ porro tam iste, quam alii de constructione trium abbatiarum prædictarum adducunt, erroris convincuntur ex Probationibus ad Tab. I.

Num. XVII. HENRICVS, *Ithæ filius.*

Anonymus Weingartenensis de Guelfis citatus:

„Rudolfus ex sua Itha duos filios Henricum & Welfonem, & filiam Richardam (*Richlinden*) nomine progeniit. Hic est Henricus, qui sub annis adolescentiæ in venusta valle iuxta villam Lounon in venatione faxy percussus interiit, “

Num. XVIII. WELFVS,

Idem Weingartenensis:

„Guelfo supra nominatus Rudolfi huius filius uxorem duxit ex gente Salica de castro *Glizberg* (quod idem est, ac *Lunen-*

Luxenburg, a germanico *Gleixzen*, *Gleissen*, & latino *lucere*.)

Num. XIX. CONRADVS SALICVS IMPERATOR.

Chronica Regum Francorum Autoris Anonymi, qui sub hoc Imperatore vixit, in LAMBECHII commentar. de Bibliotheca cæsarea vindobon. *Lib. II. cap. 5. pag. 394*:

„Mortuo Arnulfo Ludovicus Puer, eius filius, imperavit quatuor annis, cui Conradus, deficiente sæpe dicta Imperatoria Stirpe, nobili Francorum, quamvis non de eodem Stemmata ortus, feliciter successit. Conradus prævidens sibi extremam imminere horam, iussit evocare Henricum Ducem Saxoniae, cui & sceptrum dedit. - Qui Henricus duos filios habuit Ottonem I. Imp. & Inricum Ducem Baioariae. Otto Imperator generavit secundum Ottonem Imp. cui coniuncta est Stephani nobilissima græcorum, ex quo sibi genitus est tertius Otto Imperator. . . . Conradus Dux, qui fuit ex progenie Conradi Regis prædicti, accepit filiam Ottonis I. Imp. ex qua natus fuit Otto Dux. Otto Dux habuit filios duos, unus nomine Cono, alter Hezil. Ex isto Hezil natus est Cono (*Conradus Salicus*) qui modo Rex est. “

Num. XX. CHVNO IVNIOR.

HERMANNVS Contractus ad ann. 1012.

„Conradus Dux Carentani filius Ottonis Ducis, fraterque Brunonis dudum Papæ obiit, & privato filio eius puero *Conrado* Adalbero Ducatum accepit. “

Idem

Idem ad ann. 1019. Conradus adolescens, filius Conradi quondam Ducis Carentani, auxiliante patruale suo, Conrado postea Imp. Adalberonem tunc Ducem Carentani apud Vlmam pugna victum fugavit. —

Ann. 1036 Conradus Patruelis Imperatoris, Patris sui Ducatum in Carentano & in Histria, quem Adalbero habuerat, ab Imperatore suscepit.

Ann. 1039 Conradus Dux Carentani & Adalbero æmulus eius, qui ante eum Ducatum eundem tenuerat, ipso anno Obierunt. “

Num. XXI. WELFVS III.

Weingartensis loc. cit.

„Genuit & filium sui nominis Virum per omnia probatum, qui Ducatum Carinthiorum & Marchiam veronensem acquisivit, & strenuissime rexit. “

Probationes ad Tabulam IV.

In ista quidem WERIGANDI Genealogia, ut quædam certissima sunt; ita alia probabili solum coniecturæ innituntur, nulli tamen anachronismo obnoxia.

Num. I. WERIAN DE FRIESACH.

Ex codice MS. complacitationum illustris Capituli Metropolit. salisburg Autor Originum Dom, boic. communicatam accepit sequentem;

„Com-

„ Complacitatio inter Odalbertum Archiepiscopum & *Vueriandum* vel Adalsuindam Vxorem suam. Notum sit igitur - - qualiter Odalbertus iuvavensis Ecclesie Archiepiscopus quamdam complacitationem cum quodam nobili viro *Vueriant* vocato, & cum uxore sua nomine Adalsuind consilio fidelium suorum agere decrevit.

Tradidit namque predictus *Vueriant* cum Adalsuinda uxore sua in manus Odalberti Archiepiscopi & Advocati sui Reginberti proprietatem suam, quam in loco *Hus* dicto traditione *Arnolfi & Pertholdi Ducum* accepit, ut post obitum suum & Vxoris suae *Adalsuinde* ac filiorum suorum *Bertholdi & Bernhardi*, atque filiarum suarum *N. Hiltigart & Vnoza* ad S. Petrum sanctumque Rupertum ad Iuvavensem Sedem perenniter in proprietatem possidendam. - - Econtra vero Odalbertus Archiepiscopus cum manu Reginberti Advocati sui tradidit *Vueriando & Adalsuinde* coniugi suae curtem *Friefach* dictam cum Ecclesia & decimis ac edificiis, mancipiis - - - *sequuntur nomina testium* anno Dom. DCCCCXXVIII. Actum ad Karantan. (Mospurg) VII. Id. & VI. Id. Maii. “

In eodem Codice complacitationum legitur alia *anecdota* cap. 2.

„ Gotaberti Chorepiscopi cum Odalberto ven. Archiepiscopo, qui cum manu advocati sui Reginberti in manus Kotaberti Chorepiscopi & advocati sui *Bertoldi Ducis* hæc loca ad scum Mariam ad Charantanam, ad scum Petrum in civitate carantana, ad scum Laurentium ad Korkizam, ad Zeleznam, ad scum Petrum ad Ostaruizan, ad Trevnam. Item ad scum Mariam ad Drauum, ad Muoriza kimundi, ad Rotenmannum,

ad

ad Laventam - usque ad finem vite sue in proprietatem tradidit atque transfudit. - - Testes Rodperth Com. Reginker, Com. Diotmar, Com. Regenhart. Arpo. *Uueriant*. Marcuart. Ascuin. Herolt. - - Actum in synodo in ecclesia sce Marie ad Carantanam an. dom. Incarn. dccccXXVII. Indiēt, XV. sub die Kl. Iun. feliciter in Dei nomine. "

Non dubito, quin iste *Uueriant*, seu *Werigandus* idem cum priore fuerit, eum personæ, loca, & anni in eundem conspirent.

Num. II. ADALSUINDA.

Præter huius nomen reliqua latent.

Num. III. BERTHOLDUS.

Videtur istud nomen fuisse sortitus a Duce *Bertholdo*, qui illum forte e sacro fonte levavit.

Num. IV. BERNARDUS.

De hoc non habeo, quæ dicam.

Num. V. HILTIGART.

Constat ex Monumentis Ecclesiæ Sabionensis, a cl. Reschio communicatis *Tom. III. pag. 652.* uxori *Henrici minoris Bavar. & Carinth. Ducis*, quem nonnulli *Bertholdo* Duci filium tribuunt, nomen *Hiltigardis* fuisse, quumque tempora, personæ, & Provincia carinthica congruant, suspicari liceat, hanc ipsam, cuius fratrem *Bertholdus* Dux, *Henrici minoris* genitor e sacro fonte levaverat, *Henrico* filio desponsatam fuisse.

Num.

Num. VI. VUOZA.

Huius solum nomen haëtenus ex N. 1. scitur.

Num. VII. WERIENTUS II.

Liceat mihi heic denuo suspicari, *Werientum*, qui anno 990 & 1001 occurrit (N. 23. ad tab. I.) ex alterutro filiorum, *Bertholdo*, vel *Bernhardo* natum fuisse, quem *Werigandum II.* appello, &

Num. VIII.

WILLPIRGIS II. Ebersbergensis maritum priorem assignavi, circa an. 1002 defunctum.

Num. IX. WERIENTUS III.

Quoniam ad annum 1027 *Verientus* occurrit nobilis sacramentalis pro POPPONE Patriarcha aquileiensi (Num. 24. ad tab. I.), quid prohibet, hunc filium prioris dicere, & *Werigandum III.* appellare?

At opponentem audio, si *Werigandus* tertius filius secundi fuit; cur patri non successit in comitatu Foroiulii, seu Istriensi, quum ad hunc ipsum annum eundem rexerit *Vezelinus*?

Repono: puerilis ætas obstare potuit, quo minus filio regendus crederetur comitatus paternus. Si enim *Werigandus* pater anno 1002 diem suum obiit; filiulus vix annum undecimum attigerat, quo quidem tempore Comitatus, hoc est, Iudicis officio fungi nondum poterat. Præterea suspicari fas est, matrem *Willpirgen* filii tutelam suscepisse, alterumque eius maritum *Vezelinum* eundem comitatum loco Minorennis admi-

Oooo

nistrasse,

nistrasse, qui eodem defuncto ad filium, interea sui iuris factum, postliminio rediit. Certe enim ad an. 1028 iterum legitur: in *comitatu Varianti Comitatus goritienfis*. (Num. 23. ad tab. I.)

In traditionibus frisingensibus sub Egilberto Episcopo, qui Ecclesiæ illi ab an. 1006 ad an. 1036 præfuit, sequens legitur apud MEICHELBECK H. F. *Tom. I. P. II. n. 1161*:

„Noverint omnes - qualiter quidam nobilis vir nomine Altmann delegavit ad oblationem fratrum predium suum loco *Arzpach* (circa *Admont* in hodierna Styria, olim Carinthiæ parte ad fluvium *Arzpach* situm) ita confirmans, ut si quislibet illud auferret fratrum stipendio proximus ex sua cognatione Bisantio (aureo) sibi vendicaret. De nobilibus sunt testes; Perachtolt, Iagob. *Weriant*, Walmann. *Wazo*.

Poterat is esse *Werigandus*, mihi tertius; nam circumstantiæ temporis, & loci omnino congruunt.

Prætermissio tituli *Comitis* non officit; hunc enim frequenter omitti norunt antiquitatum periti.

Num. X. AZO MARCHIO.

Ad an. 1027 apud Bern. de RUBEIS *loc. cit. col. 500*. inter iudices Conradi Imperatoris (N. 23. ad tab. I.) legitur *Azo filius Varianti*.

In diplomate Popponis Patriarchæ aquileiensis apud CORONINUM Com. de CRONBERG in citato tentamine rerum goritensium inter testes tertio loco subscribit iste Azo ad an. 1041. pag. 178.

Ad

Ad annum quoque 1077 ex diplomate Henrici IV. Imp. quo ecclesiæ aquileiensi confertur comitatus Foroiulii, inter Marchiones iste *Azzo* occurrit apud de RUBELS col. 537.

„Heinricus - - Quapropter notum esse volumus, qualiter nos ob remedium & interventum - & Ducis etiam Lintoldi, Marchionum quoque Wilhelmi, *Azxonis*, Adalberti, nec non ob fidele servitium Sigehardi Patriarchæ comitatum Foroiulii - tradidimus datum anno MLXXVII. “

Ista quidem ut pro certis non vendito, vero tamen hant ab familia iudico; ita saltim declarant, *Willpirgen* nostram viro *Werigando* nupisse haud disparis nobilitatis, & se digno.

Probationes ad Tabulam V.

Num. I. WILHELMUS Comes Wimmariensis.

DITMARUS reffitutus apud LEIBNITIUM *Script. rer. brunsvic. Tom. I. p. 368.* referens, Ducatum Boiariæ Henrico Marchioni Schwinfurtenfi, quem ab Henrico II. Imperatore speraverat, negatum, hæc subiungit:

„Quod ubi Henricus ab internunciis accepit, in maiorem promissi muneris desperationem veniens, paulatim se ab Regis subtraxit familiaritate comitaturque tamen ab Alemannia proficiscentem in Franciam, postea in Thuringiam. Ibi *Wilhelmus* Turingorum tunc potentissimus obviam pergens, Dominumque venientem cum magna gratulatione suscipiens miles Regis efficitur. Ibi tunc Rex a præfato comite & a primis illius regionis collaudatur in Dominum. “

ADELBOLDUS Traiectensis in vita Henrici I. apud eundem
LEIBNITIIUM *loc. cit.* p. 433. n. II;

„Rex igitur non multis diebus in Francia moratus, in
Turingiam ivit. Ibi absque mora GUILIELMUS princeps Turin-
gorum cum cæteris occurrens Regis efficitur (*Miles*). “

Mortem oppetiisse circa an. 1034 inde colligitur, quod ad
hunc annum notet Annalista hildesimensis apud eundem LEIB-
NITIIUM p. 727. *Odam* huius *Willhelmi* viduam Dedoni III. nu-
ptam fuisse;

„Eodem anno Thiedricus (*Dedo II.*) Comes Orientalium
(*Turingorum*) a militibus Eggiherdi (*Eccardi II.*) Marchio-
nis in proprio cubiculo ficta salutatione circumventus in dolo
XIII. Cal. Decembris occiditur. Cuius dignitatem honoris *De-
di* (*Dedo III.*) filius eius obtinuit, qui postea *Odam* Willhel-
mi Turingorum Prætoris viduam in coniugium ascivit. “

Consentit *Annalista Saxo* ad an. 1046:

„Supradicto autem Comite *Willhelmo* defuncto uxor eius
Oda nupsit Dedoni Marchioni. “

Num. II. N. *Vxor Willhelmi.*

De hac nihil liquet, nec huc refert.

Num. III. *Oda uxor II.*

Hæc iam comprobata fuit N. I.

Num.

Num. IV. WILLHELMUS II. MARCHIO.

De filiis Willhelmi I. qui etiam *magnus*, & *venerabilis Senior* audit, hæc leguntur apud Annalistam Saxonem Eccardinum ad an. 1046:

„Rex Henricus natale Domini Goslarizæ celebravit. Ekkihardus (*Eccardus II.*) Marchio subitanea morte præfocatus interiit, & Willhelmus Marchiam illius (meridionalis Thuringiæ) acquisivit. Huius pater fuit Willelhelmus Comes de Wimmare venerabilis Senex . . . Huic Willehelmo erant tres filii, hic, de quo loquimur, *Willhelmus II. Marchio*, *Otto*, & *Poppo*.

Item ad an. 1056:

„Wilhelmo & Ottoni filiis illius Magni Willhelmi de Wimmare. “

De *Willhelmo II.* hæc scribit LAMBERTVS Schafnaburg. ad an. 1061. pag. 325. apud PISTORIUM Struvianum:

„Andreas Rex Vngarorum, videns Belam, quemdam propinquum suum (immo, *fratrem*) regnum affectare & Vngarios a se paulatim ad eum deficere, uxorem suam & filium Salomonem, cui Imperator filiam suam parvulo parvulam desponderat, cum multis opibus ad Regem Henricum transmisit, petens, ut & sibi misso exercitu subveniret, & suos, donec rebus tranquillitas redderetur, servaret. Rex Willhelmum Marchionem Turingorum (*Annalista Saxo* hunc deflorans ad eundem annum addit: *filium Willhelmi de Wimmare*) & Epponem Citicensis Episcopum cum Duce Boemorum & exercitu Baioarico illuc misit, sed Marchio & Episcopus priores Vngariam ingressi, non expectato Duce Boemorum cum Bele
signa

signa contulerunt, atque infinitam multitudinem Vngarorum peremerunt. Deinde cum ex omni parte Vngari ad ferendum suis auxilium frequentes confluxissent, videntes missi Regis, tantæ multitudini se numero & viribus impares esse, finibus hostium excedere volebant. Verum illi loca omnia, per quæ exitus esse poterat, occluserant, tum ne quid cibi aut potus in via reperiretur, providerant, cumque insuper abeuntes crebra incursione infestarent, & illi semper periculum virtute propulsantes, magnas hostium strages darent, tamen diuturna cæde exhaustis viribus, Andreas equo forte excussus, pugnantium pedibus est conculcatus, Episcopus captus, Marchio fame magis quam ferro expugnatus se dedit; cuius virtus tantæ admirationi apud Barbaros fuit, ut Ioas filius Belis, pro illius tum gentis moribus haud desperatæ indolis adolescens, ultro patrem exoraret, non modo ut eum iure belli intactum fineret, sed etiam ut affinitate sibi iungeret, desponsata ei filia sua, sorore Ioiada. “

Repetit hæc omnia Paulus LANGIUS in Chronico citicensi ad eundem annum apud PISTORIUM *Tom. I. pag. 1142.* & addit:

„Desponsata ei *filia sua, sorore Ioade*, & sic tandem cum gloria dimissus, cum Episcopo & aliis, qui simul venerant, & cædibus supererant, ad propria est reversus. “

Ad istum LAMBERTI locum fane memorabilem observat Georgius PRAY in *Annal. Regum Hungariæ Tom. I. pag. 62.* istum *Ioas* non alium esse, quam *Geyssam I. Belæ* filium, additque *pag. 64.* Nota a) *Ioyadam* istam *Belæ* filiam, *Geyssæ I. & Ladislai* sororem fuisse. Consentit eidem Annalista Saxo, paullo post proferendus.

Pergit

Pergit LAMBERTUS ad an. 1062 :

„ Willhelmus Marchio reversus in Thuringiam, dum redire in Vngariam, & sponsam suam cum magna opum suarum ostentatione adducere pararet, inter eundem secunda mansione morbo correptus obiit. Sponsam eius *Vdalricus*, Marchio Carentinorum, cognatus eius (ex fratre nepos) accepit, Marchiam vero *Otto* frater eius obtinuit. “

Repetit hæc verba Annalista Saxo Eccardinus ad eundem an. & sponsam adpellat *Sophiam*, *Ladislai* (hinc & *Geyfæ I.*) sororem, adeoque *Belæ I.* filiam.

Ab utroque paullisper discrepat Anonymus *Weingartenfis de Guelfis Principibus* apud Canisium Basnagii *Tom. III. P. II. pag. 583.* & apud LEIBNITIIUM *Scriptor. brunsvic. Tom. I. p. 785:*

„ Henricus frater eius (Welfonis) ducatum & omnia, quæ illius erant, obtinuit Qui uxorem iam dudum vivente patre de Saxonia accepit, filiam *Magnonis Ducis*, & *Sophiæ sororis Regis Vngariæ Colomanni*, *Wulfilden* nomine. “

Hæc omnino pro *Colomanno* legendum esse *Ladislai*, ex dicendis ad N. 9. constabit.

Pergit *Weingartenfis* : „ Erat tandem eadem *Sophia* (LAMBERTO *Ioyada* dicta) antea (nempe post mortem Willhelmi sponsi) cuidam de Carinthia (*Vdalrico*) copulata, ex qua genuit *Poponem* Marchionem. Porro soror huius *Sophiæ* (immo neptis ex fratre *Ladislao* *Pyriscæ*, Græcis *Irene*) Regi Græcorum nupsit. Aliam sororem eius (*Sophiæ*) *Berchtam* quidam Comes (*Hartuicus*) ex clauistro quodam sanctimonialium abstractam

tractam duxit, & ex ea *Fridericum* ratisponensem Advocatum genuit. “

Si auctoritati huius Anonymi per omnia standum foret, ista *Sophia* non *Belæ I.* sed *Geyse I.* filia fuisset, id, quod hætenus Græci Scriptores plerique censuerunt, qui *S. Ladislaum* cœlibem vixisse existimarunt.

Postquam autem hodie de coniugio & uxore huius *S. Regis*, immo & de liberis eius, scilicet *Colomanno* & *Pyrisca* constat; hinc *Sophia* non iam horum, sed *Geyse I.* & *Ladislai* soror, *Belæ I.* autem filia dicenda est.

Et de *Colomanno* quidem id diserte affirmat nota antiquissima ad Archidiaconi Spalatenfis historiam, *Scriptor. rerum Hungaricarum* cl. SCHWANDNERI *Tom. I. p. 634.* „*Colomanus*, filius *Wladislai* Regis Vngariæ, stans in regno loco patris sui &c. “

Pyriscam autem, Græcorum Imperatori nuptam, itidem *S. Ladislai* filiam, adeoque *Colomanni*, non *Geyse I.* sororem fuisse, quoniam huc non admodum pertinet, comprobatum legi potest apud cl. Stephanum KATONA in *Historia critica Regum Hungariæ Tom. II. p. 730. seqq.*

Isthæc autem hallucinatio eo magis condonanda *Weingartenfi* scriptori extero & remoto, quo minus hodiernis quibusdam Hungaris, qui errantem sequi malunt, quam recentiores Criticos veriora docentes. Verum de ista *Sophia* recurret sermo ad N. 9.

Num. V. OTTO DE ORLAMUNDE.

Fratrem fuisse Willhelmi secundi, & primi filium ex *Oda*, præter dicta (Num. præc.) probat Appendix ad Chronicon Montis sereni apud ECCARDVM *Origin. saxon.* p. 63.

„Et duxit (Dedo III. Marchio) Vxorem *Odam* matrem Ottonis de Orlamunde. . . Defuncto vero Ottone Marchione, & matre eius *Oda*, prædictus Dedo Marchio viduam eius (Ottonis privigni sui) *Adelam* duxit uxorem. Hæc fuit nata de Brabantia ex castello quod dicitur *Lovene*. “

Annalista Saxo ad ann. 1070:

„Dedo Marchio non sine Saxoniarum principum consensu tyrannidem in partes regias orditur. . . Non multo post filius eius Dedo iunior vir æque militaris, quem illi *Oda* mater Ottonis de Orlagemunde genuerat, cum quadam nocte ad necessitatem naturæ secessisset, apposito extrinsecus insidiatore confossus in inguine occisus est. Quis necis eius Autor fuerit, non satis constat, quamquam dolo Novercæ interfectum vulgi sermonibus iactaretur. Hæc erat vidua dicti Ottonis, quam defuncto Ottone & Matre eius *Oda*, Dedo senior uxorem duxerat. . . Ipsa autem *Adhela* dicebatur nata de Brabantia ex castello, quod dicitur *Lovania*, seu vulgariter *Lovene*. “

Istum Ottonem ann. 1067 obiisse testatur LAMBERTVS Schafnaburg. pag. 337:

„Otto Marchio Thuringorum obiit. . . Marchiam eius Egbertus patruelis Regis suscepit. “

Num. VI. POPPO.

Venio nunc ad Popponem, cuius gratia hanc Tabulam præcipue adieci. *Annalista Saxo* ad ann. 1062 sequentia de eo tradit:

„Horum scilicet *Willhelmi & Ottonis* Marchionum frater fuit *Poppo*, qui habuit filium *Oudalricum*, qui sororem *Ladizlai* Regis Vngariæ *Sophiam* duxit Vxorem, quæ genuit ei iuniorem *Oudalricum*, qui accepit filiam *Ludovici* comitis de *Thuringia*,“

Quid illi porro acciderit, quandove obierit, nullibi legitur. De uxore solum heic indagandum.

Num. VII. AZZICA VXOR POPPONIS.

Quum extra dubium omne positum sit, hunc *Popponem* Patrem exstitisse *Oudalrici* Marchionis (Num. præc.) uxorem quoque habuerit necesse est, quam tamen nemo hætenus prodidit. Ego vero iam supra (N. 24.) ad Tabulam I. rationem non unam protuli, cur *Willbirgen* Semtanam uxorem credam *Wezelini*, qui genuit *Azzicam*, *Vdalrici* Marchionis Matrem,

Iste enim cum non una vice *Addalberonis III.* *Ebersbergensis* Nepos dicatur; cum *Willpirgis*, eiusdem *Adalberonis & Eberhardi* foror, per manum *Vdalrici* Marchionis, tanquam propinqui sui traditionem fecerit; cum ipse *Vdalricus* Marchio instrumento foundationis *Geisfeldensis* ab *Eberhardo* factæ testis subscripserit; cum insuper sciamus, *Vdalricum* eodem tempore & *Popponis & Azzicæ* filium; cum denique circumstantiæ omnes concurrant; quis inde cum summa probabilitate

tate non inferat, *Azzicam* istam *Vdalrici* matrem, *Popponis* eiusdem Patris coniugem fuisse hactenus incompertam, & ipsum *Vdalricum* hac ratione verissime dici *Adalberonis* Nepotem, quippe natum ex filia *Willbirgæ* eiusdem sororis?

Non video sane, quid istis momentis opponi, aut qua alia ratione *Vdalricus*, Patre Saxone natus, Nepos dici valeat *Ebersbergenſium* in Bavaria comitum, nisi per matrem *Azzicam*, *Willbirgis* *Ebersbergenſis*, Aviaæ suæ, filiam inde descenderit.

Num. VIII. VDALRICVS I.

Dictum de isto *Vdalrico* abunde fuit N. 24. ad Tab. I. item N. 6. & 7. ad Tab. IV. quibus sequentia addere lubet.

Vetera inter transumpta, quæ *Bernard.* de *RVBEIS Monument. Ecclesie aquileiensis* col. 535. protulit, huius etiam *Vdalrici* fit mentio:

„Privilegium *Henrici Regis* de XX. *Maffariciis* datis *Voldarico* *Marchioni* in certis locis *Istriae*. MLX. — Item. — Qualiter *Artuicus* de castro *Pyrauenſi* cum Bona uxore sua dedit castrum *Veneris Voldarico* *Marchioni*. Anno *Henrici Regis* - - - MXIV.

Heic omnino numerum L. omiſſum, & legendum cenſeo: MLXIV. Utrumque enim, annus & provincia, *Vdalrico* nostro congruit.

Iam sæpius allegatus D. CORONINVS comes de CRONBERG in Tentamine rerum Goritiæ pag. 179. Edit. secundæ ad ann. 1064 diplomatis cuiusdam Synopsin a Comite LANTHIERI sibi communicatam, in hæc verba refert :

„Henricus IV. Rex concedit *Odalrico* Marchioni Istriae viginti regales Mansos in Istria. Actum Goslar Indict. II. an. 1064. “

Præfatus comes de LANTHIERI subministravit notitiam alterius diplomatis eiusdem Henrici IV. Imp. de ann. 1066 cuius sequens est compendium :

„Idem Henricus Rex concedit Adalberto fideli suo villam quamdam *Strongi* in Regno, & Marchia Istriae *Woldrici* Marchionis - - Actum Ekkihartesbergæ Indictione IV. anno 1066 “
Cit. Specim. rerum goritiens. pag. 179.

Certas pariter temporum notas subpeditant diplomata apud MEICHELBECKIVM *Histor. frising. Tom. I. P. I. pag. 228.*

„H. Rex Rom. Aug. - - pateat, quemadmodum - - quasdam Iuris nostri proprietates ad fiscum nostrum pertinentes in Marcha Histria & in comitatu *Marchionis Vdalrici* inque locis subnotatis, id est, in *Pyrian* (forte idem cum castro *Pyranensi*, quod supra ad ann. MLXIV. occurrit) & *Niwenburch* fitas - - in proprium tradidimus. . . . Dat. IX. Kal. Novemb. ann. MLXII. Indict. I. “

Exstat itidem pag. 261. & aliud diploma :

„Hen-

„Henricus d. f. cl. Rex. — Notum esse volumus, qualiter nos frisingensi Ecclesie - ob petitionem & interventum - *Oudalrici Marchionis*, nec non ob fidele servitium *Ellenhardi* eiusdem sedis Episcopi has villas - - in pago Istria in Marcha *Oudalrici Marchionis* sitas — in proprietatem dedimus. — Dat. tertio Nonas Martii an. MLXVII. Indict. V. “

Annum obitus Vdalrici nostri memorant LAMBERTUS Schafnaburgensis:

„An. 1070 Vdalricus Marchio Carentinorum obiit. “

Et ANNALISTA Saxo ad eundem annum:

„Odalricus Marchio Carentinorum obiit cuius viduam *Sophiam* sororem *Ladislai Regis Vngariæ Magnus Ordulfi Saxonicus Ducis* filius accepit uxorem. “ De qua mox plura.

Num. IX. SOPHIA, uxor VDALRICI I.

Hungaricam quandam Principem, cui *Sophie* nomen, *Vdalrico* huic coniugem non LAMBERTUS modo Schafnaburg. cum defloratore suo *Annalista Saxone*, sed & *Anonymus Weingartensis* tribuunt (N. 4. ad hanc tab.) in eo inter se discordes, quod illi *Belæ I.* iste autem *Geyse I.* filiam existiment.

Novissimi quoque Scriptores Hungari in partes scinduntur, dum plerique illorum duas *Sophias* statuunt, quarum unam *Belæ I.* alteram *Ladislai I.* filiam asserunt, diversis maritis sociatas, de quibus modo pluribus, ut agam, operæ videtur pretium.

De prima P. Samuel TIMON in *Epitome chronologica rerum Hungaricæ*, Casloviæ an. 1736 edita p. 16. testatur, ex antiquis cœnobii Bozockinensis litteris, a *Bela II.* Rege an. 1135 denuo firmatis, cœnobium istud a Comite quodam *Lamberto* cum uxore sua *Sophia*, sorore *S. Ladislai* Regis, adeoque *Belæ I.* filia, fuisse fundatum, id quod etiam adnotavit *Petrus PAZMANNUS*, Archiepiscopus Strigonienſis in Appendice prima synodi dicecelanæ Tyrnaviæ die 4. Octob. an. 1629 celebratæ.

Eundem *Lambertum* fundatorem, & *Sophiam* *Ladislai* Regis sororem agnoscit quoque *P. Trsztyanſzky* in *Topographia regni Hungariæ* Viennæ 1750. lib. 4. cap. 4. S. 6. in eo tamen aberrans, quod *Lambertum* huius *Sophiæ* nepotem dicat, cuius maritus fuerat.

Veritatem huius asserti comprobat diploma *Belæ II.* Regis de anno 1135 iam a *Timone* citatum, interea autem a cl. P. *Prayo* in *Diatribæ de S. LADISLAO Rege Poſonii* an. 1776 edita, publicatum pag. 155. Vnde sequentia huc spectant:

„*Bela* Dei gracia Hungarie . . Rex . . . Notum sit . . . qualiter *Lampertus* comes, cum uxore sua *Zophia* . . . in predio suo, quod vocatur *Pozonek* . . . cœnobium construxerunt. . . Nonum vero (predium) *Patzuh*, ubi erat regalis curia, dedit Rex *Ladizlaus* comiti *Lamperto* cum sorore sua, quam dederat ei in uxorem. “

Ecce indubitatam *Sophiam* *Ladislai* sororem, & *Lamberti* uxorem!

Aliam eiusdem *Ladislai* sororem, quam LAMBERTUS Schafnaburg. *Ioyodam*, *Annalista Saxo* autem *Sophiam* adpellat, pariter recognoscit P. Ladislaus TUROCZIUS in *Hungaria cum suis Regibus data* Viennæ an. 1768. pag. 335. ex eiusdem cœnobii tabulis in hæc verba scribens:

„Liberi Belæ I. Regis. *Geisa*, *Ladislaus*, & *Sophia*, quæ cum marito suo, comite *Lamberto* condidit præposituram *Bozockinensem*, & filia altera, primum *Wilhelmo* Thuringorum Duci desponsata, inde *Vdalrico* Marchioni Carinthiæ elocata, ut est apud *Lambertum* Schafnaburgensem.“ Verissima hunc Autorem scripsisse, paullo post patebit.

Adversantur eidem nihilominus & vehementer eum exagitant recentiores quidam Hungari, *Weingartensi* unice adhærentes, qui quod *Pyriscam* Colomanni sororem recte scripserit, quos ipsi pro liberis S. *Ladislai* olim cœlibis existimati nunc demum agnoscunt, inde præpropere inferunt, *Sophiam* quoque, a *Weingartensi* Colomanni & *Pyriscæ* sororem dictam, pariter *Ladislai* filiam fuisse, quod mihi omnino incredibile videtur.

Hunc vero in modum triumviri clarissimi Xystus SCHIER, Daniel CORNIDES, & Georgius PRAY apud cl. KATONA Historiæ criticæ Regum Hungariæ Tom. II. p. 746. seq. hypothesein suam adornant. Vero simillimum esse aiunt, *Vdalrico* Carentano duas fuisse coniuges, primam *Ioyadam*, *Belæ* I. filiam, & hac defuncta alteram, nomine *Sophiam* *Ladislai* filiam, (quas *Annalista Saxo* confuderit) quæ extincto ad ann. 1070 marito, nupsit *Magno* Saxoniae Duci.

Quoniam vero non affinitatis tantum ratio obflare videtur, ut *Ladislai* soror primum, dein eiusdem filia eidem marito iungatur, sed etiam filiae aetas *Vdalrico* non satis congruit; hinc cl. *Katona* aliam coniecturam substituit, & arbitratur, primam *Sophiam*, *Ladislai* sororem, & *Belæ I.* filiam, *Wilhelmo* primum desponsam, dein *Vdalrico* nuptam, isto autem cito defuncto, Viduam *Lamberto* comiti secundis Nuptiis iunctam fuisse: alteram vero *Sophiam Ladislai* filiam incerto cuidam *Carinthio* primum nupsisse, post eius autem obitum ad secundum cum *Magno Saxoniae Duce* connubium transiisse. Ita ille pag. 749 :

Verum neutra harum Hypotheseon cum fide historica conciliari potest.

Primo enim eandem *Sophiam*, quam *Lambertus Schafnaburg.* *Ioyadam* adpellat *Belæ I.* filiam & *Wilhelmo* ann. 1061 desponsam, post huius autem immaturum obitum ann. 1062 *Vdalrico* Marchioni nuptam, eandem, inquam, *Sophiam Annalista Saxo Ladislai* sororem scribit, & hanc ipsam *Vdalrici* viduam ann. 1070 *Magno Saxoniae Duci* nupsisse tradit (heic N. 8. in fine) quæ utique intermedio tempore *Lamberto* comiti iungi non potuit.

Secundo. Istud quoque a specie veri abluere videtur, *Ladislauum* Regem, qui filiam suam *Pyriscam* splendidissimis nuptiis *Ioanni Comneno* Græcorum Imperatori locaverat, alteram, si quam habuit, *Sophiam* filiam ignoto cuidam, nescio cui, de *Carinthia* tradere voluisse.

Tertio.

Tertio. Per chronologicos calculos vix, ac ne vix quidem fieri potuit, ut *Ladislai* filia sive *Vdalrico* Marchioni, sive incerto cuiquam de Carinthia, sive demum *Magno* Saxoniae Duci coniux obveniret.

Convenit hodie fere inter Hungariae scriptores, *Ladislai* uxorem fuisse *Adelheiden*, *Rudolfi* Sueviae Ducis, & *Henrico IV.* oppositi Caesaris filiam.

Hic *Hermann*o *Contracto* teste ann. 1059 *Mathildam* *Henrici* Regis sororem duxerat uxorem. Hac anno sequente 1060 eodem teste defuncta, subponatur statim duxisse alteram *Adelheyden*, comitis *Taurinensis* de *Sabaudia* filiam.

Prodierit ex isto thoro ann. 1061 primogenita *Adelheydis*, quae anno pubertatis duodecimo, aetate christianae 1073, coniux evaserit *S. Ladislai* Regis Hungariae. Subponatur porro, hanc *Reginam* mox anno sequente 1074 peperisse gemellas, *Bertham* atque *Sophiam*, quas sorores & *Ladislai* filias Quatuorvir isti ad fidem *Weingartenfis* admittunt.

Sophia, cum primum pubertatem attigit, ann. 1086 copulata fuerit cuidam de Carinthia, ut *Katona* arbitratur, aut etiam *Vdalrico* Marchioni, ut reliqui volunt triumviri, alterutro autem horum defuncto, *Magno* Saxoniae Duci, cui praeter alias proles pepererit etiam *Adelheiden*, *Friderici I.* *Ratisbonensis* uxorem, forte anno 1090 nascituram.

Bertha quoque, *Sophiae* gemella, eodem anno 1086 ab *Hortuico* e puellari monasterio extracta, eidemque nupta, ann. 1087 mater effecta fuerit *Friderici I.* Advocati *Ratisbon.* Haec enim singula in adversa hypothesi fingenda sunt.

Qqqq

Verum

Verum, quis heic paradoxa & anachronismos non videat?

Sophia, putatitia *Ladislai* filia, anno 1074 nascitura, anno 1073 nondum nata, iam vidua nupsit *Magno Saxoniae Duci*!

Fridericus I. Berthæ & Hartuici filius, qui anno 1075 iam munere Advocati ratisbonensis fungebatur (apud MEICHELBECK *H. F. Tom. I. P. II. n. 1233.*) quo anno 1086 ob *devotum servitium* suum ab *Henrico IV. Imp.* villas quasdam dono acceperat (*Mon. boic. XII. p. 96. seq.*) hic, inquam, in adversa hypothesi demum anno 1087 in lucem prodire potuit. Quis ista concoquere valet?

Missa igitur in præsens ista hypothesi erronea, dispiciendum modo, quibusnam potior fides, Anonymo *Weingartensi*, an *Lamberto Schafnaburgensi* eumque sequuto *Annaliste Saxoni* tribuenda, an via media ineunda sit, qua concordari invicem valeant?

Quantum ad *Ioyadam Belæ I.* filiam, consentiunt *Lamberto* prædicti Quatuorviri Hungari. Subscribunt quoque *Weingartensi* in eo, quod *Pyrisca* *Colomanni* soror fuerit, quam iste *Geyse I.* filiam existimaverat, quippe *Ladislauum*, cum omnibus fere Hungaris, cœlibem credens.

Hi autem ex instrumentis noviter productis nunc pene convicti de coniugio *Ladislai*, *Pyriscam*, ac *Colomannum* non iam *Geyse I.* sed *Ladislai* liberos statuunt, indeque ob solam *Weingartensis* auctoritatem præpropere inferunt, *Sophiam* quoque atque *Bertham* *Pyriscæ* sorores, hinc & *Ladislai* filias

has fuisse, quod chronologiæ omnino adversatur, ut paullo ante ostendi.

Alteram *Sophiam*, Schafnaburgensi & Saxonî iuxta æ *Weingartenfi*, immo omnibus fere Hungaris, innocue ignoratam, utpote ex instrumentis tunc occultis, nunc autem luce publica donatis erutam, recentiores Hungari pro *Belæ I.* filia, & *Ladislai* sorore reagnoscunt, ut ex eorum hypothesi videre est, præsertim apud cl. *Katona in Hist. critica Regg. Hung. Tom. II. p. 201.* ubi sequens liberorum *Belæ I.* schema exhibet, cui ego, ubi opus est, maritos, ac liberos subiungo.

Bela I. Rex Hung.

Geisa I. Ladislaus,
Vxor

Ioyada,
Maritus

Sophia,
Vxor

Adelheidis.

I. Vdalricus
II. Magnus.

Lamberti
Comitis.

Coloman- *Pyrisca*
nus R. Vxor

Ioan. Comneni.

Esto igitur hæc media via!

Ioyada Lamberti Schafnaburgensis fit desponsata *Wilhelmo Wimmariensi*: dehinc nupta *I. Vdalrico de Carinthia. II. Magno Saxonie Duci.*

Bertha, per *Weingartensem* huius *Ioyadæ*, h. e. *Sophiæ* soror, maneat *Belæ I.* filia.

Pyrisca, secundum eundem *Weingartensem*, sit soror *Colomanni*, non iam *Geysæ*, sed *Ladislai* filia.

Qqqq 2

Fatea

Fateamur, istum *Anonymum* in eo cespitasse, quod *Sophiam*, *Bertham*, *Colomannum* eiusdem patris *Geyse* I. liberos arbitratus fuerit, qui error facile condonandus scriptori extero, in tantis eo tempore Historiæ hungariæ tenebris, quas nostris demum diebus tantisper dissiparunt reperta instrumenta: quibus non obstantibus adhucdum inter se digladiantur scriptores *Weingartensi* nimium addiçti.

In hac semita nullus anachronismi metus, nullum contradictionis periculum, quod facillime ostendo.

Ioyada, hoc est, prior *Sophia*, *Belæ* I. filia circ. an. 1036 nata, anno 1061 Wilhelmo facile desponsari potuit. Potest autem huius nativitas sponsæ ad annos posteriores reponi.

Bertha, in hypothesi gemella soror, eodem an. 1036 nata, & an. 1050 *Hartuico* nupta an. sequente 1051 parere potuit *Fridericum* I. Advocatum ratishonensem, qui anno 1075 ætatis 24. huic muneri obeundo omnino par erat, & ob devotum servitium Imperatori præstitum an. 1086 donationem promereri poterat: quæ in hypothesi adversa fingi prorsus nequeunt.

Neque aliud quidpiam huic meo systemati, ubi binæ *Sophiæ* sorores, filiæ tribuuntur *Belæ* primo, *Pyrisca* autem, & *Colomannus* parenti suo *S. Ladislao* legitime adiudicantur, obflare video.

Hæc prope nimia & extra rhombum videri possent: si quid in historia, & genealogia, præsertim ad Maiores Boiariæ pertinente, nimium esse potest.

Forte etiam Scriptores Hungari, qui haftenus huic systemati adversantur, perspectis hisce rationum momentis, & adversæ hypotheseos incommodis, aut mentem suam mutabunt, aut fortiora argumenta proferent, quibus ipsa demum veritas eruatur, quæ sola sincero scriptori cordi est.

Auctores operis celeberrimi *l'Art de verifier les dates*, qui & ipsi *Sophiam Geysæ* I. filiam tribuunt, communi quondam Hungarorum opinione abrepti, nihil præiudicare valent: ut taceam minores gentium Deos, multa sine examine scribentes.

Num. X. POPPO II. *Marchio* VDALRICI I. *filius*.

Anonymus Weingartensis n. 4. ad hanc tabulam citatus:

„Erat tandem eadem *Sophia* antea cuidam de Carinthia copulata, ex qua genuit *Popponem* Marchionem.“

Et si autem *Poppo* Marchio præcise hoc loco dicatur, *Marchiam* tamen *Carentanam* rexille inde colligi potest, quod patri successerit.

Alio nomine *Starchardus*, vel *Starchandus* dicebatur, ut legere est in Biographo *Conradi* Archiep. Salisburg. apud Bern. PEZIUM *Thesour. anecdot. Tom. II. P. III. col. 231*:

„Taurum montem transivit (Thiemo *Conradi* antecessor) ibique a quibusdam Principibus captus, Marchione videlicet *Starchardo* & fratre eius *Werigando*.“ Quem *Popponis* & *Vdalrici* germanum fuisse, statim patefcet.

Hic ipse *Foppo Vdalrici & Werigandi* frater, sub *Starchandi* Marchionis nomine occurrit in charta donationis celeberrimo monasterio S. Lamberti in hodierna Styria superiore, olim Carinthiæ accensita, ab *Henrico* Duce factæ apud Bern. PEZIVM in Codice diplomatico - epistolari P. I. pag. 283. unde & translata fuit in Diplomataria sacra Styriæ a RR. PP. PUSCHIO & FROELICHIO edita Tom. II. pag. 273. ubi ad finem legitur:

„Confirmata est autem hæc traditio subscriptorum testimonio testium, qui sunt . . . *Starchand Marchio de Soune & frater eius Vdalrich* . . . Scripta est autem hæc notitia an. Incarn. dom. MCIII.

Quæ subiicientur, prioribus lucem affudent, unde & elucescet, huic *Popponi* uxorem fuisse, & filias geminas, quarum unam novi, alteram vero, ut & ipsam coniugem, hætenus me ignorare profiteor.

Num. XI. VDALRICUS II.

Vdalrico primo ex *Sophia* hunc natum fuisse, extra dubium ponit Annalista Saxo Eccardinus ad an. 1062:

„Sponsam eius *Willhelmi* (N. 4.) *Sophiam* *Odalricus* Marchio Carentinorum cognatus eius (ex fratre *Poppone* nepos) accepit . . . Horum, scilicet *Willhelmi* & *Ottonis* Marchionum, frater fuit *Popo*, qui habuit filium *Odalricum*, qui sororem *Ladislai* Regis Vngariæ *Sophiam* duxit uxorem, quæ genuit ei iuniorem *Vdalricum*, qui accepit filiam *Ludovici* Comitis de Turingia. “

Apo-

Apographorum fragmenta duo a Bernard. de RUBEIS *loc. cit.* pag. 335. *seq.* producta, atque huic ætati adcommoda, hunc ipsum *Vdalricum* priori filium sistunt:

„Donatio sancti Syri facta per *Vodalricum* Marchionem Istriæ ecclesiæ aquileiensi MCI. “

Quum *Vdalricus I.* iam an. 1070 obierit, hæc inscriptio de eius filio intelligenda necessario venit.

Alterum fragmentum *ibidem*:

„Instrumentum donationis factæ de Castro Portulensi aquileiensi ecclesiæ per dominum *Vodalricum*, filium *Vodalrici* Marchionis. “

Eundem *Vdalricum* cum duobus suis fratribus *Poppone II.* seu *Starchando*, & *Werigando* legimus in *Passione S. Tyemonis* AE. Salisburg. apud CANISIUM BASNAGII *Tom. III. P. II. pag. 106*:

„Vincitur ab adversa parte acies Præfulis (Tyemonis) fusi sui partim, alii fugati, spolia direpta, simul cum pallio suo intactus ipse fuga evasit. Non multo post cum per Taurum montem in Carinthiam iter legeret; ecce *Vdalricus* comes partium Cæsaris dum vult malam virtutem sæcula futura narrare, ausus est manum sacrilegam mittere in Christum Domini. . . captus deinde & Frisacum adductus - - dixit obsidionis principibus, *Vdalrico* scilicet comiti, quem ante satis commemoravimus, cum germanis suis duobus. . . *Poppone* scilicet, & *Werigando*, quos nominatim exprimit Biographus Conradi AE. Salisb. supra N. 10.) Vitam clausit ann. 1122. ut patet ex N. *seq.*

Num.

Num. XII. ADELHEIDIS VXOR VDALRICI II.

Annalista Saxo ad ann. 1112:

„Moritur eo tempore quidam de Saxoniae principibus *Vdalricus* de *Wimmar Ludovici* comitis de Thuringia dudum gener, sed iam propter eius filiae repudium invisus, cuius possessiones praedictas Palatinus comes *Sigefridus* haereditaria sibi vindicabat possessione. . .

„IDEM ad ann. 1062 de Vdalrico Iuniore. “

„Qui accepit filiam *Ludovici* comitis de Thuringia “

Nomen uxoris produnt Annales breves de Landgraviis Thuringiae apud Ioan. Georg ECCARD *Origin. Saxon. pag. 347*:

„Tertia filia (*Ludovici*) *Adelheidis Vdalrico* comiti de *Wymar* matrimonialiter coniuncta. “

Sterilem, ideoque repudiatam, & monasticam vitam amplectam fuisse colligo ex historia de Landgraviis Thuringiae apud PISTORIUM STRUVII *Tom. I. p. 1313. cap. 18*:

„*Ludovicus* tertius comes Thuringiae . . genuit aliam filiam *Adelheidam* nomine, quae (scil. post repudium) seculum deferens sancti Nicolai intra muros Ysenacenses coenobium aedificavit, & in eodem Claustro quam plurimis annis religiose vixit, & Abbatissa effecta est Virginum anno MCLI. “

Num. XIII. WERIGANDVS.

Tertius *Vdalrici I. filius, Popponis II. Starchand dicti, & Vdalrici II. germanus* manifestus evadit ex Biographo Conradi AEpi Salisb. iam allegato col. 231:

„Taurum montem transivit (Thiemo ann. 1095.) ibique a quibusdam principibus captus, Marchione videlicet *Starchando* (Poppone) & fratre eius *Werigando* “

In Codice diplomatico admontensi apud eundem PEZIVM Tom. III. P. III. col. 685. N. XI. legitur:

„Prædium illud ad Radella, scilicet mansus, quos nobis *Werigandus* comes pro scelere, quod in venerabilem Thyemonem archiepiscopum commiserat, tradidit. “

Pergit Biographus Conradinus:

„Verum postquam Archiepiscopus de hac captivitate liberatus est, ultio divina istos ita percussit, ut cum duo illi fratres tota Carinthia potentissima dominatione potirentur, nullius mortalis hominis contradictionem habentes, subito per comitem *Bernardum*, qui cum paucissimis militibus Carinthiam intravit, funditus contriti sunt & ad nihilum redacti, omni pristina potentia perdita. “

Vitæ quoque annos divina ultione abbreviatos illis fuisse narrat chronologus Reichersbergensis apud *Ludewig Scriptor. bamberg. P. II. de persecutoribus Thiemonis*:

„Ex eo tempore in adversis semper decreſcebant, & ut hodie quoque perſpicuum eſt, iudicio Dei non dimidiant dies ſuos, nec aliquis fere de poſteritate.“

Suſpicari inde pronum eſt, *Werigandum*, qui in litteris *Vdalrici* Patriarchæ aquileienſis, queis Doberndorſenſes, ſeu Eberndorſenſes Canonicos fundat vel auget ex bonis Cazellini comitis ann. 1106, primus teſtium notatur, aſſirmante id Eraſmo FROELICHIO in Genealogia Soreneckiorum Comitum Celeiæ pag. 24. & qui *dies ſuos non dimidiavit*, hoc circiter tempore abreptum fuiſſe.

Num. XIV. LVTGARDIS & anonyma, POPPONIS II. filia.

Harum meminit Weingartenſis apud Leibnitium *Scriptor brunſuicenf.* Tom. I. p. 785 :

„Erat tandem eadem Sophia antea cuidam de Carinthia copulata, ex qua genuit *Popponem* (ſecundum) Marchionem, qui duas filias (habuit) vnam *Bertholdo* comiti de Bogen copulavit. Porro ſoror huius *Sophiæ* (immo *Neptis*) Regi Græcorum nupſit (vid. N. 4. ad hanc Tab.) aliam ſororem eius (hoc eſt *Sophiæ*, id enim ſyntaxis requirit) *Berchtam* quidam comes ex Claſtro quodam ſanctimonialium abſtraxit, & *Fridericum* ratiſponenſem advocatum genuit.“

Ceſpitarunt ad hunc locum nonnulli viri eruditi, *Bertham* iſtam exiſtimantes *Popponis II.* filiam & *Lutgardis* ſororem; quum tamen, ceu *Sophiæ* ſoror, filia fuerit *Belæ I.* Regis Hungariæ.

Filiæ huius nomen *Bertholdo* de *Bogen* nuptæ, quod Autor suppressit, vel ignoravit, quemadmodum sororem alteram omnino præterit, manifestat Codex diplomaticus admontensis apud *Bern*. PEZIVM *Thesaur.* Tom. III. P. III. col. 779:

„ Anno ab Incarn. Dom. MCLXVIII. “

Bertholdus comes de *Pogene* viam universe carnis ingressus apud *Rotenmanne* migravit. Vxor itaque illius *Liukart* nomine . . . hæc traditio facta est apud *Liuzen*. - -

Habuit igitur proprias in *Carinthia* possessiones, utpote *Marchionis Carinthiæ* filia.

De altera eius filia, *LVTGARDIS* sorore, nihil compertum habeo.

Probationes ad Tabulam VI.

Hanc tabulam ideo prioribus addere volui, ut *Murzthalensium* comitum, *Carinthiæ* Ducum, cum Imperatoribus *Henricis* tertio, quarto & quinto non passim obvia propinquitas ad oculum pateat.

Num. I. HERMANNVS II. *Alemanniæ* Dux.

ODILO in vita *Adelheidis* Imperatricis apud *LEIBNITIVM Scriptor. brunsvic.* Tom. I. pag. 269 :

„ Igitur eo tempore, quo beata migravit e sæculo, HERMANNVS Dux *Sueviæ*, qui fratris illius *Chuonradi* filiam in con-

Rrrr 2

iugium

iugium acceperat, hæreditario iure res ancillæ Dei ad monasterium pertinentes occupare volebat. “

De illius progenie hoc vnum constat, quod teste DITMARO restituto apud LEIBNITIUM *loc. cit. pag. 370. matris suæ avunculi filius fuerit.*

Num. II. GERBIRGIS, seu GEPA.

HERMANNUS Contractus ad ann. 997.

„ Conradus Alamannorum Dux obiit, & pro eo *Hermannus* Ducatum accepit, qui & ipse filiam Conradi Regis Burgundiæ *Gerbirgam* in matrimonio habuit. “

Num. III. MATHILDIS MATER GERPIRGIS.

Chronicon S. Benigni Divionensis apud D' ACHERY in Spicilegio Tom. II. pag. 393:

„ In Regni Burgundiæ terminis sita est Lugdunum civitas, quam Lotharius Francorum Rex dedit in dotem sorori suæ *Mathildæ* Reginae, quam despondit Conrado Burgundiæ Regi. “

ALBERICVS trium fontium in Chron. ad an. 986.

„ Huic Conrado Rex Francorum *Lotharius* dederat sororem suam *Mathildem*, & cum ea civitatem Lugdunensem in matrimonium, de qua *Mathilde* Conradus iste genuit *Rudolfum* secundum & sororem suam *Gepam* matrem Imperatricis *Giselæ*. “ Item ad ann. 1024.

Num.

Num. IV. HERMANNVS III. DVX ALEMAN.

HERMANNVS Contractus N. 2, citatus;

„ Ex qua filium æquivocum & tres filias reliquit. “

Num. V. GISELA, *Vxor* CONRADI II. *Salici Imperatoris.*

Priores huius Mariti huc non pertinent.

WIPPO in vita Conradi Salici Imp. pag. 467. apud PISTORIUM *Struvii Tom. III.*

„ Super hos omnes dilecta Regi coniux *Gisela* prudentia & consilio viguit, cui Pater erat *Hermannus* Dux Alemanniæ, mater eius *Kerpirga*, filia Conradi Regis de Burgundia fuit, cuius parentes de Caroli Magni (*Carolomanni*) stirpe processerunt. “

Num. VI. MATHILDIS.

WIPPO citatus pag. 463:

„ Prædicti duo Chunones (vid. Tab. III.) cum essent, ut dictum est, ex parte genitorum nobilissimi, haud secus ex materno genere claruerunt. Iunioris Chunonis mater *Mathilda* de filia Conradi Regis Burgundiæ nata fuit. “

Num. VII. BRIGIDA.

HERMANNVS Contractus ad ann. 997 tres Hermanno II. Sueviæ Duci filias assignat. Duas priores comprobavi num. 5. & 6. *Tertiam*, quæ in veteri Rationario Goritiæ *Brigida* vocatur, apud illustrissimum D. CORONINUM Comitem de CRON-

BERG

BERG in *Tentamine genealogico comitum & rerum goritiensium Edit. secund. pag. 43. Tab. I.* nobis insinuant HERMANNVS Contractus, & BERTHOLDVS Constantiensis, qui *Adalberonem* Episcopum bambergensem, *Adalberonis* Carinthiae Ducis filium, *Henrici III.* Imperatoris consobrinum adpellant, ut adeo *Gisela Henrici III.* mater, & *Adalberonis* coniux, sorores fuerint, ex *Hermann*o II. & *Gerbirga* natæ. Hinc eo facilius *Lazio* credi potest scribenti Lib. V. de Migrat. gent. pag. 206:

„Itaque accidit posterius, ut Hungaricus ille Marchio *Albertus* (Adalbero Carinthiacus) origine comes de Murzthal & Avelant (valle Lavanda) deficiente vel pulsa nobili familia Suevorum, rerum inciperet in Carnia potiri, quod materteram *Conradi II.* (Iunioris Carinthiae Ducis) in matrimonio haberet.“

Porro huius *Canonis*, seu *Conradi* mater erat *Mathildis*, *Brigide* nostræ soror. Sequitur LAZIVM MEGISERVS lib. VII. cap. XI. pag. 698.

Num. VIII. HENRICVS III. Imperator.

MEICHELBECK *Hist. frising. Tom. I. P. I. pag. 223. seq.* plura exhibet *Conradi Salici* diplomata, ubi Imperator dilectæ contestatis suæ *Gisela* Augustæ & caræ Sobolis Regis *Henrici* expresse meminit, quod aliunde dubio omni caret, nec ampliore probatione eget.

Num. IX. HENRICVS IV. Imperator.

LAMBERTVS Schafnaburgensis ad ann. 1051:

Natus est Imperatori filius *Heinricus III.* Rex III. Idus Novemb. “

Num. X. HENRICUS V. Imperator.

Idem LAMBERTUS continuatus ad an. 1081:

„Hen-

„ Henricus (quintus) Rex natus est, ille, qui patrem suum de regno expulit. “

VRSPERGENSIS ad ann. 1099 :

„ In Epiphania Aquii filium suum iuniorem Henricum quintum Regem fecit, reprobato maiore suo Chuonrado, quem prius coronavit. “

Num. XI. LIVTPIRGIS soror HENRICI V.

Probationes de ista adtuli ad Tab. II. N. 12.). Inde autem patet, qua ratione Henricus Carinthiae Dux, *Liutpirgæ* huius filius, *Henrici V.* Imperatoris rectissime ex sorore Nepos audiat.

Reliquas Tabulæ istius Personas supra comprobavi in Notis ad Tab. II. & III. quod iam non vacat repetere; quum vel ex sola Tabulæ huius inspectione Murzthalensium Comitum cum Henricis Imperatoribus consanguinitatis gradus ad oculum pateat.

Sequitur nunc diploma supra Num. 18. ad Tab. II. allegatum :

In nomine Sanctæ, & Individuæ Trinitatis Henricus
divina favente clementia quartus Romanorum
Imperator Augustus.

Omnibus Christi, nostrique fidelibus tam futuris, quam presentibus notum fieri volumus: qualiter nos, ego videlicet Henricus quartus Romanorum Imperator Augustus ob salutem animæ nostræ, antecessorumque nostrorum, & iusta petitione
Hein-

Heinrici Ducis Karinthiæ dilectissimi Nepotis nostri, rogatu etiam dilectissimorum Principum Frederici Coloniensis Archiepiscopi, Brunonis Treverensis Archiepiscopi, Burchardi Monasteriensis Episcopi, Erlungi Werceburgensis Episcopi, Virici Eistetenensis Episcopi, Harttvici Ratisponensis Episcopi, Ottonis Bauembergensis Episcopi, Hertmanni Augustensis Episcopi, Heinrici Frisingensis Episcopi, Gevehardi Tridentini Episcopi. Ducum quoque Welfonis de Bauaria, Lutherij Ducis de Saxonia, Frederici Ducis de Svevia. Comitum quoque Godefridi Palatini Comititis, Herimanni Marchionis, Berengarij Comititis, Lupoldi Marchionis, Tietbaldi Marchionis. In universali curia nostra apud Magunciam hanc privilegii paginam Ecclesiæ Sti Lambertii ab eodem supradicto Duce Henrico, & a Patre suo Marcuardo bonæ memoriæ in carinthia constructæ fieri iussimus. Hac videlicet conditione, ut nullus Dux, vel Marchio, Comes, vel Vicecomes, vel aliqua Persona sæcularis vel Ecclesiastica magna, sive parva eandem Ecclesiam aliquomodo deinceps inquietare, molestare, vel disvestire audeat. Hoc quoque per præsentis privilegii paginam imperiali auctoritate firmiter statuimus, ut quæcunque prædia idem Dux, vel alii fideles eiusdem Mrio contulerint, sive in futurum concessione Pontificum, liberalitate Principum iuste, atque canonice conferri contigerit, firma eis, eorumque successoribus & illibata permaneant. Advocatum nullum habeant nisi ipsum Ducem Henricum, vel aliquem eius legitimum filium, vel si legitimum filium nullo modo habere poterit, ad petitionem Abbatis, & fratrum eidem Eccleæ advocatus eis detur. Omnia etiam, quæ eis per privilegium Paschalis Romanæ sedis Pontificis Pontificali auctoritate ordinata sunt, inconvulsa conserventur. Episcopo vero, vel ipsi Abbati nullo modo liceat Cænobii bona in feudum, sive beneficium sine consensu meliorum fratrum Personis aliqui-

aliquibus dare, vel modis aliis alienare. Si vero forte, quod abfit, aliquis temeritate aliqua inductus huic nostro iusto præcepto contraire temptaverit, & quod fecimus irritum esse voluerit centum libras auri composuiturus medietatem cameræ nostræ, & medietatem Abbati, & fratribus ibidem Deo famulantibus. Ut autem hoc verum esse credatur, & ab omnibus inviolabiliter conservetur, hanc paginam manu propria corroboratam impressione nostri sigilli insigniri iussimus.

Signum Dni Hanrici quarti
Romanorum Imperatoris
invictissimi.

Bruno Cancellarius
recognovit.

Data XVI. Kal. Februarii indictione VII. Anno Dominicæ
Incarnationis millmo CXIII. regnante Heinricho quarto Rege
Romanorum an. VII. imperante II. Actum est Maguncie in
Christo feliciter. Amen.

Tentata solutio propositi Problematis

de Epitaphio Gerbirgis in Geisenfeld.

Testimonia, quæ inter probationes ad tabulam I. genealogicam Comitum de Senta & Ebersberg congesti, abunde ostendunt, nisi me omnia fallant, *Gerbirgem*, *Willpirgis* filiam, hinc & *Eberhardi* eiusdem Germani *neptem*, ipsosque a dictis Comitibus oriundos fuisse, de quo subdubitare videbatur illustri Academia. Eandem vero *Gerbirgem* Parthenonis ab avunculo fundati primam fuisse Antistitem, indubium videtur, quia nulla legitur, quæ eam præcesserit.

S s s s

Quum

Quum insuper probabilissime sciamus, *Werigandum*, *Wer-riandum*, seu *Werientum*, non *Luitgardis*, ut *HUNDIO* visum, sed *Willpirgis* maritum, *Gerbirgem* genuisse; cur vir iste, non græcæ utique, sed germanicæ originis, *Stertor*, & *Rex*, & *Græcus* in Epitaphio compellatur?

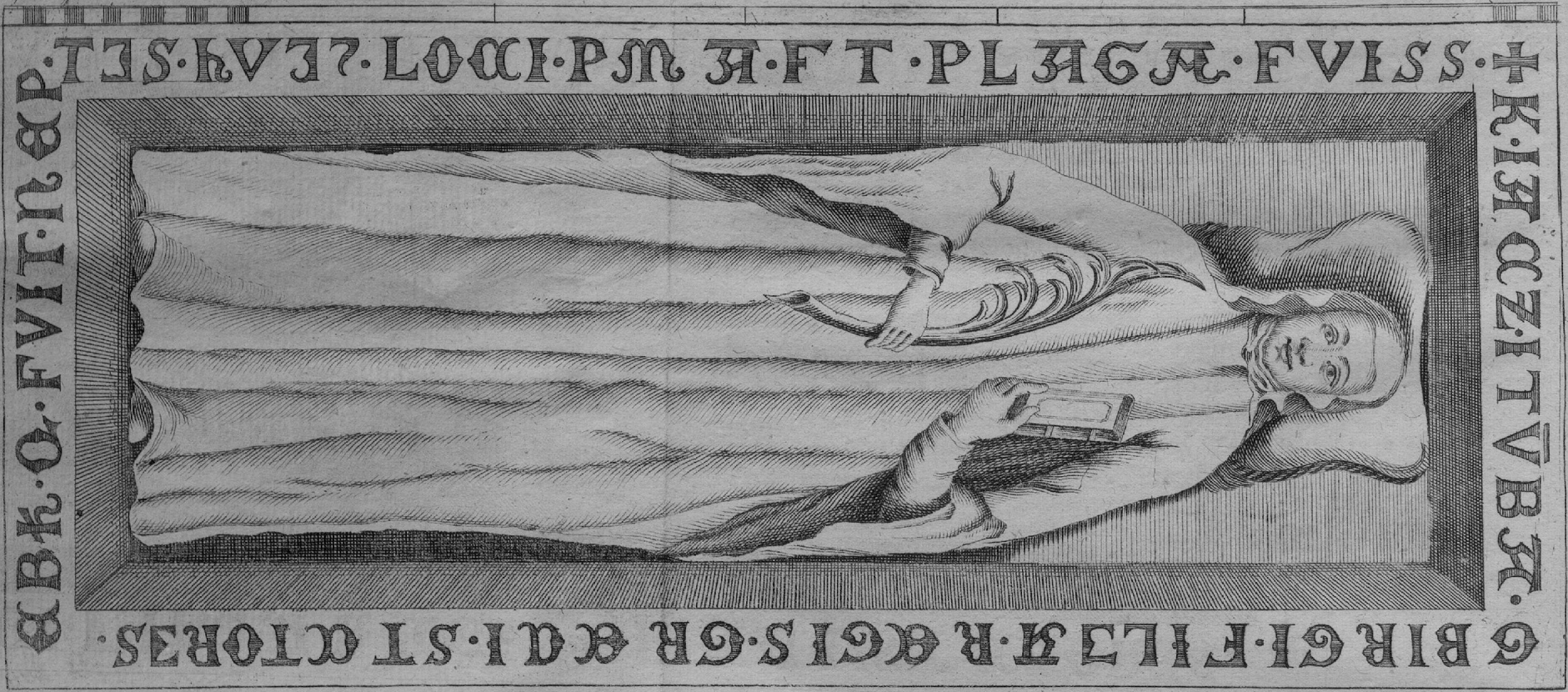
Prius istum quam extricare nitar nodum oppido implicatum & vere Gordium, ipsam Saxi effigiem penitus intueri oportet.

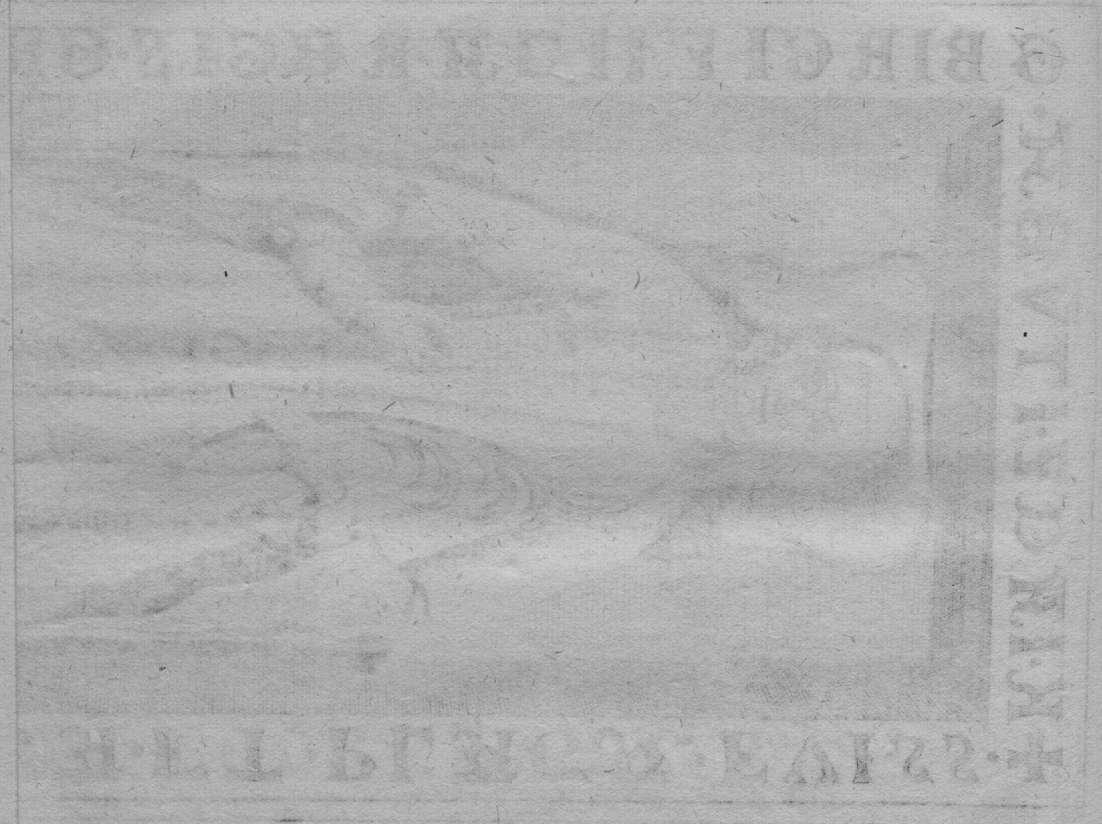
Ætatem eius recentiore ipse inscriptionis autor prodit, qui synchronus aut subpar si fuisset, absolute testari poterat, *Gerbirgem* primam huius cœnobii Abbatissam fuisse. Quum autem ex fama solum aut traditione edoctus dicat: huius loci prima fertur Prælata fuisse, longius se ab eius obitu remotum fuisse insinuat.

Sed & characteres sæculum XIV. sat clare denotant; ut adeo cenotaphii consarcinator, quiscunque demum, tribus minimum sæculis iunior fuerit.

Hoc insuper videamus, an MABILLONIUS istam inscriptionem accurate per omnia legerit.

Priora quidem verba: *Hac*, vel *Hic iacet in tumba Gerbirgis filia Regis græci* . . . & posteriora: *Eberhardique fuit neptis, huius loci prima fertur prælata fuisse*; legi aliter vix possunt. Cur autem has litteras *STCTORIS* exposuerit pro *STERTORIS*, pace tanti viri capere nequeo. Tertia enim littera C. nullam prorsus cum R. affinitatem habet, uti utramque in inscriptione sæpius occurrentem conferenti evidens est.

Equidem lubens concessero, inter quatuor primas consonantes' occidam esse aliquam vocalem, & legendum: STACTOR, STECTOR, vel aliud huiusmodi, cui tamen nulla omnino respondet significatio; cur autem reiecta littera C. clarissime expressa substituatur ER. ut inde oriatur STERTOR, istud denuo captum meum exsuperat.

Si demum litteram C. expungi, eique R. substitui, & aliquam vocalem addi necessum sit; cur non potius A. loco E. inferatur, ut prodeat nomen STRATORIS?

Denotat istud officialem in aula constantinopolitana, derivatum a verbo *sternere*, *stravi*, *stratum* seu equum parare. Hoc munere functum se fuisse testatur personatus CONSTANTINUS M. Imperator apud GRATIANUM *dist. 90. can. 14. Tenentes*, inquit, *froenum equi ipsius* (Sylvestri Papae) *pro reverentia B. Petri STRATORIS officium illi exhibuimus.*

Divinarunt quodammodo hanc expositionem solertissimi patres Maurini in nova Glossarii ad scriptores mediae & infimae latinitatis editione, Mabillonianum STERTOR explicantes pro *Stratore*, *equorum curatore*, *domitore*, *mareschalco*, adducto in fidem hoc unico Geisenfeldensi Epitaphio, tantopere ambiguo. Quodsi *Stertor* in lapide diserte expressum fuisset, quod illi suspicati sunt, de MABILLONII fide ac peritia nihil dubitantes; maluissem ego hoc nomen derivare a verbo *stertere*, ut significet virum, a profundis, quos ducere solebat, ronchis STERTOREM (*ein Schnarcher*) dictum.

Fingam autem legendum omnino esse STRATORIS; tunc haut ineptus inest Epitaphio sensus iste, Gerbirgis patrem STRA-

TORIS officio in aula Regis cuiusdam græci functum aliquamdiu fuisse, ut τὸ *Regis græci* non denotet patrem Abbatissæ, sed illum Regem græcum, cuius equum pater sternere, & frænum tenere solebat.

Itaque ex mente versificatoris nostri, *Gerbirgis* filia erat cuiusdam Anonymi, eidem ignoti, qui neque *Rex*, neque *Græcus* erat, sed *Strator Regis græci*. Non repugnat utique, *Werigandum* comitem, virum equestrem, atque in arte docendi, & parandi equos egregie fortassis exercitatum, varias regiones peragrasse, atque in aula cuiusdam Principis exteri, qui Germanis Græcus videri poterat, *Stratoris* munere aliquamdiu functum, in patriam vero reversum *Wilpîrgem* Semtanam matrimonio sibi iunxisse, ex eaque *Gerbirgem* generasse, futuram *Geisenfeldæ* primam Antistitem.

Divinationes quidem sunt istæ & meræ hariolationes, non diffiteor. At enim in rebus obscuris & pene desperatis nunquid ad hypothesin confugere licet, non adeo paradoxam?

Sed iuvat paulisper reverti ad inscriptionem, & aliam promere coniecturam.

Quid? si lapicida humani quidpiam passus dormitaverit, & in nomine STCTORIS loco tertiæ litteræ C. ponere debuisset N. quæ cum vetere C. nonnullam habet similitudinem, si prior linea ducatur verticalis, & altera incurvetur, ut videre est in voce *Neptis*? In saxa enim & varii generis
metab-

metalla æque ac in chartas & diplomata alioqui genuina, errores non raro irrepsisse, incertum esse nequit diplomaticæ rei peritis.

Vt extera præteream exempla passim obvia, duo occurrunt volumine XI. Monumentorum boicorum, in tabula plumbea Monasterii Nideraltacenlis pag. VII. & tab. XV. in lapide Hengerspergenfi, ubi legitur: 14457. manifesto errore, quem corrigens præfator ait: *Scirpus autem ex litterarum characteribus facile resolvitur, quod scilicet numerus (4.) ex culpa Sculptoris bis incisa fuerit, novo typi errore, pro incisus.*

Verum ista, & innumera alia ut tacëam, quot errores se produnt in altero saxo, itidem Geisenfeldæ conspicuo, cuius apographum supra Num. 21. ad tab. I. dedi? Et quis nescit, ante hæc octo lustra in media Germania cufum fuisse Numisma memoriale argenteum, ab insigni errore Monetarii *Bockthaler* dictum?

Quidni fas sit similem, sed plane exiguum errorem in hac etiam inscriptione suspicari, ut loco C. substituatur N. & præmittatur vocalis E. ? Tunc autem prodit nomen STENTORIS, & sensus sat congruus.

Forte enim *Werigandus*, *Gerbirgis* parens, ob sonoræ vocis magniloquentiam, & clamoris vehementiam tempore suo comparatus fuerat *Stentori*, græsi exercitus ad Troiam præconi, qui teste HOMERO *Iliad. V. 785.* clamore superabat alios quinquaginta clamantes, de quo & IUVENALIS *Satyra XIII. 112.* ait:

„ Tu miser exclamas, ut *Stentora* vincere possis. “
Poterat

Poterat hæc traditio Geisenfeldæ perdurasse, & versificatori nostro ansam præbuisse, ut adiectam hanc vocem pro nomine gentilitio & proprio patris *Gerbirgæ* acciperet, eamque filiam *Stentoris* adpellaret.

Vt quid autem operam perdo in investiganda græca significatione τὸ STCTORIS? quando istud forte neque græcæ originis est, nec adpellativum nomen, sed adiectivum, non ad patrem Abbatissæ referendum, sed ad patrum EBERHARDUM, qui cœnobium geisenfeldense fundavit, & in charta anecdota (*supra Num. 5. ad tab. II.*) Ecclesiæ geisenfeldensis *construitor* adpellatur. Quoniam vero τὸ *Construitor* versui non quadrabat, (si tamen inscriptionis auctor pede ligato incedere voluit) resecto *con*, solum *Struitor* poni debuerat; quemadmodum & *supra N. 20. ad tab. I.* dicitur altare *stru-ctum* in eadem villa, pro *constru-ctum*.

Quid igitur prohibet, quin τὸ STCTORIS, legatur, STRVCTORIS, hicque Epitaphio sensus tribuatur:

HAC IACET IN TUMBA GERBIRGIS FILIA REGIS GRÆCI, STRU-CTORIS EBERHARDI QUE FUIT NEPTIS - - -

Sive autem *Stertoris*, aut *Stentoris*, sive *Struitoris* lectio præplaceat; nondum solutus est nodus, neque dissectus. Restat enim porro dubium, cur *Werigandus Comes*, certe non græcæ originis, REX dicatur, & *græcus*.

Heic denuo ad divinationem recurrere necessum habeo, quæ multam veri speciem mihi quidem præferre videtur.

Norunt

Norunt Eruditi, veteres nonnullos genealogiarum textores ex ultimo ævo a græcis, latinisve heroibus Illustrum suorum, quos commendare volebant, maiores deducere consuevisse, ut commentitio isto splendore amplius iisdem decus adligerent.

Fortè & nostrum Autorem eadem dementia cepit. Legebat ille, aut traditione acceperat, Gerbirgis Patrem, Stentorem dictum, Goriciæ villam in Carinthia possedisse. Facile deceptus, aut decipere volens, pro Carinthia legit Corinthum; (quemadmodum & THWROEZIVS in *Chron. Hungarorum* cap. 47. apud SCHWANDNERVM *Scriptor. rer. hungar.* Tom. I. pag. 114. Carantanos adpellat Corinthios) pro Goritia legit Græcia, in qua sita est Corinthus Regum olim sedes; aut hodiernum Græcium, Styriæ, quæ pars erat veteris Carinthiæ, Metropolin.

Quumque Stentor inter Græcos celebris fuerit; hinc Gerbirgis Patrem, adiecto hoc nomine compellatum, a græco Rege originem traxisse aut ex vero æstimavit, aut lectori persuadere voluit; indeque Regem græcum Stentorem prona sequela Epitaphio suo intrusit.

Simili fere coniectura usus est Carolus STENGELIVS in *Commentario rerum augustanar. Vindelicæ* pag. 9. Quum enim Franciscus IRENICVS in *Exegesi Germaniæ* Lib. XI. pag. m. 366. PHILIPPUM sub M. Aurelio Antonino Martyrem & Episcopum Augustanum scripssisset, huius autem Augustæ Vindelicorum nulla prorsus exstaret memoria; sagaciter ille suspicatus est, Philippum Gortynæ in Creta Episcopum, cuius EVSEBIUS

Histor.

Histor. eccles. IV. 25. & HIERONYMVS de Scriptor. ecclesiasticis meminerunt, eodem tempore florentem, pro *Augustano* venditatum fuisse, quod scilicet affinitas quædam inter nomina *Cretæ*, & *Rheticæ*, in qua sita est *Augusta Vindelicorum*, facile cuidam imposuerit.

Præterea non infrequens est, ut maiores *Toparchæ*, cuiusmodi *Varientus*, seu *Werigandus* fuerat, quippe *Foroiulii* comes, etiam *Reguli* nuncuparentur, qua voce AVENTINVS frequenter utitur.

Quia vero *to Reguli* versiculo non serviebat; licentia poetica usus noster, *Regem* pro *Regulo* substituit; sicque *Natales Regis Græci* ex versificatoris cerebro prodierunt, & acta est *Fabula*.

Fateor lubens, istas nonnisi hariolationes esse, quæ tamen repugnantiae involvunt nihil, & aliquam veri speciem præferre videntur.

Si *Willpirgis* prior Maritus, *Werigandus*, idem cum *Veriento* fuit, & *Gerbirgem* genuit, de græca eius origine, & regia dignitate desperaverim. *Nuspian* enim illius Vxor, *Regina*, sed constanter *Comitissa* adpellatur.

Illo ævo ante sacras in *Palæstinam* expeditiones, nullum fere Germanis cum Græcis erat commercium, connubia nulla. Florebant domi familiæ sat illustres, quæ nuptiali fœdere invicem necterentur.

Ebersbergenses Comites e Carinthia uxores ducebant, & Carentanis filias suas nuptui elocabant. Alter *Wilbirgis* maritus *Wecellinus* Carentanus erat; quidni & prior *Werigandus*? Quem si quis Comitem de *Mospach* fuisse contendat; hunc ego rogaverim, ubinam situs fuerit ille Comitatus, aut an eo iam tempore exstiterit?

Quemadmodum autem supra (Num. 20. & 23. ad tab. I.) loco *Murach* legendum censui *Murau*, aut *Mureck*; ita etiam heic pro *Mospach* legere mallem *Mosburg*, quæ est Arx munita in tractu Cileiensi hant adeo remota a comitatu *Goritiæ*, quam circa an. 830 exstruxit *Prüwina*, teste Anonymo de conversione *Baiwar. & Carentan.* apud HANSIZIUM German. sacræ Tom. II. pag. 129:

„ Aliqua vero iterum occasione percepta rogantibus prædicti Regis (*Ludovici*) fidelibus præstitit Rex *Briwinæ* aliquam inferioris Pannoniæ in beneficium partem circa fluvium, qui dicitur *Sana*, tunc cæpit ibi habitare & munimen ædificare in quodam nemore & palu *Sellede* (malim legere: *palude Selle*) fluminis, & circumquaque populos congregare, ac multum ampliari in terra illa. “

Istud Munimen a *Palude* dictum fuisse *Mosburgum*, recte arbitratur HANSIZIUS, ob *Sanam* fluvium propinquum.

Nam idem Anonymus *loc. cit. pag. 135.* sequentia porro addit:

„ Anno igitur DCCCLXV. venerabilis Archiepiscopus Iuvavensium *Adelwinus* nativitatem Christi celebravit in castro *Hexilonis* noviter in *Moseburch* vocato, quod illi successit moriente patre suo *Privina*, quem Moravi occiderunt. “

De eadem arce sequentia tradit Sigismundus CALLES *Annal. Austr. Tom. I. pag. 179, § 220. & Indice II.*

„ Mosburgum castrum, alias urbs *Paludarum*, non procul a *Sana* fluvio in comitatu *Cileiae* in extrema parte *Styriae* versus *Savum* fluvium. “

Exstat porro aliud *Moseburch* in *Carinthia* inferiore, prope lacum & monasterium *Offiac* situm, olim *Carantanum* (*vid. N. 1. ad tab. IV.*) & *curtis Carentana* dictum, quod in *Chronici Gottwicensis Prodro-mo lib. III. pag. 494. N. 76.* a priore *Mosapurch* non satis distinguitur. Sive autem huius, sive prioris *Mosburgi* Comes fuerit *Werigandus*; ob utriusque propiorem, quam *Mospach* quodeunque, viciniam, Comitatus *Histriae* & *Foroiulii* regimen eidem fuisse conceditum, non inepte mihi conicere videor.

Ipsa quoque *Goritia*, cuius villae medietatem possidebat *Werigandus* (*N. 23. Tab. I.*) & cuius uxor *Willbirgis* *Sem-tana*,

tana matre *Richarda*, Murzthalensi & *Goritiæ* comite pro-
gnata erat, maiorem cum *Gracia* affinitatem habet, quam
Mosbach, & *Goritiæ* regulus facili errore dici poterat *Rex*
græcus.

Si nulla harum coniecturarum arriserit, & aliam subpeditare
fors impossibile sit, restat hoc unum, ut inscriptionis huius au-
torem insignem dicam impostorem, qui ficto ad arbitrium
nomine STCTORIS seræ posteritati illudere voluit, illi similli-
mum, qui in ædibus Senatoris *Volta* prope Bononiam diffamatum
posuit Monumentum, a Comite *Oxenstirnio Pensées*
sur divers sujets de Morale Tom. I. pag. 321, descriptum:

„ Aelia, Lælia, Crispis,

Nec vir, nec mulier, nec androgyna,

Nec puella, nec iuuenis, nec anus,

Nec casta, nec meretrix, nec pudica,

sed omnia,

sublata

Neque fame, neque ferro, neque veneno,

sed omnibus,

Nec cœlo, nec aquis, nec terris,

sed ubique iacet.

Lucius, Agatho, Priscus,

Nec maritus, nec amator, nec necessarius,

Neque mærens, neque gaudens, neque flens,

Hanc

Tttt 2

Nec

Nec molem, nec pyramidem, nec sepulcrum,
sed omnia,
Scit, & nescit, cui posuerit. “

Labore isto qualicumque defunctus amoveo manum de tabu-
la, id unum pro coronide æquos rogans censores, velint has con-
iecturas cum illis conferre, quæ de *Veriento*, seu *Werigando*
ad tabulas I. & IV. pluribus adnotavi, simulque perpendere,
è *nesse* aliquando & *incredibili verum.*

